MURVADARABOK

Füst Antal

ELŐSZÓ

Az itt következő apró írások olyan csiszolatlanok, élesek, esetenként szúrósak, mint a gránitmurva darabjai. Az írások hirtelen felindulásból, vagy szűnni nem akaró kételkedésből, illetőleg rácsodálkozásból születtek. Nem célom ezeket tovább csiszolgatni, nem szándékozok a murvából kavicsot csinálni, főként nem szeretnék neki gyémántfényt adni.

Ezek az írások egy-egy nekibuzdulásból születtek, és mint ilyenek, az akkori lelki állapotomat tükrözik. Döntse el az olvasó, hogy igazam volt-e, vagy a dolgok mélyebbek annál, mint amilyennek én látom őket.

Írásaimat három csoportba soroltam. Az első csoport, a világra való rácsodálkozásokból született írásokat, a második a tudományos indíttatásból, a harmadik pedig a napi politika által kiváltott hatásokból születtek.

Kívánom, hogy ezek a 2000-óta elhullajtott szilánkjaim a komolyságuk mellett, a szórakozás élményét is adják annak, aki arra vetemedik, hogy kézbe veszi és elolvassa őket.

2008. november 20.

RÁCSODÁLKOZÁSOK

GÖMBCSUKLÓ CSERE

- Nővérke, hozna egy kacsát? -
- Hogyne, természetesen! –
Legalább egy órája bekötötték az infúziót, egy liter már biztosan bennem van. Úgy érzem, szétreped a hólyagom. Csendes kábulatban fekszem itt a műtő előszobájában.

Időnként kalapálás és fűrészelés hangja hallatszik ki. De lehet, hogy fúró süvítését hallom? A hangja kicsit mélyebb, mint a fogorvosi fúrónak. Már oda sem figyelek rá. Ez olyan „most már minden mindegy" állapot. Pár perccel ezelőtt az altató orvos állt meg mellettem.
- Fél, doktor úr? – kérdezte.
- És ön? – kérdeztem vissza. Kicsit meghökkent, és elkerekedett szemekkel nézett rám.
- Én mért félnék? –
- Na látja, ez az – válaszoltam vissza – ha ön nem fél, akkor én miért féljek? –
- Igaz – mondta és megszorította a kezem – meglátja nem lesz semmi baj! –
Ezzel amilyen halkan jött olyan csendben tűnt el a műtőben. Egy fiatal, talán még tanuló nővér meghozta a kacsát. Előzékenyen a függöny mögé húzódott, amíg én színültig megtöltöttem. Csodálkozva néztem a teljesítményt – a nővér sem különben – ennyi vizet én két nap alatt nem iszom

meg. Közben lefogyott az infúzió, azonnal hoztak másikat. Ez az üveg még nagyobb volt, mint az előbbi. Alig végzett a nővér a cserével, egy műtős fiú állt meg mellettem. Szépen bemutatkozott. A keresztnevére még emlékszem, Tibornak hívták.
- Doktor úr, me'borotvólom! – Már a bemutatkozásnál is feltűnt a tájszólása, de az a „me'borotvólom", biztossá tette, hogy egy földim szorgoskodik rajtam.
- Mondja Tibor maga nóugródi? – kérdeztem, szándékosan ízesre formálva szülőföldem nevét.
- Áz, sőt tarjóni! – Ettől kezdve aztán mikor megtudta, hogy én is tarjónba' születtem, már mint régi kedves ismerősével foglalkozott velem. Mikor készen lett a borotválással, megnyugtatott, hogy ő fog betolni a műtőbe, és biztosan jó kezekben leszek.

A főorvos jött ki a műtőből, talpig zöld uniformisban. Hozott mutatóba egy röntgenfelvételt, amin egy beépített csípő protézis látszott.
- Na látja, ilyet fogok magának is beépíteni. – Kicsit kába voltam ahhoz, hogy a működési elven morfondírozzak. Csak arra emlékszem, hogy a lábszárcsont végéből egy nagy fehér labda lógott ki, amely egy szárral kapcsolódott a csonthoz. A főorvos biztatóan rám mosolygott, és visszament a műtőbe.

Közben, amíg még ott feküdtem, kétszer is cseréltek infúziós üveget és az én hólyagom ismét

kezdett érezhetően feltelni. Nem tudom, mennyi idő telhetett el, de egyszer csak a semmiből előkerült Tibor, sokatmondóan rám nézett és csak annyit mondott: - Megyünk, doktor úr! -

Pár perc múlva ott feküdtem egy keskeny műtőasztalon, és azon morfondíroztam, hogy milyen könnyű lehet erről leesni. Az infúzió újra megtette hatását, megint kellett kérnem egy kacsát.
- Nem hoztak az előbb? – kérdezte a nővér.
- De bizony hoztak, de én azt már megtöltöttem. -
Az újabb kacsa is megtelt.
Az altató orvos hangját hallottam a hátam mögött.
- Próbáljon felülni, doktor úr! Bocsánat, de egy kis szúrást fog érezni – mondta, mikor már sikerült felkászálódnom. Éreztem, amint az ujjaival finoman tapogatja a gerincemet, aztán egy szúrást kellett volna éreznem, de olyan ügyesen megtalálta az optimális helyet, hogy semmit sem éreztem. Az injekció hatására jóleső zsibbadás kezdett terjedni bennem deréktól lefelé. A többi szúrást csak tompa érintésként érzékeltem. Néhány perc telt el, az altató orvos ott állt mellettem.
- Próbálja felemelni a jobb lábát! – Bárhogyan igyekeztem, a lábaim nem engedelmeskedtek. – Jól van! – konstatálta az eredményt, majd egy műanyag flakonból vizet spriccelt rám, előbb a derék fölé – ezt éreztem – aztán a deréktól lefelé – ezt már nem.

- Na jól van csinálhatjátok, fiúk! – intett a műtősöknek. Azt hittem, hogy ezzel kezdődik a bicskázás, de nem, a jobb lábam fertőtlenítését kezdték el. Ezt onnan tudtam meg, hogy legnagyobb megdöbbenésemre egy lábat láttam felemelkedni arról a tájékról, ahol az én lábamnak is lenni kellett. Sárga színű volt és feltűnően hasonlított az én jobb lábamra. Úgy éreztem, hogy az én jobb lábam a műtőasztalon nyugszik, de Tibor megnyugtatott, hogy ez valóban az én lábam és hamarosan végeznek a fertőtlenítéssel.

Ettől kezdve az események gyorsan kezdtek peregni. Látni nem láttam, csak hallottam, hogy bejött a főorvos és elkezdődött a műtét. Érezni sem éreztem semmit, csak a hangok alapján tudtam arra következtetni, hogy éppen mi történik. Volt ott kalapálás, fűrészelés, a vésés zaja. Ami állandó volt az az elszívó berendezés szürcsölő hangja. Időnként, de rendszeres időközönként a főorvos szívást kért, erre a berendezés szürcsölt egyet, aztán várta a következő parancsot. A baloldalamon álló műtős fiú, vagy orvos – nem láttam az elém terített lepedőtől – folyamatosan a gyomorszájam tájékán könyökölt, és időnként nagyokat nyögött. Éreztem, hogy komoly küzdelem van – mint utóbb kiderült – a csontot nehezen tudták kivenni az izületi fészekből. Kisebb konzíliumra is sor került, amelyből csak ez a pár szó jutott el hozzám:

- Tegyél bele eggyel nagyobb számút, és fogasd meg két csavarral! -
Ezt követően újabb kalapálás, meg fúrás következett. Aztán csak azt hallottam amint a főorvos odadobja valamelyik szerszámot a többi közé. Nagyot szólt.
- No fogjátok meg, akasszuk össze! – Nagy erőlködés következett. Először akik a lábamat húzták erősebbnek bizonyultak, és kezdtem lefelé csúszni a műtőasztalon, de a helyretétel nem sikerült.
- Namégegyszer! – Úgy tűnt, hogy szét fognak szakítani, és direkt jó, hogy érzéstelenítve vagyok, mert nem fogom érezni. Egyszerre csak egy fémes csattanás következett, az új csontfej beleugrott a fészekben.
- Készen vagyunk! – hallottam a főorvos hangját. De még nem voltam készen. Szorgos kezek matattak rajtam és összevarrták a sebet. Aztán kint a műtő előterébe áttettek a saját ágyamba. A röntgenbe toltak be először. Felvétel készült a műről, majd az intenzív osztályra kerültem megfigyelésre.

Az idő múlott, újabb és újabb infúziós üvegeket raktak fel az állványomra. Automata vérnyomásmérő érszorítója fújódott fel magadott időközönként a karomon, a mellemre EKG tappancsokat raktak és éber nővér szemek figyelték, hogy mit csinál a szervezetem. Közben nekem újra pisilnem kellett, de fekve nem tudtam,

felülni meg még nem volt szabad. A zsibbadás már enyhült, de még nem múlt el teljesen.
- Addig jó, amíg el van zsibbadva! – nyugtatott a nővér, sejtetve, hogy milyen lesz, ha már elmúlik az érzéstelenítő hatása. Erről Vili barátom, csak annyit mondott, hogy a műtét utáni elő nap az nagyon szar.

Hárman feküdtünk az intenzíven, két férfi, meg egy hölgy. A hölgynek ugyanolyan műtétje volt, mint nekem, a másik férfinek pedig a térdét rakták rendbe. Délután bejött a főorvos, megnézni az aznapi műtötteket. Akkor tudtam, meg, hogy nagyon nehéz műtétem volt, mert az izületet alig tudták szétszedi. A vérképem is sokat romlott a műtét alatt, sok vért veszítettem. Lehet, hogy vért kell kapjak. Ami viszont pozitív dolog, hogy a csontjaim olyan jó állapotban vannak, hogy nem cementbe ágyazott protézist kaptam, így ha az életem során erre szükség lesz, bármikor cserélhető.

Miközben örültem is meg nem is annak, amit hallottam, továbbra is pisilni szerettem volna, de még mindég nem ment.
- Főorvos úr, hagy próbáljak meg felülni, hátha akkor sikerül! -
- Nem, ne tegye – intett le szigorúan a főorvos - most azt hiszi, hogy fel tudna ülni, de ez nem így van. –

Még további egy órának kellett eltelni ahhoz, hogy sikerélményem legyen. Akkor jöttem rá, hogy mekkora öröm az, ha az ember akkor tud pisilni amikor akar.

Budapest, 2006. június 6.

A GYÓGYTORNÁSZ

Másnap reggel iszonyú fájdalomra ébredtem. Az sem biztos, hogy aludtam, lehet, hogy csak elkábultam a fájdalomcsillapítótól. A csípő csontom fájt rettenetesen. Nem tudtam sem a jobb-, sem a baloldalamra feküdni, maradt a hanyatt fekvés. Talán nem is fájdalom volt, amit éreztem, szinte égett az egész csípőm. Megtapogattam a műtét helyét. Nem csak a combom, az egész derekam át volt kötve és egy cső lógott ki a kötésből, a combomon. A műtött lábamon tudtam mozgatni a lábujjakat is, de nagyon nem mertem mocorogni.

A nővér tolta be a kötözős kocsit a szobába. A kötözés simán ment, szinte jól esett, hogy leveszik rólam azt a fáslit. Csak a cső kivétele volt kellemetlen. Húzták, húzták, de csak nem akart vége lenni. Az orosz mese jutott eszembe, amelyben már mindenki húzta a répát, de az csak nem akart kijönni: Tyinúli, tyinúli, a nye vityinúli repku. Végre sikerült.
- Talán a térdemnél volt a vége. – morfondíroztam.

A kötözés után ágyastól visszatoltak a kórterembe, ahol a szobatársak boldogan köszöntöttek. Pillanatokon belül ide is jött a nővér, beleszúrt egy injekciót a hasamba

- Ez minden nap így lesz! – mondta, majd befáslizta a lábaimat. A hirtelen jött megpróbáltatásoktól kicsit elszunnyadtam. Arra riadtam, hogy a gyógytornászok birtokba vették a szobát. Csak ketten voltak, de olyan ricsajt csaptak, hogy fel kellett ébredni. Végül csak egy maradt a szobában és a zajszint kissé alábbszállt.
- No akkor most előbb fekve tornászunk – mondta – de előbb elmondom a legfontosabb tudnivalókat. Hosszú előadás következett arról, hogy a csípőprotézissel mit lehet csinálni és mit nem.
- Ki fogom kérdezni! – figyelmeztetett sokatmondóan, és ez be is következett, mert amikor befejezte, fel kellett mondanom a leckét. A felelettel meg volt elégedve, mert rátérhettünk a tornára. Meg kellett tanulnom pár gyakorlatot, amelyek a láb mozgatását célozták. Bizony belefáradtam. Mikor azt hittem, hogy vége, szigorúan rám nézett és közölte, hogy
- Most pedig felkelünk, és járunk egy kicsit! –

Úgy éreztem magam, mint vélhetően az a halott, akit Krisztus feltámasztott hasonló szöveggel. El sem tudtam képzelni, hogy ilyen friss sebbel fel lehet kelni, de ő ragaszkodott hozzá. Legnagyobb csodálatomra, nem okozott nehézséget, hogy felüljek az ágyban, és az sem, hogy az ágy szélére húzódva a ballábamra álljak. A műtött lábat nem volt szabad terhelni, legfeljebb 20 kilóval. A szigorú gyógytornász elém tolt egy járókeretet.

- Az ép lábbal lépjen előre, aztán a műtöttet tegye mellé. – Nem hittem volna, hogy ennyire egyszerű a dolog. Megerőltetés nélkül járkáltam a szobában, és arra vártam, hogy majd a gyógytornász megelégeli és lefekhetek. Erre közölte, hogy
- Most kimegyünk a folyosóra, és maga elmegy a folyosó végéig, majd visszajön. -
Reménykedtem benne, hogy most már rám bízza a dolgot és a következő beteggel foglalkozik, de nem. Képes volt ott állni, és nézni, hogy valóban elmegyek-e a folyosó végéig, vagy sem.

Nagyon elfáradtam.
- Ezt most majd kétóránként megismétli! Rendben? – Mit tudtam volna mást válaszolni rá, mint igent.

Ezt követően két napon át ungot-berget bejártam a járókerettel, és mondhatom, élveztem is a mozgást. A harmadik napon meghozták a könyökmankót. Kicsit féltem tőle, mert még soha sem használtam ilyet. Különösen akkor rémültem meg, amikor a gyógytornász közölte, hogy
- Megyünk lépcsőt járni! -
A szomszéd ágyon fekvő sorstárssal együtt kíséreltük meg a lehetetlent. Féltem tőle, hogy le fogok gurulni a lépcsőn, de a dolog egyszerűbben ment, mint gondoltam. Felfelé meg aztán kifejezetten élvezet volt a lépcsőnjárás. A gyógytornász elismerően nézte a teljesítményt –

végül is nem esett le senki – de szigorúsága nem mérséklődött.
- Ezt most naponta többször megismétlik! Értették? Többször! – mondta, és hozzátette – Holnap is jövök! –

Budapest, 2006. június 6.

A TUDOMÁNY REJTELMEI

A FÜGGETLENSÉG KÉRDÉSE

Több évtizede, a geostatisztikai előadásaimon el szoktam mondani a hallgatóimnak, hogy magas jutalmat tűzök ki annak, aki fel tud írni, két egymástól független adatsort. A tapasztalat ugyanis az, hogy a sztochasztikus kapcsolatok szempontjából a világon, vagy akár az univerzumban, minden mindennel korrelációs kapcsolatot mutat, még azzal is amihez valójában semmi köze. Így például, ha olyan abszurd kapcsolatot vizsgálunk, mint például a bordói kikötőben a tengervíz plankton tartalmának összefüggése a Duna Budapestnél mért vízállásával, döbbenten tapasztaljuk, hogy e két változó kapcsolatát nullától eltérő korrelációs együttható jellemzi. Igaz, hogy még az sem lenne bizonyítéka a függetlenségnek, ha a korrelációs együttható értékére nullát kapnánk – ez ugyanis csak a korrelálatlanságra utal – de a dolog mégis elgondolkoztató. Az előbbi példabeli $\mathbf{E_1}$ és $\mathbf{E_2}$ események ugyanis statisztikusan, vagy sztochasztikusan mindenképpen függetlennek kellene lenniük ami azt jelenti, hogy teljesülni kellene a következő egyenleteknek:
$\mathbf{P[E_1 \cap E_2] = P[E_1]P[E_2];}$ ebből következően $\mathbf{P[E_1 \mid E_2] = P[E_1],}$ ha $\mathbf{P[E_2] \neq 0}$ és
$\mathbf{P[E_2 \mid E_1] = P[E_2],}$ ha $\mathbf{P[E_2] \neq 0}$. Az első földrajzi törvény, melyet W.R. Tobler alkotott meg 1970-

ben, a következőt állítja: „Minden, minden mással összefügg, de a közelebbi dolgok jobban mint a távoliak.” De ha a világban minden mindennel összefügg, akkor a függetlenség nem több mint egy feltételezés.

Már a matematikai stúdiumok elején találkozik az ember a *függőség* és a *függetlenség* fogalmakkal. Nevezetesen a függvénytanban, amikor felírjuk, hogy

$$\mathbf{Y = f(X)}$$

akkor máris tudatosul bennünk, hogy **Y** a függő változó és **X** a független változó. De csak ebben a relációban, tehát csak akkor, ha feltételezzük, hogy **X** nem függ más **Z**, **T**, **Q**, stb. változóktól és így **Y** sem függvénye ezeknek. Mikor azonban megpróbálunk definíciót keresni a matematikai értelemben vett *függetlenség*re, keresésünk sikertelen lesz. Többnyire csak olyasmivel találkozunk, miszerint: tételezzük fel, hogy ξ és η *független* valószínűségi változók, de arról, hogy mi is az a független valószínűségi változó, csak áttételesen kapunk információt. Azt is mondhatjuk, hogy a matematikus a függetlenséget a függőség ellentettjeként határozza meg.

A mindennapi életben mást értünk függetlenség alatt, mint a matematikában. Ha egy nő még nem ment férjhez, vagy egy férfi még nem nősült meg,

azt mondjuk rá, hogy független ember, vagy a mai divatos kifejezéssel élve: singly. Pedig valójában csak egy szempontból független, nincs házastársi, vagy élettársi kapcsolata. Nem független viszont abból a szempontból, hogy mint a társadalom tagja, alkalmazkodni kénytelen a többi emberhez, tehát valójában nem független. Egy családon belül, aztán még az a kis függetlenség is elvész, ami addig létezett. Ez abból adódik, hogy a nő másként képzeli el a házasság adta függőséget, mint a férfi. A nő, monogám tulajdonságú lévén, a házasságon belül – matematikai kifejezéssel élve - függvénykapcsolatra törekszi, (persze úgy, hogy ő legyen a független változó) míg a férfi úgy szeretne élni, hogy maradjon valamennyi kis konfidencia intervallum. A párkapcsolatokban jelentkező konfliktusok fő oka tehát a függőség és függetlenség kérdésének eltérő értelmezése.

A filozófia területén nem régen még azt tanították, hogy a szabadság (melyet felfoghatunk függetlenségként) nem azt jelenti, hogy azt tehetünk, amit akarunk, hanem azt, hogy felismerhetjük saját korlátainkat. Vagyis annak a felismerése, hogy minden relatív, így mégsem vagyunk szabadok. Ez így rendben is volna, hiszen az egyén nem egyedül él a világban, így természetesen alkalmazkodnia kell.

Egy kicsit más a helyzet a művészet területén. Radosza Attila (Hegyi Lóránd: Avangard és

transzavangard című művére hivatkozva) írja a következőket: „A szabadság, vagyis „a függőség és függetlenség kérdése nem más, mint a totalitás megragadásának egy mozzanata, amelyben a művészet kilép a külső determináció kiüresedett viszonylataiból azért, hogy közvetlenül az általa tételezett totalitás megtestesítését kísérelje meg". Más szavakkal: aki szabadságra (függetlenségre) törekszik, az valójában egy meglévő rendszer ellen lázad, és közben nem veszi észre, hogy ezt egy újabb rendszer megteremtése érdekében teszi, amely más egyedekből hasonló reakciót válthat ki.

Irodalom

Radosza, A.: Mozgás – szabadság és korlátok – a nonfiguratív festészetben. Szinopszis (DLA értekezés) 2002.

A VÉLETLEN

Ha elgondolkozunk azon, hogy mi is az a *véletlen*, megdöbbentő következtetésekre juthatunk. Sokan, ha meghallják ezt a kérdést azonnal kész a közhely-szerű válaszuk: *Véletlen*ek pedig, nincsenek! De valójában mi is az a *véletlen*? Sokszor használjuk ezt a kifejezést, de valójában nem vagyunk vele tisztában, mit is mondunk. Ha valaki például átmegy az út túlsó oldalára, és közben elüti egy autó, azt mondjuk: *véletlen* volt. *Véletlen* volt tehát, hogy éppen akkor és éppen ő találkozott éppen ott az akkor éppen arra járó autóval? De ez valóban *véletlen* volt? Talán úgy fogalmazhatnánk, hogy *véletlen* esemény akkor következik be, ha azt éppen nem okozza senki vagy semmi, vagyis a *véletlen* okozza. Akkor tehát van *véletlen*? Ha mégis lenne, akkor megtaláltuk azt aki, vagy ami a kérdéses eseményt okozza, vagyis a dolog nem lehet köznapi értelemben vett *véletlen*. Maradva az előbbi példánál, ha az úton való átmenet, mint esemény, számtalan módon valósulhat meg, köztük úgy is, hogy az illetőt elüti egy autó, akkor ennek bekövetkezése nem lehet *véletlen*. Kétségtelen viszont, hogy az esemény megvalósulási formái nem azonos bekövetkezési valószínűséggel rendelkeznek, de mégsem lehet kizárni egyetlen megvalósulási lehetőséget sem. Az okfejtés tehát mintha arrafelé tendálna, hogy *véletlen*ek, pedig

nincsenek. Ha viszont ez így van, akkor baj van a matematikai tudományok egyikével, a matematikai statisztikával. A matematikai statisztikában *véletlen* változóról beszélünk, amelynek értéke kizárólag a *véletlen*től függ, azaz mindenféle tárgyi, körülménybeli és emberi behatástól mentes. A *véletlen*nek tehát olyan valaminek vagy valakinek kell lennie ami, vagy aki képes arra, hogy egy esemény legalább egy megvalósulási formáját létrehozza. A dolgoknak ilyen formában történő megközelítése azonban fából vaskarika. Végül is nyitva maradt a kérdés: van *véletlen* vagy nincs *véletlen*, és ha van, akkor mi az?

A Reimann – Tóth szerzőpáros 1985-ben megjelent „Valószínűségszámítás és matematikai statisztika" című könyvének 1. fejezetében a következő olvasható: „A véletlenszerűség nem azt jelenti, hogy a kapott kimenetnek nincs oka, hanem arról van szó, hogy a jelenség kimenetét egyértelműen meghatározó feltételrendszer olyan bonyolult, hogy minden feltételt nem tudunk (esetleg nem is ismerünk), ill. nem is akarunk figyelembe venni." Más szavakkal: a véletlen olyan jelenség, melyet az ismert feltételek összessége nem határoz meg egyértelműen. Vagyis a véletlen jelenségnek is van oka, csak éppen még nem ismerjük ezt az okot.

Ez a megállapítás teljes mértékben egybevág az én véleményemmel. Szerintem ugyanis, okozat ok

nélkül nem létezik. Így roppant kényelmes dolog – és egyben a felelősség elhárítása lenne - az okok kutatása helyett arra hivatkozni, hogy az egész csak *véletlen*, a dologról valójában nem tehet senki, vagy semmi. Ha viszont elfogadjuk, hogy okozat ok nélkül nem létezik – már pedig ez egybe esik az emberi tapasztalással – akkor azt is el kell fogadnunk, hogy a *véletlen*, mint olyan, emberi találmány és valójában nem más, mint egy kibúvó az esetleges felelősségre vonás alól.

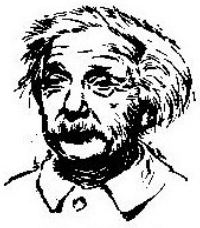
Albert Einstein

Ha ez így van, akkor ténylegesen nagy baj van a matematikai statisztikával, hiszen a gyakorlati életben végül is nem volna szabad használni. Mégis Einstein gunyoros megjegyzése igaz: „Kis hazugság, nagy hazugság, statisztika”? Senki sem mérte fel ugyanis, hogy a gyakorlati életben mekkora hibát eredményez a matematikai statisztika alkalmazása, ha eltekintünk attól, hogy a vizsgált változók egyike sem tekinthető szigorúan véve *véletlen*nek.

Lovász László akadémikus „Mit kívánnak a számítógépek a matematikától és mit adnak neki?” című előadásában kifejtette azt a véleményét, hogy ha valami csak elvben kiszámítható, azt jobb

véletlennek nevezni. Az elvben kiszámíthatóság alatt azt értette, hogy a kiszámíthatóságnak csak egyetlen akadálya van, az eredmény megszületéséhez több idő kell, mint az emberi élet. Ezzel az állásponttal már annál is inkább vitatkoznék, mert a dolgok nem változtathatják emberi generációról generációra az arculatukat. Ha ez így volna, akkor ami nekünk még véletlen, az a gyermekünknek már determinált. Szerinte például egy radioaktív atom bomlása olyan esemény, amely csak a véletlentől függ. Nem lehet, hogy ez csak azért van, mert még keveset tudunk a radioaktív bomlási folyamatról?

Lovász akadémikus említett előadásban, a véletlenszám-generátor kapcsán foglalkozik a *véletlen* és az *álvéletlen* kérdésével is. Okfejtése azon a bázison alapszik, hogy véletlenek pedig léteznek. Kifejti, hogy a bonyolultságelmélet segítségével két új kritériumot kaphatunk válaszként arra a kérdésre, hogy mikor tekintünk egy sorozatot véletlennek. Az első: akkor mondjuk, hogy egy generált számsorozat az *igazitól megkülönböztethetetlen*, ha nincs olyan algoritmus amely belátható időn belül, az esetek legalább 51 %-ában helyesen tippeli meg, hogy melyik gép az, amelyik a valódi véletlen sorozatot adta. A második kritérium: ha tudjuk, hogy a számítógépünk ismert programmal egy álvéletlen-sorozatot állít elő, de a magnak ismét csak a hosszát ismerjük, megfigyelve a sorozatot, és megtippelve a sorozat

következő elemét, ha nincs olyan algoritmus amely az esetek 51 %-ában sikeres tippelést tenne lehetővé, akkor azt mondjuk, hogy a generátor *megjósolhatatlan*. A két definícióból az következik, hogy: *ha egy álvéletlen sorozat az igazitól megkülönböztethetetlen, akkor megjósolhatatlan, és viszont.* Ez azonban - Lovász akadémikus szóhasználatával – egyáltalán nem nyilvánvaló. Az én személyes véleményem az, hogy ha véletlen nem létezik, akkor álvéletlen sincs, így a számítógéppel előállított „véletlen" sorozatokat legfeljebb önmagukhoz lehet hasonlítani, illetve szimulálni lehet a matematikus által feltételezett véletlen hatását.

De térjünk vissza a már az előbb elmarasztalt statisztikához! A matematikai statisztikánál jóval közelebb áll a valósághoz a geostatisztika, amely nem *véletlen* változóval dolgozik, hanem kijelenti, hogy valamely vizsgált jelenség adott paraméterének értéke irányított valószínűséggel várható. Ez azt jelenti, hogy a paraméter értékének bekövetkezése nem *véletlen* jellegű, hanem a jelenség belső törvényszerűségeitől és a jelenséget vizsgáló kutató kutatással kapcsolatos döntéseitől függ. Ez utóbbi a minta reprezentativitásának kérdésével hozható összefüggésbe. A geostatisztika nagy hátránya viszont, hogy külön matematikai apparátussal nem rendelkezik, így kényszerűségből a matematikai statisztika összefüggéseit

használja, a változó különbözőségeitől függő feltételek betartása mellett.

Mindebből tehát egyértelműen következik, hogy *véletlen* nem létezik. A *véletlen* az ember elme szüleménye, és mint ilyen, valójában definiálatlan fogalom, amely adott esetben nem többre, mint kizárólag a hiányos emberi tudás palástolására és a felelősség áthárítására alkalmas.

Budapest, 2006. január 31.

A GONDOLAT ÉS AZ ENERGIAMEZŐ

A napokban belehallgattam a PAX TV-n egyik előadásba, amely többek között a gondolat-átvitelről szólt. Nagyon megfogott a dolog. Az előadó elmesélte, hogy 1938-ban az oroszok végeztek egy gondolatátviteli kísérletet. A cél az volt, hogy valamilyen módon megmérjék a gondolatot. Amit tapasztaltak, annyira meglepte a tudósokat is, hogy a kísérlet eredményét csak 20 év múlva hozták nyilvánosságra. Ez, az oroszokat ismerve, nem meglepő, meglepő viszont az, amit tapasztaltak. Az adót (a gondolatot a vevő felé kibocsátó embert) először csak egy fal választotta el a vevőtől (a gondolatot fogadó médiumtól), aztán ezt a távolságot fokozatosan növelték, mígnem már 1500 km-re voltak egymástól, amikor a kísérletet abbahagyták, és a dolog ilyen óriási távolság mellett is változatlanul jól működött. A gondolatnak nem volt mérhető sebessége és időszükséglete, sőt az időszükséglet sem változott észlelhetően a távolság növelésével. Később az amerikaiak egyik űrhajósa végzett ilyen jellegű kísérletet. Az űrhajóról konkrét számsorokat tartalmazó üzeneteket küldött a földi vevőknek. A vevők által fogott üzenetek statisztikai feldolgozásával kapott eredményen most az amerikaiak lepődtek meg. Ha nem is volt 100 %-os a vétel eredménye, kétségtelenül bizonyítva látták, hogy az űrhajós

által kibocsátott gondolat megérkezett a Földre. Az üzenettovábbítás akkor is működött, amikor az adó és a vevő között, az űrhajó helyzetéből adódóan, közben volt a Föld.

Az orosz és az amerikai kísérletek azt bizonyították, hogy a gondolat mindenen keresztül tud hatolni, az akadályokat soha sem kerüli ki, ugyanakkor jelenlegi lehetőségeink és ismereteink alapján nem mérhető meg sem a súlya, sem a terjedési sebessége, sem a hullámhossza, vagyis semmiféle tulajdonsága. Ezekkel a kísérletekkel gyakorlatilag bizonyítást nyert, hogy telepátia létezik. Sőt az is bebizonyosodott, hogy a gondolatátvitel szöveges, számszerű és képi információ esetén is működik.

Az említett TV műsorban az előadó úgy nyilatkozott, hogy gondolatot földi anyag nem képes létrehozni, az mindenképpen földönkívüli valami, feltehetően energia. Akkor kezdtem igazán elgondolkozni, amikor az előadó rátért a testünket körülvevő aura magyarázatára. Megemlítette, hogy az aura már akkor is létezett, amikor a vizsgált egyén testi (fizikai) valójában még nem, és akkor is létezni fog, ha az illető már nem él. Itt aztán elszabadultak a gondolataim.

A magyar nyelv csodálatosan gazdag képi megjelenítésekben. Azt mondjuk például, arra, aki meghalt, hogy: *elszállt belőle a lélek*. Vagyis az az

energiamező ami körülvesz minket, az a lélek, és ha a testünk már működésképtelen, akkor szemrebbenés nélkül elhagyja úgy mint amikor mi egy kopott ruhát a szemétre dobunk. Ugyanezt a testi valónk oldaláról nézve úgy fejezi ki a magyar ember, hogy: *visszaadta lelkét a Teremtőnek*. De azt is mondjuk egyes embertársunkra, hogy*: lelketlen ember*, meg azt is, hogy: *ész nélkül cselekszik*. Bár ez a két megnevezés nem azonos állapotot takar, annyi közös bennük, hogy azzal az energiamezővel van valami baj, amely az illetőt körülveszi. Ha a lélek nem más, mint az auránkat alkotó energiamező, akkor valóban létezik lélekvándorlás, hiába próbálták a Bibliából is kiirtani az egyházatyák. Tovább megyek: akkor a halál csak a testi létünket semmisíti meg, a lelkünket nem. És itt kapcsolódok egy másik problémához, amely már régen foglalkoztat, de eddig nem láttam megoldhatónak. Gondoljunk bele, az ember születésétől haláláig mást sem csinál, mint tanul, még akkor is, ha ezt észre sem veszi. Amit észrevesz az a kötelező iskola, ahová muszáj járni, ugyanakkor az élet iskoláját úgy járja ki, hogy fel sem tűnik neki. Az ember, élete vége felé rendelkezik a legnagyobb tudással, és úgy tűnik, a halál ezt a tudást semmivé teszi. Kivételt képez persze a tudásnak az a része, amit utódainknak nevelésük során továbbadunk. Kizárt dolognak tartom, hogy a természet, vagy a Teremtő ilyen pazarló lenne. Az emberi agyban lévő tudás egyszerűen nem semmisülhet meg.

Kérdés persze, hogy az agyban van-e a tudás? Gondoljunk például arra, hogy számtan dolgozatot írunk. Olvassuk a példa szövegét, aztán *eszünkbe jut* a megoldás. De hogyan? Úgy működik ez, mint amikor az interneten keresünk valamit, aztán a találatokat egyenként végignézve megleljük azt, amit kerestünk? Miért mondjuk egyáltalán azt, hogy: *eszünkbe jut*? Akkor tehát van az agy és van az ész? Az agy csak tárol, ugyanakkor az ész a gondolatok révén képes keresni és rendszerezni? Ha ez így van, akkor hol van az ész, az agyban? Mivel az orvostudomány ilyen szervet nem ismer, kizárásos alapon arra kell gondolni, hogy az ész a minket körülvevő energiamező alkalmi kreálmánya. Ha ez így van, akkor az agy nem más, mint egy raktár, amelyben annyi tudás van a polcokon amennyit életünk során sikerült összeszedni. Kinek többet, kinek kevesebbet. Gondoljuk meg, mit teszünk a kidobandó ruhánkkal mielőtt a szemétre dobnánk! Végig kutatjuk a zsebeit, nem marad-e bennük valami, amit még fel lehet használni. Vélem, hogy ugyanez történik az agyunkkal is. Mielőtt a testünket, mint valami használhatatlan rongyot, a minket körülvevő energiamező végképp eldobná, vélhetően kiüríti az agyunkat. Ha nem így lenne, akkor nehezen lenne magyarázhatók a lélekvándorlás tetten ért esetei, amikor a kisgyermek olyasmire emlékezik, amely egy korábbi testi valójához kötődő élmény.

Bizonyára sokan hallották már, hogyan választják ki a dalai láma utódát. Ez is a lélekvándorláson alapuló eljárás. A hagyomány szerint a dalai láma elhunyta utáni negyvenkilencedik napon az egyházfő "szelleme" egy újszülött csecsemő testébe költözik. Arra vonatkozóan, hogy hol keressék ezt a csecsemőt, gyakran maga a dalai láma ad útmutatást még a halála előtt. Ennek hiányában ki szokták kérni az Állami Jósda véleményét. A keresett csecsemőnek rendelkeznie kell bizonyos fizikai jegyekkel, születése során csodás események figyelmeztetnek arra, hogy nem akármilyen csecsemő jött a világra. A dalai láma reinkarnációjának tekintett csecsemő felkutatására magas rangú lámák delegációja indul, és megtalált csecsemőket vizsgának vetik alá. Volt olyan eset, amikor a valódi megtestesült megtalálására azt találták bizonyítéknak, hogy a csecsemő azt a csengőt fogadta el amely a korábbi dalai láma kedvenc csengője volt, a többire sírással reagált. Ha több jelölt is adódik az utódlásra, gyakran sorshúzás alapján dönt a lámák testülete. Ha a döntés megszületett, a lámák a kiválasztottat ünnepélyes keretek között Lhászába viszik, szüleivel együtt. A megtestesült 7-8 éves koráig még szüleivel él együtt, ők nevelik, de Lhászában. Amint a gyermek betölti a hetedik, esetenként a nyolcadik életévét, komoly papi nevelésben részesül, és attól függően, milyen előmenetelt tanúsít, olyan sebességgel lép előre a papi ranglétrán.

Az orvostudomány ismeri az amnéziát vagy emlékezetkiesést, mint betegséget és azt mondja, hogy ezt általában nagy lelki vagy testi megrázkódtatás okozza, és idővel elmúlik, vagy egy újabb megrázkódtatás visszahozza az emlékeket. Nem arról van itt szó, hogy az a bizonyos energiamező látván, hogy a test a lét és nem lét határára került és ezért gyorsan kiürítette az agyat? Aztán mikor mégis a lét oldalára billen a mérleg, újra visszatölti, amit elvett belőle. De akkor jogosan tehetjük fel a kérdést: Ki vagyok ÉN? ÉN a testem vagyok, amely többé - kevésbé, inkább kevésbé ismert mechanizmus szerint működik, a gondolataim a sajátjaim, tehát ÉN a fizikai valóm vagyok, vagy az energiamező vagyok ÉN, amelynek a test csupán egy bármikor eldobható ruha. Úgy is feltehetném a kérdést, hogy: Ki irányít kit? Ha azt kérdezzük, hogy ez a két dolog meg tud-e lenni a másik nélkül, bizonytalan válaszokat tudunk adni. Miután az energiamező nem mindenki számára látható – egy biztos, hogy nem lefény-képezhető – az energiamezőről nem tudó, vagy abban nem hivő ember számára természetes, hogy a fizikai valónk csak úgy magától is működik. Aki viszont hisz az energiamező létében az azonnal kész a válasszal: Ott vannak a kísértetek. Testi valójuk nincs, mégis sokan mondják, hogy hangokat tudnak kiadni, dolgokat tudnak áthelyezni. A néphit szerint viszont ez csak olyan boldogtalan lelkek esetében igaz, melyek tragikus események

során vesztették el a testüket, és örökké ott bolyonganak, ahol ez történt velük. Mondhatjuk, hogy ezek a lelkek nem tudnak eljutni arra a helyre, ahol a felszabadult energiamezők gyülekeznek.

Gyermekkoromban az édesanyám mondta nekem esténként, az ágyban elmondott ima után, amikor megpuszilt. Vigyázzon rád a jó Isten és az őrangyalkád, álmodj szépeket! Még most is, amikor leírom ezt az emléket, összeszorul a szívem, mert már nincs, aki ezt mondja nekem. Vagy talán most ő a láthatatlan őrangyalom. Akkor úgy képzeltem el, hogy az őrangyal egy olyan jóságos néni, aki, amíg alszom, ül az ágyam szélén és őrzi az álmom. Mai eszemmel már úgy gondolom, hogy az őrangyal sem más, mint az a bizonyos energiamező, ami minket körülvesz, és ami lehetővé teszi, hogy az ész irányítsa tetteinket.

Mostanában újra divatba jött, hogy ha egy fiú társat keres magának, nem csak az izgató formákat nézi, hanem keresi azt, a lányt, akinek *belső kisugárzás*a van. Mi az a belső kisugárzás? Idősebb emberek már első látásra véleményt tudnak mondani egy másik emberről, és ritkán tévednek. Vannak olyan emberek, akik szinte vonzzák magukhoz a többieket, míg mások egyenesen taszítanak. Az embert körülvevő energiamező tehát jelez, hogy ott van. Az adást nem mindenki veszi azonos intenzitással, de

mindenképpen érzékeli. Ha egymást *értő* „adó” és „vevő” találkozik, akkor a kisugárzás intenzitása megnő, a két energiamező vélhetően összekeveredik. Ilyenkor mondjuk azt, hogy: *első látásra egymásba szerettek*, vagy *meglátni és megszeretni, pillanat műve volt*. *Ellentétek vonzzák egymást*, mondja a magyar bölcsesség. Az energiamezőnk tehát elektromos töltéssel rendelkezik? Vélhetően igen! Állandó ez a töltés vagy változó? Vélhetően változó, de az biztos, hogy a töltés erőssége más energiamezők viselkedésétől függ. Egymást taszító energiamezőkkel rendelkező emberek kerülik egymást.

Még fiatalember voltam, amikor egyik munkatársam, aki korábban diákom is volt, átjött hozzám, az irodámba, mert hallotta, hogy erős fájdalom gyötör a vállaimban. Majd én meggyógyítalak – mondta – rendbe teszem az aurádat. Mögém állt és a kezeivel olyan mozdulatokat tett, mintha a vállamat és a karjaimat simogatná, a kézfejemig, mindég felülről lefelé. Közben nem ért hozzám, csak ahhoz a számomra láthatatlan burokhoz, amit ő, elmondása szerint, látott. Meg is mondta, hogy hol van baj a burokkal, a vállizületek környékén lát elváltozást. A kezelés során melegséget éreztem, és azt, hogy a fájdalom egyre jobban jön lefelé a könyököm felé. Már az alkaromat is elérte a fájás, miközben a vállamból eltűnt a fájdalom, amikor a kollegám szólt, hogy nem bírja tovább. Mikor szembefordultam vele akkor láttam, hogy ijesztően

fehér és láthatóan kimerült. A kezelés abbamaradt. Azóta már tudom, hogy saját energiájával gyógyított engem, és mivel nem volt meg az a képessége, hogy a nekem átadott energiát kívülről pótolja, szegény lemerült, mint egy zseblámpa-elem.

De ha valaki azt hiszi, hogy csak az embereknek van kisugárzásuk, akkor nagyon téved. Mindennek, az élő és az élettelen dolgoknak is van kisugárzásuk, vagy ha tetszik, körül veszi őket egy energiamező, amely ránk, (a saját energia-mezőnkre) kedvező vagy kedvezőtlen hatást gyakorolhat. Sokan csak nevetnek rajtam, hogy minden kutyával leállok beszélgetni. Nagyon szeretem a kutyákat, és egy vicsorgó jószágot pillanatokon belül le tudok csillapítani, ha elkezdek hozzá nyugodt, csendes hangon beszélni. Jó hatással vagyok a kutyákra, mondják, pedig lehet, hogy csak az energiamezőink vannak jó hatással egymásra. Órák hosszat el tudok ücsörögni a telkünkön, Verőcén, miközben bámulom a Dunát. Mágikus erővel hat rám a Pilis sziluettje, varázslatos nyugalmat sugároz. Miért van az, hogy egyik helyen az ember szívesen időzik, máshonnan szinte menekül? Nyilván azért, mert a minket körülvevő világnak, a tájnak is van kisugárzása, és ha az számunkra kedvező, marasztal, ha nem, taszít. Tehát mindenütt energiákkal találkozunk, az élő és az élettelen világ energiamezőivel, melyek folytonosan hatnak

ránk, a mi energiamezőnkre. Hajlamosak vagyunk megmosolyogni az olyan embert, aki varázsvesszővel, vagy egy cérnára felfüggesztett kristállyal, illetve karikagyűrűvel próbálja kimutatni az energiamezőket. Ne mosolyogjon az, aki ezt még nem próbálta! Még a középkori bányászatban is a varázsvesszővel való ásványkutatás bevett gyakorlat volt. Ha jól belegondolunk, az Eötvös-inga is a varázsvesszős módszer utóda. Pár évvel ezelőtt – tisztán kíváncsiságból - készítettem magamnak, közönséges vékony acéldrótból egy varázsvesszőt. Elkezdtem sétálni vele a szobában és magam is meglepődtem, amikor a két fekvő L alakú drót elfordult a kezemben, majd továbbmenve ismét változtatta a helyét. Valamit tehát észlel a varázsvessző, nyilván a földsugárzást, illetőleg a körülöttünk lévő tárgyak sugárzását. Persze azért nem árt, ha az ember nyitott szemmel jár, és az eszét is használja. Egykori híres kollegám, a legrenitensebb firma, Bányai Bálint bányamérnök idős korában arra adta a fejét, hogy a telektulajdonosoknak varázsvesszővel, jó pénzért megmondta, hol érdemes kutat fúrni.

– És bejött, amit mondtál? – kérdeztem a bátyámat.
– Persze – mondta. –Tudod, ha az ember megfigyeli, hogy a telken hol a legdúsabb a növényzet, és a varázsvessző is ezt a helyet mutatja ki, nagyot nem tévedhetek. -

Minden vallás ismer valamiféle olyan helyet, ahová a lelkek költöznek, a test halála után. Hívják ezt mennyországnak, nirvánának, örök vadászmezőknek paradicsomnak és még sok másnak. Ez a helyet a vallások úgy jellemzik minta béke szigetét, ahol már nincsenek szükségletek, nincs harc és nincs verseny. Ez a hely az, ahová a lélek a gondolat sebességével eljut, ez a hely, ahol a felszabadult energiák gyülekeznek, ahol újabb energiamezőket alkothatnak, belőlük újabb aurák, vagy komplett energialények keletkezhetnek. Vagy mégsem …?

Budapest, 2006. február 20.

A VISZONYLAGOSSÁG

A természetben minden relatív, minden viszonylagos. Erre ott a közismert példa, a következő történet.

Kón elmegy a rabbihoz és arról, panaszkodik, hogy nagyon szűkös a lakásuk, alig férnek el egymástól.
- Rabbi! Mit tegyek? -
A rabbi hosszasan gondolkodott, dörzsölgette a szakállát, majd megszólalt:
- Vidd be a kecskét a szobába, lakjon ő is ott! –
Kón elcsodálkozott a tanácson, de eleget tett a kérésnek. Teltek, múltak a hetek, mígnem Kón találkozott a rabbival az utcán.
- No, hogy vagytok? Elfértek? - kérdezte a rabbi.
- El uram, de nagyon szűkösen! – vágta rá Kón.
- No akkor – mondta halkan a rabbi – most vidd ki a kecskét! –
Kón nem értette a dolgot, de úgy tett, ahogyan a rabbi parancsolta. Egy hét múlva újra találkoztak.
- No és most hogy vagytok? - kérdezte a rabbi.
- Remekül uram – lelkendezett Kón – annyi a hely, hogy nem győzzük betölteni. –
- Na látod fiam – nézett rá sokatmondóan a rabbi – minden relatív.

Amikor tehát azt állítjuk valamiről, hogy „nagy”, vagy „kicsi”, ez a megállapítás mindig valamihez viszonyítva érvényes. Az 50-es években, ha valakitől megkérdezték, hogyan él, akkor a válasz többnyire az volt, hogy a lehetőségekhez képest viszonylag jól. Ha a mai életnívónkhoz hasonlítjuk az 50-es évekét, akkor az már elképzelhetetlenül alacsony életszínvonal volt.

A 80-as években módom volt több alkalommal is Vietnamban járni, és országszerte utazgatni. Találkoztam olyan családdal vidéken, akik egy kis bambusz házikóban éltek. A ház körül banánliget volt, távolabb pedig, egy kicsiny rizsföldet műveltek. A családnak nem volt rádiója, TV-je, hűtőszekrénye, sőt még a világítást is mécsessel oldották meg. Eddig még csak a közeli faluban jártak, távolabb még nem. Gyakorlatilag semmit sem tudtak a világról. Ennek ellenére kiegyensúlyozottak, jókedvűek voltak. Ebben a mikroklímában boldogok voltak, és nem is vágytak többre, hiszen nem is tudták, hogy van az övéknél lényegesen jobb élet is. Szép példa arra, hogy minden relatív.

Amikor József Attila költészetével ismerkedtünk a gimnáziumban, borzadva olvastuk egyik versében, hogy „és háltak az utcán”. Akkor nekem ez valami hallatlan szegénységet jelentett, olyan elképzelhetetlen szegénységet, aminél már nem lehet rosszabb. Amikor aztán a saját szememmel láttam Vietnám nagyvárosaiban, hogy ott hálnak az

utcán, már nem is tűnt olyan rettenetesnek a dolog. Az akkori ottani viszonyokhoz képest ez nem volt akkora tragédia. Ma pedig amikor ugyanezt látjuk Budapesten is, már alig tűnik fel, hogy van ilyen is.

Nagyon tanulságos az az eset is, amely velem esett meg, szintén Vietnamban. Saigonban, a repülőtér közelében van egy strand, melyet még az amerikai időkben építettek, és ott jártamkor még csak külföldiek látogathatták. A nyitáskor feltűnt nekem, hogy az egyik medence alján a víz hullámzása mozgatja az egy kupacba összehordott levél és ágtörmeléket.
- Nézze milyen koszos a víz! – mondtam a gondnoknak. Ő rám mosolygott és így válaszolt:
- Nem uram! Milyen tiszta, hiszen látszik a kosz az alján. –
Elgondolkoztató, amit mondott. Hiszen igaza volt, de ugyanakkor nekem is igazam volt, mert valóban kosz volt a vízben. Innen is látszik, hogyan lehet ugyanazt a dolgot többféleképen látni és értelmezni úgy, hogy végül is mindenkinek igaza van. Az igazság tehát nézőpont kérdése, és így mindig viszonylagos.

A világ dolgai tehát nem egyszerűen fehérek vagy feketék, hanem a fekete csak a fehérhez viszonyítva az és fordítva. Ugyanígy nincsenek abszolút jó és abszolút rossz dolgok, minden lehet relatíve rossz is meg jó is.

AZ ENTRÓPIA ÜGY

Kevesen tudják, hogy az információelméleti entrópia valójában Hoványi professzor révén, egy véletlen kapcsán került be a magyar földtani köztudatba. Dr. Hoványi Lehelnek szokása volt, hogy a délelőttöket a friss szakirodalom olvasásával és szakmai beszélgetésekkel töltötte. Ha talált valami érdekeset az irodalomban, azt kiszignálta valakinek a tanszéken. Így került a kezembe egy a szénhidrogén kutatással kapcsolatos orosz szakkönyv. Ebben egy nyúlfarknyi képlet keltette fel Hoványi professzor érdeklődését, nevezetesen a $H = -\log p$.

Amikor az 1970-es évek elején egy Országos Műszaki Fejlesztési Bizottságnak készült tanulmányban először használtam az entrópia kifejezést, felháborodott és értetlenkedő telefonokat kaptam az akkori ipari nagyságoktól. Ebben az időben a Miskolci Egyetem Geodéziai és Bányaméréstani Tanszékének adjunktusa voltam és számos ásványlelőhely geostatisztikai feldolgozását végeztem el, ipari megbízás keretében. A nevem tehát nem volt ismeretlen az iparban, és a telefonok sem voltak véletlenek. A telefonálók szinte kivétel nélkül feltették a nagy kérdést: hogy kerül a csizma az asztalra? – azaz mit keres a hőtan a földtanban. Látva a tájékozatlanságot, a

következő mérnöktovábbképzőkön kiemelt szerepet kapott az információelmélet. A helyzet azonban ettől nem változott lényegesen, még ma is vannak olyanok, akik megkérdőjelezik az információelmélet alkalmazhatóságát a földtanban. Úgy is mondhatnám, hogy a káosz az agyakban ma is tökéletes. Megjegyzem, akkoriban én azt hittem, hogy tudom mi az az entrópia.

A geostatisztika tárgy keretében több évtizeden keresztül tanítottam az információelmélet alapjait. Ezt az anyagrészt túlzottan nem kedveltem, mert egyre jobban kezdtem érezni, hogy valami nekem is ködös az entrópia körül. Amikor 2005 decemberében nekiálltam korábbi geostatisztikai jegyzetemet geomatematikai könyvé bővíteni, a problémával ismét szembesültem, és arra kértem szerzőtársaimat, segítsenek tiszta vizet önteni a pohárba. Időközben azonban egyre jobban kezdett izgatni a kérdés, és ifjúi lendülettel kezdtem anyagot gyűjteni a probléma megoldásához. Számos tanulmány elolvasása után, most ismét úgy vélem, értem a dolgot. A megértéshez azonban, gondolatban vissza kellett mennem az entrópiaelmélet születéséhez. Ez az időutazás vélhetően eredményre vezetett.

Amikor 1948-ban Shannon levezette azóta híressé vált egyenletét, problémát jelentett számára, hogy minek is nevezze azt a valamit, amit a képletből kiszámolt. Először arra gondolt, hogy

bizonytalanságnak kellene hívni, de amikor a kérdést Neumann Jánossal is megvitatta, az ő javaslatára az entrópia név mellett döntött. Neumann ugyanis úgy látta, hogy mivel Shannon képlete a termodinamikában is szerepel, és ott entrópiának hívják, az információelméletben sem kellene más nevet kapnia. A másik, ennél fontosabb, de gunyoros érve azonban az volt, hogy miután senki sem tudja, hogy valójában mi is az az entrópia, egy tudományos vitában Shanonnak mindég helyzeti előnye lesz. A jóslat bevált, de az agyakban azóta sem tisztult sokat az entrópia kérdése, példa rá az én esetem.

Az említett egyenlet, amely Shannon-Wiener-index néven került be a szakmai köztudatba, a következő:

$$H(x) = -\sum_{k=1}^{n} p_k \log p_k$$

ahol *H(x)* - egy véges valószínűségi mező információtartalma, ahol az x valószínűségi változó az Ω eseménytér E_k eseményeire értelmezett.

Közelebb visz az entrópia megértéshez, ha elkalandozunk a termodinamikába és megismerjük annak első két törvényét. A termodinamika első törvénye kimondja, hogy az összes energia a világegyetemben, vagy annak bármely, a többitől

elszigetelt részében állandó. Az energia átalakulhat egyik formából a másikba, de energiát sem létrehozni, sem megsemmisíteni nem lehet. A termodinamika második törvénye, vagy más néven az entrópianövekedés törvénye kimondja, hogy bármely zárt rendszerben az idő múlásával, mivel a rendszer rendezetlenné válik, növekszik az entrópia és csökken az energia felhasználhatósága. Az entrópia nem más, mint a rendezetlenség mértéke.

Az első problémát máris az jelenti, hogy mikét lehet mérni a rendezetlenséget. Az ember ugyanis többnyire a rendet, a rendezettséget érzékeli, azt valamely előre megadott skála alapján számszerűen is értékelni tudja, de a rendetlenség, a rendezetlenség mértékét már nehezen tudja megbecsülni. Azt, hogy egy magára hagyott zárt rendszerben a rendezetlenség mértéke nő magunk is tapasztalhatjuk a saját íróasztalunkon. Ha rendet rakunk, akkor bárki képes lesz eligazodni az asztalunkon, aztán ez lassan úgy változik, hogy már csak mi tudjuk, mi hol van, végül már mi sem. Vizsgáljuk meg, milyen tulajdonságai vannak az entrópiának. A legfontosabb tulajdonság, hogy az entrópia nem lehet negatív. Tehát ha teljes a rend, akkor az entrópia nulla és ha teljes a káosz, akkor azt entrópia maximális. A következő tulajdonság, hogy a magára hagyott rendszerek entrópiája csak növekedhet (ezt az íróasztalunk példája is bizonyítja). Az ásványlelőhelyek megismerése

szempontjából a legfontosabb a következő tulajdonság: az entrópia csökkenése csak energia (idő, pénz) befektetés révén következhet be. Ha a rendezettség növekszik, akkor ugyan csökken a rendszer entrópiája, de ezzel együtt csökken a rendszer stabilitása. A stabil rendszerek teljes mértékben rendezetlenek.

A stabilitás kérdését nem árt kicsit körüljárni. Az érintetlen természet a legkézenfekvőbb stabil rendszer, amelyben minden mindennel összhangban van. Ugyanakkor ez az összhang egy kaotikus összhang, úgy is mondhatnánk, hogy a káosz maga a rend. Ez az út azonban a káosz elmélethez vezet, mi maradjunk az információelmélet talaján. Mikor kezd csökkenni egy rendszer stabilitása? Maradva a természetnél mint rendszernél, akkor, ha jön az ember és rendet akar teremteni a káoszban. A rendcsinálással ugyan csökken az entrópia, de megbomlik az összhang a rendszer elemei között, és mivel a rendszeren belül minden mindennel összefügg, ez a stabilitás csökkenését eredményezi. Minél inkább rendezett egy rendszer, annál sérülékenyebb, annál kevésbé stabil. Gondoljunk például a túlszervezett társadalmakra. Gondoljuk meg, mi okozta a római birodalom bukását. Gondoljunk a belülről megdönthetetlennek látszó diktatúrákra, de gondolhatunk saját világunkra is. A jelenlegi szuperfejlett információs társadalom tökéletesen összeomlik, ha megszűnik az áramszolgáltatás. A természettel

harmonikus összhangban lévő (primitívnek mondott) társadalmak stabilitása jóval nagyobb, mint a mienk.

A termodinamika második törvényét úgy is szokták megfogalmazni, hogy: egy rendszer által közvetített információ mennyisége folyamatosan csökken és minősége romlik. Ez a megfogalmazás azonban csak akkor válik igazán érthetővé, ha kicsit visszatérünk az információelmélethez. Shannon és Weaver az elmélet megalkotói, valójában az információ mennyiségének mérését akarták lehetővé tenni. Úgy vélték, hogy a hőtanból ismert Boltzmann képlet alkalmas az információ mennyiségének számítására, ha az információt egyenlővé teszik az entrópiával, és a valószínűséget a véletlenszerűséggel. Ennek következtében az információ és az entrópia számítására szolgáló összefüggések azonosak. Mindebből az következik, hogy az információ nem más, mint negatív entrópia.

A termodinamikában az entrópia (S) és a termodinamikai valószínűség (w) közötti összefüggést magára hagyott rendszerekben a Boltzmann képlete adja meg:

$$S = \frac{k}{\ln w} = -k \cdot \ln p\,,$$

ahol k – a Boltzmann-féle állandó és $p = 1/w$.

Az energiára nyitott rendszereknél ugyanez a Gibbs-féle összefüggéssel írható le:

$$S = -k \cdot \sum_i p_i \ln p_i ,$$

Ahol p_i – az i-edik mikroállapot energiafüggő valószínűsége.
Az információ (H) és az entrópia (S) közötti összefüggések a következők:

$$H = -\frac{S}{k \cdot \ln 2}; \qquad S = -H \cdot k \cdot \ln 2 .$$

Legyen például egy zárt rendszernek két eleme, azonos bekövetkezési valószínűséggel, vagyis $p_1 = p_2 = 0{,}5$. A rendszer entrópiája:

$S = -k \cdot \ln 2$ joule/kelvin = 10^{-23} joule/kelvin.

Egy ilyen bizonytalanság feloldásához 1 bit információ szükséges, a következők miatt. Helyettesítsük be adatainkat a Shannon Wiener féle képletbe!

$$H = -\sum_{i=1}^{2} p_i \log_2 p_i = -(0{,}5 \cdot \log_2 0{,}5 + 0{,}5 \log_2 0{,}5) = 1\ bit.$$

Így egyértelmű, hogy 1 bit információhoz 10^{-23} joule/kelvin entrópia változás társítható.

Úgy tűnik, hogy ezzel a probléma megoldódott az entrópia körül. A valóság azonban nem ennyire egyszerű. A rendezetlenség mértéke nemhogy csökkenne, továbbra is növekszik az agyakban. Ennek oka a földtanra és a bányászatra nem éppen kedvező gazdasági és politikai környezet.

LINEÁRIS-E A VILÁG MATEMATIKÁJA?

Számtalanszor megfigyelhetjük, hogy a Világ jelenségeit bármilyen matematikai módszerrel is próbáljuk kezelni, olyan modellt vagy olyan képletet lehetetlen találni, amely a vizsgált jelenséget pontosan leírja. Az eredmények ugyan megközelítik a mérhető valóságot, de soha sem egyeznek meg vele teljesen. Praktikusan ilyenkor azt szoktuk mondani, hogy az általunk alkalmazott módszerek a valóságot csupán közelítik, és minden modellnek meg van a saját hibája. Pont ebből a meggondolásból jött létre a valószínűségszámítás és a matematikai statisztika. De valóban ez az eltérés oka? Nem lehet, hogy az ok máshol rejtőzik?

Az a matematika, amellyel az ember a Világot le akarja írni, emberi találmány, és mint minden ilyen, nem teljesen ellentmondásmentes. A földi matematika alapja a számegyenes, melyen az osztás egyenletes, azaz bármely egymást követő két egész szám távolsága állandó, bárhol is legyen ez a két szám a számegyenesen. Erre mondhatjuk azt, hogy a mi matematikánk valójában egy lineáris alapra felépült tudomány, melyet nevezhetnénk akár lineáris matematikának is.

A természettudományokkal foglalkozó szakemberek ugyanakkor azt is sűrűn tapasztalják, hogy a természet miként nem kedveli a tökéletes szabályosságot, hasonló módon nem híve a linearitásnak sem. Akkor tehát nem itt van a hiba? Talán olyan megközelítést próbálunk a Világra ráültetni, amely nem sajátja?

Végezzünk egy gondolat kísérletet! Képzeljünk el egy olyan matematikát, amely egy nem lineáris számegyenesre épül! A linearitás megszűnése a legképtelenebb következményekkel jár. Mi a helyzet, ha a számegyenesen az egymást követő számok távolsága valamilyen függvény szerint változik. Ennek első és azonnali hatása, hogy nem tudjuk mennyi az egység, mennyi az az 1. Persze csak akkor nem tudjuk, ha az általunk megszokott lineáris matematika segítségével próbálunk magyarázatot keresni a jelenségre. Baj van a négy alapművelettel is, mert nem mindegy, hogy a műveletben szereplő számok hol helyezkedtek el eredetileg a számegyenesen. Gondoljunk csak arra, hogy ilyen szituációban mennyire felértékelődne a dimenziók szerepe. Nem lenne mindegy például, hogy két távolság összegét méterben, vagy kilométerben számítanánk. Terjedelmes elméleti matematikai eszmefuttatásokat lehetne készíteni a különböző osztású számegyenesek vizsgálata révén, de kétlem, hogy ezeknek a vizsgálatoknak valaha is kézzelfogható haszna lenne. De nem is kell ennyire eltávolodni az emberi

matematikától! Elképzelhető olyan matematika is, amelynek számegyenesén egyenközű az osztás, csak éppen a számegyenes nem egyenes, hanem egy két- vagy három dimenzióban változó görbe. Ilyen szituációban a matematikai műveletek eredményei mások a számegyenes mentén, illetőleg a síkon vagy a térben értelmezve. Előfordulhat olyan szituáció, amikor a számegyenes mentén mért, egymástól igen távoli két pont távolsága a térben nagyon kicsi.

Inkább folytassuk tovább a gondolatkísérletet, közelítve a valóságot. Ugye eddig azt tapasztaltuk, hogy a természet csaknem pontosan úgy viselkedik, mint egy jól megválasztott modell teszi. Az eltérés a jól megválasztott modellből kapott eredmény és a valóság között esetenként olyan kicsi, hogy akár el is lenne hanyagolható. A kis eltérés tehát, netán nem azzal lenne magyarázható, hogy a Világ matematikája csupán egy kicsit tér el a földi matematikától, azaz a Világ matematikája, ha nem is tekinthető lineárisnak, felfogható quasi lineárisként? És ez a quasi linearitás eredhet a számegyenes nem teljesen egyenletes voltából ugyanúgy, mint abból, hogy a számegyenes valójában csak megközelítőleg egyenes. Azt hiszem a problémát innen is meg lehetne megközelíteni.

Budapest, 2006. május 13.

VÉGES ÉS VÉGTELEN

Ha valaki az ember alkotta dolgokról, rendszerekről és elméletekről elkezd gondolkozni, néha meglepő következtetésekre juthat. Így járhatunk akkor is, ha a matematikában és az élet más területein használatos *végtelen* fogalmát megpróbáljuk körüljárni és értelmezni.

A vizsgálatok során nem árt figyelemmel lenni saját korlátainkra, nevezetesen arra, hogy minden új elmélet az adott kor ismereti szintjén születik, más szavakkal valamely megállapítás a társadalom addig megszerzett, és ezek alapján értelmezett ismereteinek bázisán jön létre.

Szinte közhelyként hat az a kijelentés, hogy az emberi megismerés folyamata *végtelen*. Miért is mondjuk ezt? Szolgáljon magyarázatul a következő ábra, amely a megismerés folyamatát szemlélteti!

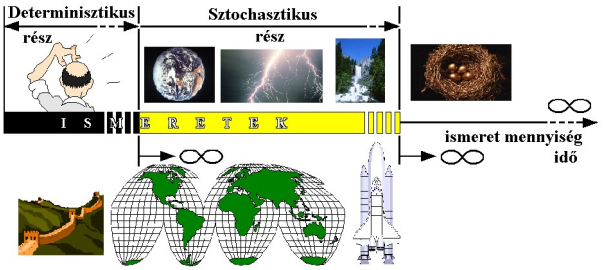

Az emberiség által megszerezhető ismeretek gyakorlatilag három csoportba sorolhatók. Az első csoportba a biztos, vagy biztosnak vélt ismeretek sorolják. Eric A. Ash mondja a Magyar Tudomány 2007. első számában megjelent, „A tudós számára elfogadható hit” című tanulmányában, hogy: „A tudósok bizonyos dolgokat biztosan tudnak”. Ezzel az állítással ugyan nem értek egyet, de végül is, ez lenne az, az ismeretmennyiség, amelyet már úgy tűnik, nincs értelme tovább kutatni, hiszen itt látszólag mindennek a legapróbb részlete is ismert. Ez az a tudás mennyiség, amelyet a különböző szintű iskolákban az új generációval megismertetünk. Az ismeret mennyiségnek ez a biztosnak vagy determinisztikusnak is nevezhető része azonban néha komoly meglepetéseket okozhat és a tudományos szemlélet akár generálisan is megváltozhat.

Az ismeretek második csoportja, ismereteink sztochasztikusnak is nevezhető része, gyakorlati-

lag azt a tudás anyagot tartalmazza, amely még nem teljes, amelyben még vannak bizonytalan részek, és amelyeket folyamatosan kutatni kell. Ennél az ismeret csoportnál komoly szerepet tulajdonítunk – jobb híján - a *véletlen*nek, ami önmagában is egy meglehetősen bizonytalanul értelmezhető dolog. Az ide sorolható ismeretek nagy vonalakban leírják a vizsgált jelenséget, megismerhetővé teszik annak trend jellegű változását, de a jelenségek trendtől eltérő voltának értelmezésére tudásunk jelenlegi szintjén kénytelenek vagyunk a valószínűség-számítás és a matematikai statisztika elméletét, vagy más matematikai apparátust alkalmazni.

Az ismeretek harmadik csoportja az, amelyekről még semmit sem tudunk, csupán azt látjuk, hogy tudásunk – dacára ismereteink robbanás-szerű növekedésének – még mindég hiányos.

Az ismeretek fajtáira, egyben korunk jellemzésére valamin ezzel együtt az ismeretek alkalmazásával járó kockázat mértékére szellemes képet mutat a következő ábra. (Bezegh, után (Bezegh, A., 2006.))

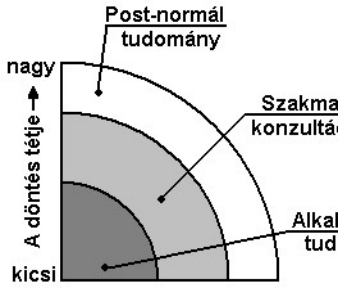

Az ábrán a biztosnak vélt ismeretek alkalmazott tudományként jelennek meg. Minél hiányosabbak viszont az ezen túli ismereteink (a szakmai konzultációval jellemzett, illetőleg a post-normális tudományként aposztrofált tartományban) annál nagyobb az általunk létrehozott rendszer bizonytalansága és egyre inkább növekszik döntéseink tétje is.

Szintén közhely-szerű megállapítás, hogy minél többet tudunk, annál inkább látjuk, hogy milyen elenyésző a tudásunk. Az ismeret-szerzés folyamatában az emberiség tehát azt tapasztalta, hogy bármilyen mértékben is növekszik a tudás, mindig marad olyan, amit még nem ismerünk. Ez a tapasztalat vezetett ahhoz a megállapításhoz, hogy az ismeret-szerzés folyamata *végtelen*.

A dolgok általános elméleti megközelítésén túl, most vizsgáljuk meg saját környezetünket! Életün-

ket valójában mérhető nagyságú *véges* környezetben, meghatározott, így véges feltételek mellett, a természet által megszabott *véges* ideig élhetjük le. Környezetünkben tehát mindenütt mérhető nagyságú hosszakkal, területekkel és térfogatokkal, valamint mérhető, tehát *véges* nagyságú idővel találkozunk. Mondhatjuk azt is, hogy életünk *véges* négydimenziós térben zajlik. Ezzel szemben a matematikusok használják a *végtelen* fogalmát, amely gyakorlatilag önmagával definiált, valahogy így: ami megszámlálhatatlanul sok, az *végtelen*. Mi az a „megszámlálhatatlanul sok? Nem más, mint végtelenül sok, azaz a *végtelen* az nem más, mint *végtelen*.

Ennek ellenére állítom, hogy az emberiség jelenlegi tudásszintjén értelmezve, a *végtelen* az valójában nem lehet *végtelen*. Kövessük a következő okfejtést. Az emberek lakásokban élnek, A lakásokat mérhető nagyságú helységekből állnak. Több lakás együtt házat alkot, több ház utcát, vagy teret, ezek faluvá, várossá állnak össze. A települések és a köztük lévő tér együttesen többé – kevésbé (inkább kevésbé) logikusan megadott határokkal országokat alkotnak, az országok földrészeket töltenek ki, majd a földrészek, és a köztük lévő tenger együttesen a földgolyót adják, amely szintén véges területű. A bolygók a bolygóközi térrel együtt, amelyben a napjuk körül keringenek, galaxisokat alkotnak, ezek további csillagrendszereket hoznak létre, és így tovább. És minden,

amely ebben a rendszerben előfordul, mérhető. Más megközelítésben, a Világ mérhető nagyságú, egymás részét képező és egymás melletti struktúrák sokaságából épül fel.

A halmazelmélet jelölésrendszerével (ahol az egymás részét képező halmazokat $\mathbf{S_i}$-vel jelöljük, **i** = 1,2, …, ∞) az előbb elmondottakat a következő módon lehetne leírni:

$$\mathbf{S_1 \subset S_2 \subset S_3 \subset \ldots \subset S_n}$$

De a matematikai statisztikában is bőven előfordul a *végtelen* fogalma. Például azt mondjuk, hogy *végtelen* elemszámú mintából számolt átlagérték megegyezik a várható értékkel. Ez elméletileg igaz, de a valóságban még senkinek sem sikerült találkoznia egyetlen várható értékkel sem. Már az elnevezése is félrevezető, mert ha például egy mérési sorozatban véletlenül annyit sikerülne mérnünk amennyi a várható érték, azt soha sem tudjuk meg, mert nincs viszonyítási alapunk. De ugyanez a probléma akkor is, amikor azt állítjuk, hogy az átlagérték szórása nulla, ha azt *végtelen* elemszámú mintából számoltuk. Belátható tehát, hogy a gyakorlat a *végtelen* fogalmával nem tud mit kezdeni. Még a *végtelen*nél kisebb léptékű dolgokkal is számos problémánk akad.

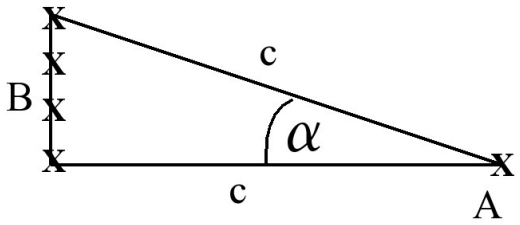

Az interneten, az akasha matematikai tárterületén található egy frappánsnak tűnő definíció a *végtelen*re: „*Végtelen* az a 'c' távolság, ahonnan nézve bármely véges elemű és véges méretű 'B' rendszer bármely pontjából az 'A' szemlélőpontba húzott egyenesek párhuzamosak egymással.” A definíció indoklása: „Amennyiben 'B' rendszer bármely pontjából az 'A'-ba húzott egyenesek nem párhuzamosak, szöget zárnak be egymással. A szög alapján pedig, kiszámolható az 'AB' távolság (szögfüggvények). Ha párhuzamosak, a távolságuk meghatározhatatlan (*végtelen*).” A definíció megértéséhez tekintsük meg a 3. ábrát!

A definíciót gyakorlati oldalról szemlélve, azonnal látszanak annak gyenge pontjai. Nevezetesen: a definíció csak akkor lenne igaz, ha minden ember szeme azonos élességgel látná a tárgyakat, az emberi szem felbontóképesség nem lenne optikai eszközökkel növelhető, továbbá, ha az így adódó távolságot nem lehetne megmérni. Ellenkező

esetben ugyanis minden ember önálló végtelennel rendelkezne (a rövidlátók kisebbel, a távollátók nagyobbal), viszont újabb kutatási terület nyílna a matematikusok számára, nevezetesen az, hogy ezek az egyedi véletlenek milyen eloszlást követnek.

Szokták mondani, hogy a párhuzamos egyenesek csak a végtelenben metszik egymást, illetve ott találkoznak. Túl azon, hogy a párhuzamosság kérdése önmagában is megérne egy hosszabb vizsgálódást, az előbbi állítás elgondolkoztató. Ha igaz, akkor igaznak kell lennie egymástól tetszőleges-, akár végtelen távolságban lévő egyenesekre is. Ebből viszont az következik, hogy a „végtelen”-ben a végtelen távolságok nullára is redukálódhatnak. Úgy is mondhatnánk, hogy a „végtelen”-ben a tér beszűkül. De olyannyira beszűkül, hogy, meg is szűnik? Az egymástól végtelen távolságban lévő párhuzamos egyenesek találkozásának ugyanis ez a feltétele. És ha megszűnik, akkor mivé alakul át? Mi van olyankor, ha a párhuzamos egyenesek nem csupán találkoznak, hanem metszik is egymást? A tér önmaga negatívjába megy át? Láthatjuk, hogy ha megpróbálunk a végtelenre magyarázatot, vagy definíciót találni, újabb problémákkal találjuk szembe magunkat.

Vizsgáljuk meg a *végtelen* további megjelenési formáit is! Kétségtelen, hogy az egyszerű halandó, de még a tudós sem tudja elképzelni, mekkora távolság az egy fényév. Nincs olyan méret a földi környezetünkben, amihez ezt hasonlítani lehetne. Persze hasonló problémával találkozunk akkor is, amikor például egy kisnyugdíjastól megkérdezzük, hogy mennyi az 1 milliárd forint. Miután még nem látott ennyi pénzt életében, el sem tudja képzelni, hogy mekkora papírhalmazról van szó, befér-e egy közepes méretű bőröndbe, és ha befér, meg tudná-e emelni. A köznapi életben legfeljebb arra mondjuk, hogy *végtelen*, amit méretét tekintve el sem tudunk képzelni.

Manapság a tudósok azon vitatkoznak, hogy az univerzum tágul, vagy sem. A jelenlegi tudományos elképzelések szerint a világmindenség *végtelen* térfogatú. Így ha kiderül, hogy tágul, akkor önmaga egy konkrét mérettel nagyobb lesz. Azt viszont hogy tágul, csak úgy lehet megállapítani, ha tudjuk azt is, hogy mihez képest tágul, tehát eleve nem lehet *végtelen* térfogatú. Praktikusan az univerzum csak akkor tud tágulni, ha önmaga nem *végtelen*, és van egy önmagánál is nagyobb tér, amelyben elhelyezkedik, és így van helye a tágulásra.

Az előbbi okfejtés még akkor is igaz, ha figyelembe vesszük az anyag különböző halmazállapotait. Minden adott anyagi halmazállapothoz

tartozik ugyanis egy térfogat, amelyben az adott anyagmennyiség elfér. A nyomás és hő hatására bekövetkező halmazállapot változás eleve térfogat változással jár. A térfogat változást viszont csak úgy lehet mérni, ha tudjuk, hogy a korábbi térfogat mennyi volt. Ott, viszont ahol valamit mérni lehet, *végtelen*ről nem beszélhetünk.

Egy kicsit mást jelent a *végtelen* ha például a végtelen sorok felől közelítjük. Közismert például a **sin*x*** függvény végtelen sora:

$$\mathbf{sinx} = \mathbf{x} - \frac{\mathbf{x}^3}{\mathbf{3!}} + \frac{\mathbf{x}^5}{\mathbf{5!}} \mp \cdots \qquad (|\mathbf{x}|) < \infty$$

Minél több tagja van a sorozatnak, annál inkább közelít annak összege **sin*x***-hez. Itt tehát van viszonyítási alapunk, ha másra nem, mint arra, hogy a sorozat tagszámának változtatása milyen mértékben befolyásolja a függvény számítható értékét. Még azt is ki tudjuk számítani, hogy ez az előbbihez viszonyított eltérés hogyan csökken, ha a tagok számát növeljük. Mégis jóval a végtelen tagszám előtt megállunk, mert úgy ítéljük, hogy az eredmény már olyan közel van a valósághoz, hogy nincs értelme tovább pontosítani. A végtelent tehát itt a gyakorlat oldaláról közelítjük.

Ismét egy más megközelítése a problémának az, amikor azt akarjuk megfogalmazni, hogy mennyi

az a végtelenül kicsi. Egyértelmű, hogy a végtelenül kicsi az, nulla. De ezzel még a problémát nem oldottuk meg, mert ha valami, például egy térfogat nulla, akkor az ahhoz kötődő paraméterek nem mérhetők. Gondoljunk itt a „minta” problematikájára. A matematikai statisztikában azt mondjuk, hogy a véletlen változó térfogata nulla, vagyis végtelenül kicsi. Praktikusan ez azt jelenti, hogy a mintának ez az eleme nem létezik, így elvileg adat sem rendelhető hozzá. Ennek ellenére a matematikai statisztika ilyen esetekben is feltételezi, hogy a minta vizsgált eleme valamilyen paraméter értéket hordoz.

Vizsgáljuk meg most a végtelen kérdését arról az oldalról is, hogy az anyag energiává alakulhat és fordítva, az energia is anyaggá válhat. Itt kissé már problémáim vannak. Odáig még értem a dolgot, hogy az anyag energiává alakulhat, hiszen ha például elégetjük a szenet, akkor hőenergia szabadul fel. Azt is értem, hogy ha ezzel a hőenergiával vizet melegítünk, akkor a vízből vízgőz keletkezhet, tehát halmazállapot változás jött létre. Még az is érthető, hogy ez a felszabaduló hőenergia gyorsíthatja a kémiai reakciókat, ekkor ugyanis új anyag jön létre, de anyagból és energiából és nem tisztán energiából. Egy kétségtelen, helyigénye csak az anyagnak van. Ez még akkor is igaz, ha még a tér görbülését is bekalkuláljuk a vizsgálatokba.

Újabban a zöld mozgalmak kapcsán találkozhatunk a végtelen egy más megnevezésével. Az önmaguk szakértelmét másokhoz viszonyítva végtelennek tartó zöldek sokszor használják a „felbecsülhetetlen érték” kifejezést, de ennek értelmezésével érthető okokból nem foglalkoznak. Ha ugyanis valaminek felbecsülhetetlenül nagy az értéke, akkor ahhoz viszonyítva minden egyéb elhanyagolható. Tehát a „felbecsülhetetlen érték” valójában *végtelen* nagyságú érték. Ez az értelmezés például egy beruházás esetében a költségkalkulációk készítését gyakorlatilag ellehetetleníti. Ha ugyanis a várható negatív következmények elemzése során csak egyetlen tételnek is felbecsülhetetlen értéke van, az azt jelenti, hogy végtelen nagyságú kár keletkezik, tehát a beruházásról szó sem lehet. Bár az ilyen jellegű filozofálásoknak csak békeidőben lehet tere, mégis meggondolandó, hogy valóban vannak felbecsülhetetlen, vagy más szóval, pótolhatatlan értékek. Például magyar vonatkozásban ilyen a Szent Korona. Furcsa paradoxon viszont, hogy háború esetén a dolgok értéke hirtelen megváltozik, és az addig felbecsülhetetlen értékek lényegtelenné válhatnak. Gondoljunk itt például Drezda bombázására a II. Világháborúban. Nem hinném ugyanis, hogy az amerikaiak a bombázásról hozott döntéskor bekalkulálták volna a drezdai képtárban okozott felbecsülhetetlen mértékű kárt is.

Visszatérve az eredeti problémához, szerintem belátható, hogy *végtelen* pedig nincs. Valószínűleg a matematikusok is érezték, hogy valahol sántít a dolog, mert különbséget tesznek a „megszámlálhatóan sok" és a „végtelenül sok" között.

Ha pedig vannak olyanok, akik szerint mégis van *végtelen,* akkor valószínűleg nekik is igazuk van, hiszen egyetlen helyen a lelki szférában helye van ennek a fogalomnak. Itt ugyanis nem a mérhetőség a domináns. Ezért helyesen állítjuk, hogy például az emberi fantáziának, a szeretetnek és már pozitív és negatív emberi tulajdonságoknak nincsenek határai.

Irodalom:

Ash, E.A., 2007.: A tudós számára elfogadható hit. Magyar Tudomány, 2007/01.

Bezegh, A., 2006.: Fejezetek a környezeti kockázatok menedzsmentjéből. Az előadás fóliái. A Budapesti Corvinus Egyetem Környezetgazdaságtani és Technológiai Tanszékének honlapja (2006. július 8.)

POLITIKAI FRICSKÁK

MIT TANÍTSUNK AZ EGYETEMEN?

Közismert az a mondás, hogy aki tudja csinálja, aki nem, az tanítja. Az 1990-es évek elején a Magyar Mérnöki Kamara képviseletében részt vettem egyik egyetemünk műszaki kara Professzori Tanácsának ülésén. A téma a karon indítandó új szakok és azok tananyagának kérdése volt. Mikor már minden jelenlévő professzor elmondta a véleményét, rám is sor került. A Kamara álláspontja szerint a következő három feltételnek kell eleget tegyen egy egyetem, ha nem akar lemaradni a fejlődés diktálta versenyben. Az első és legfontosabb, hogy piacképes szakokat kell indítani, olyan szakokat, melyeken végzettek, biztosan el tudnak helyezkedni. Ehhez persze szükséges a második feltétel teljesítése is, nevezetesen arra, hogy az ilyen szakokon világszínvonalú képzést kell biztosítani, és végezetül, de nem utolsó sorban, ezekre a szakokra nem kell korlátozni a felvételt, hogy legyen kikből válogatni.

Az általam elmondott kamarai véleményt döbbent csend fogadta, senki nem szólt hozzá. Csak az arcokon látszott a nemtetszés. Az ülés végén a dékán odajött hozzám, karonfogott, és a következőket mondta:
- Te Tóni, azzal, hogy egy szak piacképes-e, nekünk nem kell törődni. Az egyetem nem

foglalkozhat azzal, hogy a végzetteknek állást szerez, és nyomon követi, kiknek sikerült elhelyezkedni. – A megjegyzésben volt valami kioktató jelleg, de nem szóltam közbe, hagytam, hogy folytassa. – Az persze természetes, hogy a hallgatók világszínvonalú képzést kapnak, de azzal nem értek egyet, hogy a felvételnél ne legyen szelekció. Bele is bolondulnánk, ha 500 fős évfolyamok indulnának. – Nem bírtam tovább és megszólaltam.
- Te is tudod, hogy ez csak az első matematika zárthelyiig, legfeljebb az első vizsgaidőszak végéig lenne így, az aki nem odavaló kihullana. – A dékán ingerülten vágott közbe.
- És addig mit csinálnánk, hogy kezelnénk ekkora embertömeget? Ki, javítana ki ennyi dolgozatot, hol laknának a hallgatók? –
Láttam, hogy reménytelen lenne bármiféle magyarázat. Barátságosan elköszöntem tőle.

Ma, 2006-ban sem jobb a helyzet. Manapság csaknem minden magyarországi műszaki jellegű felsőoktatási intézményben olyanok a vezető oktatók, akik – kevés kivételtől eltekintve – soha sem dolgoztak az iparban, a diploma megszerzése után bennmaradtak az egyetemen doktoran-dusznak, vagy azért mert jó képességű hallgatók voltak, vagy pedig azért mert az iparban úgy sem kaptak volna állást. Ez a gárda megszerezte a doktorátust és továbbra is bent maradt az egyetemen, most már mint oktató, és mára eljutott

a professzorságig, illetőleg a tanszékvezetői státusig. Mivel csak elenyésző mennyiségű ipari kutatási munkához jutnak manapság az egyetemek, az oktatóknak – ritka kivételtől eltekintve – fogalmuk sincs arról, milyen feladatok jelentkeznek az iparban. Arra való tekintettel viszont, hogy ezek az oktatók vannak döntési helyzetben a tananyag tartalmát illetően, a dolog kezd kritikussá válni. Az oktatók általában saját kutatási témájukról szeretnek beszélni a hallgatóknak, mert ahhoz értenek legjobban, holott nem biztos, hogy az ipar is azt igényli. Sokat beszéltek még évekkel ezelőtt is arról, hogy az egyetemi oktatás akkor kerülne közelebb az élethez, ha az egyetemek és az ipar között rendszeres káderecserék történnének. Ez a dolog az egyetemi oktatói fizetések megalázóan alacsony volta miatt gyakorlatilag meghiúsult. Az egyetemekről inkább eláramlás történt, és csak a „megszállottak", vagy azok igyekeztek az egyetemre oktatóként bejutni, akik máshol már nem kaptak állást. Ebben manapság mintha már mutatkozna valami apró pozitív változás.

Az oktatott tananyagot illetően a másik probléma az időtényező. Az egyetemen olyan ismeretanyagot is kellene tanítani, amely a hallgató végzését követő egy-két éven belül jelenik meg ipari igényként. Ez biztosítaná, hogy a fiatal diplomás egyáltalán állást kapjon, sőt keresett szakemberré váljon. Az időbeliség kérdése a tartalmi feltételeknél komolyabb előzetes vizsgálatokat igényel.

Tekintsük át, mit is kell valójában vizsgálni! Egy példával kezdeném. Amikor én egyetemi hallgató voltam - bizony ez már több mint 40 éve volt - annyit hallgattam az egyetemen a szénelgázosítási technológiáról, hogy van olyan, de gyermekcipőben jár. Manapság ez a közeljövő, egyes országokban mint Ausztrália, vagy Kína, a jelen technológiája. Ennek ellenére nem szerepel az egyetemi tananyagban, a megfelelő szakokon. Arra a kérdésre tehát, hogy mit tanítsunk az egyetemen, csak egy bonyolult, az eddigi társadalmi és technikai fejlődésre kiterjedő vizsgálat, és az annak bázisán elvégzett előrejelzés eredménye adhat választ. A társadalmi és gazdasági fejlődés sebessége kisebb mint az ipari fejlődésé, így ennek a kérdésnek kiemelt fontossága a műszaki jellegű szakoknál jelentkezik.

Ismét egy példával élnék. Jelenleg az emberiség nem ismer olyan technológiát, amellyel a nukleáris hulladékok feldolgozhatóak lennének. Egy ilyen technológia birtokában a hulladékok sugárzásmentesíthetők lennének. Teller Ede a halála előtt ennek a technológiának a megszületését 20-25 éven belül jósolta, vagyis 2020 és 2025 között már lesz ilyen technológia. Erre számítva manapság a nukleáris hulladékot úgy kell elhelyezni, hogy ha a feldolgozási technológia ismert lesz, a hulladék hozzáférhető legyen és a feldolgozásnak ne legyen akadálya. Egy diplomás szakember aktív élete 40 év, tehát már a 2006-ban végző szakem-

berek is találkozhatnak ezzel a feladattal. A sikeres feladatmegoldás érdekében mit tehetnek ma a szakirányú egyetemek. Olyan ismereteket adnak a hallgatónak, amelyek szükségesek a majdani technológia kifejlesztéséhez, működési mechanizmusának megértéséhez, és a technológia működtetéséhez. Ezek az ismeretek a műszaki felsőoktatásban az erős matematikai, fizikai, kémiai és számítástechnikai alapot jelentik, melynek birtokában a szakemberek a műszaki fejlődés új eredményeit képesek megérteni.

Az egyetemi tananyagok a felhasználás szempontjából gyakorlatilag három féle ismeretanyagot kell tartalmazzanak. Ezek:
- az általános felsőfokú műveltséghez szükséges ismeretanyag (műszaki vonatkozásban ez a matematikai, fizikai, kémiai, stb. ismeretekeket magába foglaló rész),
- a jelenlegi szakirányú ipari technológiák működtetéséhez szükséges ismeretek, és
- a jövőben kifejlesztendő technológiákkal kapcsolatos ismeretek.

Természetesen az így körvonalazott oktatandó ismeretanyagot folyamatosan korszerűsíteni kell. Azt szoktam mondani, hogy büntetendő cselekedet, ha egy oktató két egymást követő évben ugyanazt a tananyagot tanítja.

Van még egy dolog, amelyről feltétlenül beszélni kell, ez pedig a nyelv. A tudomány zavartalan

fejlődéséhez szükség van egy közös nyelvre. Ez a középkorban és még a reneszánsz idején is a latin volt. Később a nemzeti öntudat ébredésével a tudósok is saját nemzeti nyelvükön kezdtek írni, és attól függően, hogy éppen melyik országban fejlődött jobban egy tudományág, az a nyelv jutott átmenetileg vezető szerephez. Például a matematika területén egy időben a német nyelvterületen született a legtöbb tudományos eredmény, így a publikációk zöme más országokban is németül íródott. Manapság a tudomány nyelve az angol. Itt az ideje észrevenni, hogy semmit sem veszítünk nemzeti identitásunkból, ha megtanulunk angolul, ellenkezőleg be tudunk kapcsolódni a nemzetközi tudományos és technikai fejlődés vérkeringésébe. Az angol nyelv ismerete nélkül a számítógépek világában is nehéz az eligazodás, holott ma már a tudományok fejlődése a számítástechnika nélkül elképzelhetetlen.

Összegezve az eddig elmondottakat, az egyetemeknek az a feladatuk, hogy olyan szakembereket adjanak a gyakorlatnak, akik birtokában vannak a jelenleg szükséges ismereteknek, de kellő alappal rendelkeznek ahhoz, hogy az új ismereteket felfogják, megértsék, és munkájukban alkalmazzák. A műszaki felsőoktatásban ez azt jelenti, hogy a hallgatóknak nagyon erős és széleskörű ismeretekkel kell rendelkezniük matematikából, fizikából és esetenként kémiából, ugyanakkor elengedhetetlen, hogy ténylegesen beszéljenek idegen nyel-

veket, főként az angolt, valamint magas fokú számítástechnikai ismeretek birtokában legyenek.

Végezetül néhány szó a fejkvóta és a színvonal kapcsolatáról. A felsőoktatási intézményekre elrendelt jelenlegi felvételi rendszer, eleve kizárja, hogy valaki, csak úgy, szabad elhatározásából az utcáról beiratkozzon az egyetemre. A felvételre vonatkozóan keretszámok vannak, tehát már a beiratkozást megelőzően át kell esni a hallgatónak egy szűrőn. Bár vitatható, hogy a felvételi vizsga valóban a legrátermettebbeket juttatja be az egyetemekre, mégis ez a szűrő helyeselhető lenne, ha nem jelentkezne ezt követően a fejkvóta rendszer, mint kontraszelekció. Az egyetemek ugyanis a hallgatók számával arányos támogatást kapnak, így fennmaradásuk érdekében arra kell törekedjenek, hogy aki beiratkozhatott, az végezhessen is, függetlenül attól, hogy egyetemi évei alatt milyen teljesítményt nyújt. Manapság, amikor a hallgatóság jelentős része bevallottan csak azért jár az egyetemre, hogy minél később szembesüljön az elhelyezkedési nehézségekkel, a fejkvóta rendszer ellene dolgozik az állam és a társadalom érdekeinek, és azoknak kedvez, akikből az államnak úgy sem lesz különösebb haszna.

Budapest, 2006. február 27.

HOGY IS VOLT AZ AZ 56?

Ha valaki megkérdezné tőlem, mi az, ami 56-ból a legemlékezetesebb számomra, azt válaszolnám, hogy 56-ból legerősebben az a boldog érzés maradt meg, hogy ha rövid ideig is, de szabad volt magyarnak lenni.

1956-ban én tizenhetedik évemben voltam. Ez a legfogékonyabb kor. Természetes, hogy én is lelkesedte, és hittem, hogy ez az én forradalmam is. Salgótarjáni gimnazistaként a Budapesten történtekről csak áttételesen szerezhettem információt. Akkoriban abból gyűjtöttem némi zsebpénzt magamnak, hogy ifjúsági lapokat árultam a gimnáziumban. Október huszonharmadikát követően hiába mentem ki még a Budapestről érkező vonatokhoz is az újságokért, újságok nem jöttek. A szüleim megtudhattak valamit, mert nevelőapámmal a fáskamrában elástuk a család szegényes arany holmiját a szénrakás alá. – Ha jönnek az oroszok, ennek jobb helye lesz itt! – jegyezte meg, mikor befejeztük a munkát. Örökre belém véződött az a kép, amikor a tömeg ledöntötte az orosz emlékművet a bank előtt. Az obeliszk tetején lévő csillaghoz drótkötelet kötöttek, a másik végét pedig egy teherautóhoz rögzítették. De az obeliszk nem engedett, a teherautónak megemelkedett a hátulja, hátsó kerekei a levegőben pörögtek. A közelben

állók mintegy varázsütésre megrohanták a teherautót és pillanatokon belül, már annyian szorongtak a platón, hogy biztosnak látszott a siker. Először az egész obeliszk megbillent, az alapok fél oldalon kiemelkedtek a földből, majd az obeliszk, hirtelen kettétört, és az alja visszacsapódott a földbe. A tömeg őrjöngött a boldogságtól. Én is úgy éreztem, hogy történelmi események részese vagyok. Az emlékmű megmaradt csonkjára, egy amatőr színészt, Csákvári bácsit segített fel a tömeg, aki csodálatos pátosszal elszavalt a nemzeti dalt. A tömeget, és köztük engem valami elmondhatatlanul boldog érzés szállta meg, melyet azóta sem tudok elfelejteni. Könny csillogott az emberek szemében. Akkor még nem tudtuk, hogy a bank padlásán ávósok voltak megbújva, akik felvételeket készítettek az összegült tömegről, amely aztán később a számonkérés egyik tárgyi bizonyítéka lett. Azt a szerencsétlent pedig, aki a nemzeti dalt elszavalta, elvitték a pufajkások és évekig azzal büntették, hogy minden áldott nap a nemzeti dalt kellett szavalnia, miközben gumibottal ütötték. Ebből is látszik, mennyire voltak magyarok a „Kádár-legények”.

Aztán jött november 4. Az oroszok nem mertek bejönni Salgótarjánba, azt suttogták a városban, hogy Pálfalvánál beásták magukat. Végül pár nappal később, miután a városból eléjük mentek, szánták rá magukat a bevonulásra. Aznap hajnalban harckocsik dübörgésére és a lánctalpak

csikorgására ébredtünk. És az orosz tankok órákon keresztül vonultak el a házunk előtt. – Annyian vannak mint az oroszok! – jegyezte meg édesanyám. – És ez most még ráadásul igaz is! – kontrázott rá a nevelőapám. Később megtudtuk, hogy az oroszok nem is voltak olyan sokan, csak éppen órákig körbejáratták a tankjaikat a városban, a sokaság látszatát keltve. A lakosság megfélemlítése kiválóan sikerült. Mindenki erről beszélt. Az orosz tankok a fiú kollégium körül parkoltak le. Mi gyerekek odamentünk ismerkedni. Akkor már viszonylag jól megértettem magam oroszul, így barátaimmal együtt megpróbáltunk szóba elegyedni egy fiatal tiszttel. Folyton azt emlegette, hogy ők Szuezbe mennek, ide csak azért ugrottak be, mert itt fasiszták vannak. – Itt fasiszták? – kerekedett nagyra a szemünk. Kapóra jött, hogy éppen ott mellettünk két cigánygyerek összeverekedett. – Tam fasisztü! – mutattam rájuk – Da? – A tiszt elmosolyodott és otthagyott minket. A lakosság nem fogadta felszabadítóként az oroszokat, ellenkezőleg. Emlékszem a bank előtt egy szerencsétlen 17-18 éves gyerek állt őrséget, sátorlappal borítva a hideg ellen. Megvárták, amíg a csajkájába a mozgó katonai konyhán kimérik az ebédjét, aztán amikor enni kezdett, valaki kirúgta a csajkát a kezéből. A szerencsétlen kiskatona sírni kezdett.

Bár az oroszok bejövetele után az addig rejtőzködő kommunisták megint mertek járni az

utcán, a hatalmat csak nem tudták megragadni. Erre még várniuk kellett december elejéig. December 8-án hatalmas tömeg vonult le a Megyei Tanács elé, mert lefogták a munkástanács két tagját. Minket a tüntetés hírére haza küldtek a gimnáziumból, de kevés kivétellel nem haza mentünk, hanem a tüntetésre. Én az acélgyáriak közé álltam be. Aztán amikor már a bankhoz értünk, szembe velünk plató kocsik jöttek, rajtuk halottak és sebesültek. A vér két oldalt folyt az útra. A lövések zaját mi is hallottuk, de nem gondoltuk, hogy ez lesz az eredménye. A környékbeli kocsmatöltelékekből hirtelen megalakított pufajkás alakulatok lőttek a tömegre. Robbanó lövedéket használtak, amely a testben robban. Ez volt a szocialista humanizmus. Leérve a Rákóczi úti iskoláig, azt még láttam, amikor egy busz elindult a Megyetanács előtti tömegben. A busz tetején egy ember állt, rajta régi katonai köpeny és sapka. Ő volt a parlamenter. Közben a tömegben ismeretlen suttogók jártak és azt pusmogták, hogy menjünk haza, mert a Rokkanton felállított géppuskafészekből lőni fognak a tömegre. Ekkor döntöttem úgy, hogy valóban jobb lesz hazamenni. A bányakolóniák felé kerültem. Láttam halottakat tolni csillében, láttam sérülteket menekítő embereket. Amikor hazaértem, édesanyám egy kiadós pofonnal fogadott. A következőt és egyben az utolsót akkor kaptam, amikor pár hónappal később, amikor a MUK (Márciusban Újra Kezdjük) jelszó volt divatban, röpcédula-gyártáson rajtaka-

pott. Azon a december 8-án pedig több mint 100 áldozat testét terítették ki a Bányakórház előtt a gyepen. Ez volt az ára a vörös hatalomátvételnek, Salgótarjánban. Azt pedig, hogy ezt a tüntetést is a kommunisták szervezték maguk ellen, semmi sem bizonyítja jobban mint az, hogy a tüntetés még be sem fejeződött, máris teherautók járták a várost és szórták a röpcédulákat, melyek szerint ellenforradalmárok megtámadták a Megyei Tanács épületét. A röpcédulákon a Füleki Nyomda felirata volt olvasható, szlovákul. Fülek túl van a határon, Salgótarjántól mintegy 25 km-re, így egyértelmű, hogy a röpcédulákat már jóval a tüntetés előtt kinyomtatták.

Ami pedig a támadást illeti, abból pont az ellenkezője volt igaz. A Megyetanácson egyetlen ablak volt betörve, azt is belülről ütötték ki puskatussal. Viszont a szemben lévő házak egyetlen ablaka sem volt ép. A gimnázium igazgatójának, Ravasz tanár úrnak a fiát tarkólövés érte a házuk előtt. Az éppen akkor hozott szenet lapátolta be a pinceablakon, a Megyetanács épületének háttal.

A dermesztő januári hidegben az Ipoly partján kér mezítelen, agyongyötört, agyonvert ember holttestét találták meg. Állítólag a heréjüknél fogva akasztották fel őket a pribékek. Ők voltak azok, akik miatt a tüntetés volt, a munkástanács két vezetője.

1957. április negyedike előestéjén a salgótarjáni iskolákat fáklyás felvonulásra vezényelték ki. A diákság közé csomókban kiállították a zászlókat, vöröset és piros-fehér-zöldet vegyesen. Ahogy a zászlók dőltek a nemzetiszínűt elkapkodták, a vörösek a földre dőltek. Ez volt a mi tiltakozásunk. Másnap Salgótarján főutcáján felvonult a pufajkásokból átvedlett Munkásőrség és vadul énekelték az átköltött Kossuth nótát: „Kádár János nem lett volna, katona sem lettem volna …”. A lakosság a járdán néma csendben, döbbenten bámulta őket.

1957-ben a gimnázium ballagó negyedikesei minden tanári tiltás és Ravasz igazgató úr könyörgése ellenére kivonultak a temetőbe és megkoszorúzták a tarkón lőtt Ravasz gyerek sírját. A rendőrség nem mert közbelépni.

Budapest, 2006. március 12.

MI TÖRTÉNT EZZEL A NÉPPEL?

Szomorú, de a magyar nemzet elkorcsosodása a szemünk előtt zajlik. Bármerre nézünk, Amerika majmolása folyik. A középszerűség a divat. A magyarnak már nincs önbecsülése, nincs nemzettudata. Ha ez így folytatódik, észrevétlenül beleolvadunk abba a heterogén embertömegbe, amely Európai népeiből összeállt. „Megfogyva bár, de törve nem …" bizakodott a költő a XIX. században, és most a XXI. század elején már azt látjuk, hogy nem csak megfogyatkoztunk, de egyben meg is roppant a nemzet gerince.

Érdemes elgondolkozni azon, mi is történt velünk.

Ha visszatekintünk a XIX. század harmadik harmadába, azt látjuk, hogy a ferencjózsefi aranykorban – dacára a bukott forradalomnak és szabadságharcnak - a magyarság magára talált, felismerni vélte gyökereit (melyeket a finn-ugor rokonokkal a hatalom adott neki), hitte, hogy nem társtalanul és nem ok nélkül él Európa közepén, hivatástudata és büszke tartása lett. Ez a boldog időszak az I. világháború végéig tartott és az Osztrák-Magyar Monarchia széthullásával ért véget. A katonai vereségnél nagyobb traumát jelentett a gazdasági összeomlás, majd az azt követő rövid, de annál véresebb kommunista

uralom, a Tanácsköztársaság. „Kísértet járja be Európát, a kommunizmus kísértete” – kezdődik a kommunista kiáltvány. Ki gondolta volna, hogy ebből a kísértetből a XX. században ennyire kijut nekünk. A tanácsköztársaság bukása után azt hitte a nemzet, hogy ennél rosszabb már nem jöhet.

De jött.

A győztes hatalmak újra felosztották Európát, és ebből Magyarországnak az osztás helyett csak a fosztás jutott. A trianoni békediktátum megfosztotta Magyarországot ezer éve birtokolt területeinek zömétől, beszorította a maradék nemzetet a honfoglaláskori szállásterületnél egy jóval kisebb országterületre. Az eredetileg 325.000 km^2 területű Magyarország, területének 71 %-át, népességének 65 %-át elveszítette.

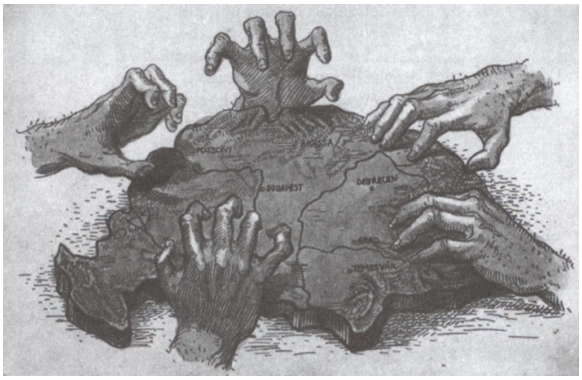

Így Magyarország lett a világ egyetlen olyan állama, amelyből bármely irányban is indultunk el, egykori önmagával lett határos, és amelynél ha az utas átlépte az új határokat 100 km-en át (Erdély felé több száz kilométeren át) biztosan magyar szóval találkozott. Ennek az embertelenségnek az lett a következménye, hogy magyar emberek milliói kerültek „külföld”-re, elszakítva őket a nemzet így megcsonkított testétől.

A szomszéd országokhoz csatolt területeken élő magyarok kisebbségi sorba kerültek, intézményeiket, iskoláikat számos helyen vagyonukat is elveszítették anyanyelvük helyett más nyelven kellett beszélniük, és csak álmaikban maradhattak meg magyarnak. A csonka Magyarország magyarságának pedig meg kellett ismerkedni a kis nép, kis ország gondolattal, semmivé téve azt az öntudatot és büszkeséget, ami a nemzetben a XIX. század végére kialakult. Az új határok, és a környezetünkben alakult új államok magyarellenes politikája felszította a nemzetiségek közötti ellentéteket, és a gazdasági okok mellett, valójában ez lett a II. világháború kitörésének igazi oka.

A két világháború között Magyarország államformája királyság maradt, annak ellenére, hogy királyunk ténylegesen nem lehetett, IV. Károly visszatértét az ANTANT nyomására Horthy kormányzónak meg kellett akadályozni. A kor-

mányzó minden igyekezetével arra törekedet, hogy Magyarország elszakított területeit egészben vagy részben, lehetőleg békés úton visszaszerezze. 1938. november 2-án született meg az első bécsi döntés, melynek következtében visszatért Magyarországhoz a Felvidék és Kárpátalja egy része.

Ekkor a magyar hadsereg a megmaradt Csehszlovákiától az új határokkal teljesen elzárt Kárpátalja további részét, így teljes területét megszállta. Az 1940. augusztus 30-án hozott második bécsi döntés értelmében visszakerült Magyarországhoz Észak-Erdély, benne a Székelyföld döntő hányada. 1941-ben sor került a délvidéki bevonulásra, így a Vajdaság is visszatért az anyaországhoz. Ennek a területi gyarapodásnak azonban nagy ára volt. Magyarország máig tisztázatlan módon (német nyomásra? orosz provokáció hatására?) belekényszerült a II. Világháborúba, a németek oldalán. A végkifejlet ismert. A párizsi békeszerződés visszakényszerítette Magyarországot a trianoni határok mögé, sőt további három színmagyar lakosságú falut át kellett adni Csehszlovákiának. Ez újabb nemzeti traumát okozott, melyet még csak fokozott az újra elcsatolt magyar területeken bekövetkezett magyarüldözés, melynek során az ott élő magyarokon bosszulták meg az utódállamok, hogy a területek egy időre visszatértek az anyaországhoz. Ez a magyarellenes hullám helyenként lincselésbe, vérengzésbe ment át, megfélemlítve a területek magyar lakosságát. A Délvidéken például 30 000 magyarnak egyszerűen „nyoma veszett”. Akkor még sokan hittek abban az anyaországban, hogy majd a demokrácia meghozza az igazi békét és a jólétet. Ez azonban egyre messzebbre és messzebbre került. A néhány tucat tagot számláló kommunista párt csalásokkal és az orosz szuronyok erejével, gyakorlatilag közönséges (kékcédu-

lás) puccsal magához ragadta a hatalmat és ezt volt képe a „fordulat éve” névvel illetni. Ami ez után jött, az túlment a háborús szenvedéseken és a határokon túli magyarüldözésen. A törvényesített kisajátításokkal, államosításokkal a kommunisták gyakorlatilag teljesen kirabolták a háborúban amúgy is legyengült országot. Mindezt egy féktelen kommunista terror tetézte, melynek hatására az országra ráült a félelem légköre olyannyira, hogy a nemzet gyakorlatilag végképp elveszítette a jövőbe vetett hitét.

És jött 56.

Akkor mindenki azt hitte, hogy egy eltiport nép végső kétségbeesésében újra felemelte a fejét. Ma már látszik, hogy ez is a kommunista praktika része volt, nem volt egyéb, mint egy újabb nagy káderezés. Az osztrák államszerződés létrejöttével a párizsi békeszerződés értelmében az oroszoknak ki kellett vonulniuk Ausztriából, és így a magyarországi jelenlétük is szükségtelenné vált. Kevesen tudják ugyanakkor, hogy a békeszerződésnek volt egy olyan pontja is, amely az oroszok számára lehetővé tette, hogy az orosz érdekszférához tartozó országokba, bármikor újra bevonulhatnak, ha a fasizmus újjáéledésének veszélye áll fenn. Mivel a magyar kommunista klikk nem érezte elég erősnek magát ahhoz, hogy uralmát az orosz szuronyok nélkül is fenntartsa, mindenképpen biztosítani akarta az orosz csapatok magyar-

országi jelenlétét. Ennek jogilag két feltétele volt: az orosz csapatoknak ki kell vonulniuk, majd valamilyen ürüggyel újra be kell jönniük. Ennek okaként azonban olyan helyzetet kellett teremteni, amelyre ráfogható, hogy ez a fasizmus újjáéledése.

Ezért aztán Moszkvával történt többszöri egyeztetés után egy „ellenforradalmi" lázadás kirobbantása mellett döntöttek. A forradalom tényleges vezetői azonban a háttérben meghúzódó kommunisták voltak. A békeszerződés előírásainak eleget tettek, hiszen a Nagy Imrével folytatott tárgyalások után (látszólag a tárgyalások eredményeként) az oroszok elkezdtek kivonulni az országból. Igaz még a határ előtt visszafordultak, és a határ túlsó oldalán várakozó csapatokkal együtt újból elözönlötték az országot. A forradalmat pár nap alatt vérbe fojtották. És kezdetét vette a nagy káderezés, amely nem volt más, mint a század harmadik vörös terror hulláma. Az áldozatok azok a szerencsétlenek voltak, akik nem vették észre, hogy valójában ki is irányította 56-ot. A nemzet újra elveszített egy fiatal, tettre kész vezető réteget. A hatalmukat újra megszilárdított kommunisták saját soraikból is szemrebbenés nélkül hoztak áldozatokat, és nem késlekedtek kivégezni a kommunista Nagy Imrét és minisztertársait. A nemzet újra a rettegés homályába süllyedt. Igaz, a Kádár-féle diktatúra a kezdeti tobzódás után fokozatosan felpuhult, de diktatúra jellegét egyáltalán nem veszítette el.

A magyarság tehát, a kommunista uralom alatt megtanult úgy élni, ahogy megengedték neki, ahogy lehetett. Ez pedig jellembeli torzulásokkal járt.

Elérkezett 1980-a évek vége és 1990.

Az emberek kezdtek fellélegezni, és hinni abban, hogy a végtelennek is vége van egyszer. Pedig a XX. század még egy, egyben utolsó megpróbáltatása még hátra volt. A kommunista pártoligarchia fokozatosan és tervszerűen beépült a gazdasági életbe. Mert ők is tudják, hogy aki a gazdasági életet uralja, az uralja a politikát is. A privatizációt is ők találták ki, hogy most legálisan birtokába kerüljenek annak a vagyonnak, amely ha tetszik össznépi tulajdonként jött létre. Így azután a kommunistáknak másodszor is sikerült kirabolni ezt az országot, ez esetben is törvényesen, és büntetlenül. Párttitkár elvtársból nagyhatalmú banktulajdonos lett, igazgató elvtársból vezérigazgató úr. A vörös oligarchia szétverte a korábban saját maga által létrehozott, most már terhessé vált szakszervezeteket. A munkás pedig kapaszkodott a munkapadban az értelmiségi meg az íróasztalába, nehogy a régi-új elvtárs-urak holnap az utcára tegyék.

A kommunista párt látszólag megtisztította sorait, és átkeresztelte magát szocialistává. Ezzel együtt

gyorsan fordítottak a köpönyegen is és fennen hirdették, hogy ők az egyetlen politikai párt, amely ki tudja húzni az országot a kátyúból, mert csak ők tudják, hogyan kell. Az értelmiség pedig csak döbbent csendben figyelt, mert ekkora arcátlanságra nem volt felkészülve senki.

És mit tett ez alatt a nép, az isten adta nép. Azt, amit a gazdi elvárt tőle. Eddig kétszer is visszaszavazta a kommunistákat a hatalomba, mert a kutya nem harapja meg a gazdája kezét. Még kimondani is szégyen, egy volt pufajkás verőlegény lett Magyarország miniszterelnöke 1994-ben, majd a politikai titkosszolgálat egyik volt tisztje 2002-ben, akit aztán egy Gyurcsány nevű okos, és ezért nagyon veszélyes, csirkefogó buktatott meg 2004-ben. Ez utóbbi egykori kisztitkárt, aki a magyar alumíniumipart máig tisztázatlan módon felvásárolta, szoros rokoni szálak fűzik ahhoz az Apró családhoz, amely Apró Antal, Kádár kemény szárnyának vezetője által lett ismert.

Hát, ez lett belőlünk emberek? Tetszettek volna forradalmat csinálni! – mondta Antall József. Igen, ideje lenne magunkhoz térni már!

Budapest, 2006. március 13.

A DEMOKRÁCIA ÁRNYOLDALAI

Aki nem élte át a kommunista diktatúrát, annak sejtelme sincs arról, hogy mit vár a demokráciáról egy olyan ember, aki élete zömét a vörös csillag árnyékában élte. A kommunista uralom alatt Magyarországon névleg népi demokrácia volt, ugyanakkor a moszkovita uralkodó réteg proletár diktatúráról beszélt. Mivel a diktatúra a demokráciával nincs köszönő viszonyban, egyik megnevezés sem szolgált mást, mint a lényeg palástolását. Ahogy a népi demokrácia nem volt sem népi, sem demokrácia, a proletárdiktatúrához sem volt semmi köze a proletáriátusnak. Legfeljebb néhány félrevezetett - mondván a nép soraiból kiemelt - szerencsétlen káder hihette, hogy az a világ az nem más, mint az ő demokráciája.

Tőlünk nyugatra valódi demokráciák léteztek, és a diktatúrának is illett puhulni, mert a nyugaton járt emberek bizony mást láttak, mint amit az iskolákban tanítottak. Érezni lehet a kapitalizmus rothadó szagát – sulykolta a hivatalos propaganda, de ezt a bűzt nem érezte senki, akinek módja volt ezekbe az országokba ellátogatni.

A Kádár-féle szocializmus alatt kitalálták a sokadik fából vaskarikát, az üzemi demokráciát. Azonban ez sem volt más, mint a káderezés újabb formája.

Sajnos sokan bedőltek neki. Amikor aztán felerősödtek a hangok, hogy miért van az, hogy nálunk csak szavazni lehet, abból az egy jelöltből választani nem, megint ki kellett találni valamit. Ekkor jött a többes jelölés. Persze mindenki a Hazafias Népfront jelöltje volt. Ez utóbbira aztán sok mindent rá lehetett mondani, de, hogy hazafias lett volna, azt semmiképpen. Megmosolyogni való esetek fordultak elő. Például, Zuglóban, a lakóhelyem szerinti választókerületben egyik országgyűlési választáson két jelölt indult. Indult? Két jelöltet indítottak. Mindkettő nős ember volt, akkor egy gyermekkel, mindketten mozdonyvezetők voltak a MÁV-nál, ráadásul egykorúak voltak, és mindkettőnek volt bajusza. Az egyetlen eltérés, ami a kettő közötti választásban eligazíthatta a választókat, csak a MÁV menetrend lehetett. Így azután, továbbra is megmaradt, hogy az ember csak azért ment el szavazni, mert féltek a számonkéréstől. A Kádár-féle puha diktatúra nagy gondot fordított arra, hogy ha máshonnan már nem is, de legalább kívülről, a rendszer szalonképesnek látszódjon. Bár elvétve, de már kezdtek megjelenni olyan politikusok is, akik nem csak papírról tudtak felolvasni egy más által megírt beszédet, hanem azt el is tudták mondani. Persze retorikailag ez még messze volt egy szónoklattól, de legalább nem zizegett folytonosan a papír. Ezzel együtt kezdett kialakulni egy hivatásos politikusi réteg is.

Ilyen előzmények és egy 40 éves kommunista tréning után köszöntött ránk – akkor azt hittük, hogy - a demokrácia. A rendszerváltásnak nevezett fordulat azonban, 16 év távlatából visszatekintve nem volt egyéb, mint egy újabb kommunista szemfényvesztés. Az MSZMP elfogadta a többpártrendszert, és látszólag hajlandó volt megmérettetni magát a választásokon. Az elvtársakból urak lettek, valójában is, meg névlegesen is. Urak lettek, hiszen akkorra már szépen beépültek az iparba, a kereskedelembe és az államapparátusba, és fennen hirdették, hogy csak az MSZP-nek, az MSZMP utódpártjának vannak káderei, más pártoknak nem. Számosan pártfeladatul kapták, hogy látványosan köpönyeget fordítva épüljenek be más, akkor frissen alakult pártok vezetőségébe és belülről bomlasszák fel azokat. Így sikerült a Szociáldemokrata-, a Kisgazda- és a Kereszténydemokrata pártot belülről szétbomlasztani. A folyamat jelenleg is tart, hiszen nagy az esélye annak, hogy a rendszerváltó MDF a 2006-os választásokon kizárja magát a parlamentből. A szalámi politika tehát jól működik, az MSZP ellenzékét a FIDESZ kivételével sikerült szépen felszeletelni. Az MSZP pedig feledve saját múltját, manapság már odáig vetemedik, hogy demokráciából kioktatja az ellenzéket. De még mindég vannak, akik hisznek neki, idősek is fiatalok is. Az idősek azért, mert képtelenek elhinni, hogy a kommunisták annyi gaztettet hajtottak végre ebben

az országban, fiatalok meg azért, mert mai fejjel elképzelhetetlen, mindaz, ami apáikkal megtörtént.

Egy kétségtelen. A választásokon most valóban lehet választani, számos párt indul, tehát ebből a szempontból a demokrácia nem csak látszat. Napjainkra már minden pártnál kialakult egy hivatásos politikus gárda, létszámilag több is, mint kellene. Ez a politikus gárda azonban úgy jellemezhető, hogy valójában igazán semmihez sem ért, viszont van közöttük olyan, akinek megadatott a rálátás készsége, ami a döntéseknél elengedhetetlen. És most, ebben a helyzetben jelentkeznek igazán a demokrácia árnyoldalai.

Addig, amíg azt az embert kellett megszavaznunk, akit jelöltek, a választókban nem okozott komolyabb lelki törést, hogy kiből lett országgyűlési képviselő, hiszen úgyis mindegy volt. Most viszont a helyzet más. Tételezzük fel, hogy egy választó leadja a szavazatát egy képviselő jelöltre, mert úgy látja, hogy az az ember alkalmas az ő képviseletére, sőt mi több, akarja is, hogy ő, és csak ő képviselje a Parlamentben. Tételezzük fel, hogy ez a képviselő jelölt nem nyer. Ekkor az említett választóban jogosan támad az az érzés, hogy őt akkor most 4 évig nem képviseli senki. A FIDESZ és az MSZP jelenlegi kiélezett versenyében elképzelhetetlennek tartom, hogy ha például az én választókerületemben a FIDESZ képviselő jelöltje helyett az MSZP jelöltje nyer, akkor én attól a

perctől kezdve ezzel őt kell tekintsem az én személyes képviselőmnek. Kizárt dolog. És ezzel, bizonyára nem csak én vagyok így. Tovább ragozva a problémát, gondoljunk, a 2002-es választásokra. Akkor a FIDESZ durván 50000 szavazattal veszített. Tehát a Parlamentben az ország lakosságának jelentős hányada nem rendelkezett képviselővel? Igen, mondjuk ki nyugodta, az ország lakosságának durván felét nem képviselte senki a magyar Parlamentben. Úgy is mondhatnánk, hogy a lakosság közel fele a demokrácia árnyékos oldalán kellett eltöltsön 4 évet.

Bízzunk benne, hogy 2006-ban már nekünk is jut majd egy kis napfény.

Budapest, 2006. április 5.

BOCSÁNATOT KELLENE KÉRNI!

Már az oroszok is bocsánatot kértek 56-ért, de van egy olyan politikai csoport Magyarországon, amelynek ez még mindig nem jutott eszébe. Ez a csoport az egykori Kádár-féle MSZMP egyik utódpártja, az MSZP. Bár ők nem tartják magukat utódpártnak, mégis azok. Azzal ugyanis, hogy a rendszerváltás tájékán az MSZMP utolsó kongresszusán a párt kettészakadt, MSZP-re és a maradék MSZMP-re, valójában két utódpárt jött létre. Annak ellenére, hogy az MSZP létszámilag jóval nagyobb, mint a maradék „Munkáspárt", ők úgy tesznek, hogy semmi közük ahhoz a párthoz, amelyből kiváltak. Ez a párt a rendszerváltást követően ma már harmadszor van hatalmon, és az ország módszeres tönkretételét ma is töretlenül folytatja. Szégyen, hogy a rendszerváltás utáni első MSZP-s miniszterelnök az a Horn Gyula volt, aki bevallottan Kádár verőlegényekét kezdte politikai pályafutását. A sors iróniája, hogy MSZP uralom alatt lépett be az ország az EU-ba, és most megint ők magyarázzák, hogyan kell azt rendbe hozni, amit ők szúrtak el. Mi pedig, továbbra is éljük a kísérleti nyulak megalázó szerepét, ők pedig megfizettetik velünk azt, amit ők herdáltak el.

Valahol ezt az egészet a rendszerváltást megelőző kerekasztal tárgyalásoknál szúrták el. A demokra-

tikus ellenzék akkor még nem tudta, hogy úriemberként nem lehet politizálni. Ha akkor, vagy később az Antall kormány alatt olyan megállapodás, illetve törvény születik, hogy a Kádár érában magukat kompromittált emberek 10 évig nem vehetnek részt a politikai közéletben, a problémát minden bizonnyal csírájában lehetett volna elfojtani. Erre mondta Antall József, hogy: Tetszettek volna forradalmat csinálni! Vagyis: Eső után köpönyeg.

Ebben az évben lesz 56 ötvenedik évfordulója, és erre is szocialista uralom alatt kell emlékezzen az ország. Ilyenkor vetődik fel sűrűn a kérdés: Mi változott? Változott egyáltalán valami? Ma is azok parancsolnak, akik az 56-os forradalmat orosz segítséggel vérbe fojtották. De bocsánatkérésre, még mindig nem került sor.

1990-óta felnőtt egy új generáció. Az MSZP-ben a vének mellett fiatal arcok jelentek meg. Ezek az ifjak viszont egyszerűen nem hiszik el, amit ez nemzetellenes banda tett az országgal. Azt hiszik, hogy pusztán mese a recski haláltábor, a hortobágyi kitelepítés, az ÁVH kínzókamrái. Elképzelhetetlen számukra, hogy volt olyan időszak ebben az országban, amikor mindenki figyelt mindenkit és emberek tűntek el nyomtalanul. Gyakran reagálnak úgy a fiatalok, az 50-es évek rémtörténeteit hallva, hogy: Minek hagytátok? Ezek az ifjak még nem eléggé érettek arra, hogy

megérezzék a bocsánatkérés szükségességét, mert nem tudják felmérni az elkövetett gaztettek súlyát.

Ilyenkor szoktam kétségbeesetten felsóhajtani: Emberek nekem már nincs annyi időm, hogy megvárjam, amíg itt végre rend lesz.

Ezek az egykori kommunisták, akik ma szocialistának nevezik magukat, megszállottjai a rombolásnak, az egyéni haszonszerzésnek, mások ellehetetlenítésének. Valójában nem változott semmi, csak a vörös transzparenseket festették át rózsaszínre. 2006 őszén önkormányzati választások lesznek. Demszky Gábor újra jelölteti magát Budapest főpolgármesteri székébe. Az indok, hogy be akarja fejezni, amit elkezdett. Budapest ma katasztrofális helyzetben van. Az utak nem utak, hanem kátyúhálózatok, a városban abszolút szervezetlenül mindenütt 30-40 éve elmaradt útjavítgatások történnek, ezek hatására gyakorlatilag megbénult a közlekedés. A helyben toporgó gépkocsik ontják a városra a levegőt szennyező gázokat. És Demszky még be akarja fejezni, amit elkezdett … Főpolgármester úr ne tegye! Könyörüljön rajtunk! Megbűnhődte már e nép …! Vagy még mindig nem volt elég?

1867-ben a 48-as magyar forradalmat vérbe fojtó osztrák hatalom kiegyezett a magyarokkal. Felismerte, hogy előbbre lépni csak úgy lehet, ha nem

vágjuk folyton egymás fejéhez a múltat. Ma az 56-os megtorlók még nem jutottak el erre a szintre. Az 1867-es kiegyezést egy a ma is sokat emlegetett ferencjózsefi aranykor követte, és Magyarország látványos fejlődésen ment keresztül. Ha végre megjönne az egykori elvtársakból lett urak esze, ma is ez következne be. De ahhoz, bocsánatot kellene kérni.

Budapest, 2006. június 24.

A GYURCSÁNY-FÉLE SZINDRÓMA

Ha mégis létezik turáni-átok, akkor a XX. században sokak szerint kitombolta magát. De mintha nem lenne vége a tobzódásnak. Mert mi is történt valójában? Ez a nagy nemzeti egyetnemértés olyan nemzeti tragédiákhoz vezetett, mint:

- az I. világháború elvesztése,
- a Tanácsköztársaság, vagy amint méltán nevezték, a vörös-terror,
- a fehérterror,
- trianon, az ország feldarabolása,
- a II. Magyar Hadsereg pusztulása a Donnál,
- a csonka Magyarország német megszállása,
- a csonka Magyarország orosz megszállása, a II. Világháború elvesztése,
- a trianoni dekrétumot megismétlő Párizsi békeszerződés,
- Rákosiék nyílt kommunista diktatúrája,
- 1965 forradalma,
- A Kádár-féle puha diktatúra,
- A rendszerváltásnak nevezett látszat fordulat 1990-ben,
- A kommunisták újbóli hatalomba segítése, 1994 – 1998 között

- A kommunisták ismételt hatalomba segítése 2002-től napjainkig.

Mi ez, ha nem a turáni-átok tobzódása még napjainkban is. A kommunisták 2006-ban csalással győztek. Elhitették ezzel az istenadta néppel, hogy minden rendben van, dübörög a gazdaság, csökkenteni fogják az adókat, nem emelik a gáz és a villany árát, stb. A nép pedig bedőlt. Mindennek az ellenkezője következett be. Ráadásul formálódik egy új Hitler, egy szánalmas, magyar diktátor, akinek jobb helye lenne az ideggyógyászaton, mint a szabad levegőn. Talán azért akarja az egészségügyi rendszert is szétverni, hogy ne legyen kórház, ahová be tudnák szállítani. Lesz még Gyurcsány-diktatúra is? Mert ez a balga nép még mindég hisz neki. Már az utolsó fillért is kicsalta a zsebükből de még mindég fátyolos szemmel néznek fel rá, a mi Ferinkre, aki majd meghozza a kánaánt. A környező országok között az elsőkből, sereghajtók lettünk, az elcsatolt területeken verés jár a magyar szóért. Most már a Felvidéken is akkora lett a tót öntudat, hogy felsőbbrendűnek érzik magukat az egykori védel-müket biztosító magyaroknál. A Délvidéken a szerbek a magyarokon akarják megbosszulni, hogy a nagy Szerbiáról szóló álmokat elmosta a valóság és Szerbia ma már a kis országok sorát gyarapítja. Románia most hallgat, mert be akar lépni az EU-ba, de legszívesebben ott is a magyarokat kiáltanák ki bűnbaknak.

LEVÉLVÁLTÁS

A következőkben csatolom az e-mailben elküldött levelemre érkezett választ is.

----- Eredeti üzenet -----
Feladó: Dr Füst Antal
<drfustnetranthi.hanh@chello.hu>

Dátum: 2007. december 17. hétfő du 9:53

Tárgy: megdöbbenés

Dr. Baráth Etele úr
országgyűlési képviselő

Tisztelt Képviselő Úr!

Döbbenten hallgattam, hogy a Parlament megszavazta az egészségbiztosítási törvényt, és Ön is IGEN-t mondott.

Mivel Ön, ma, az én érdekeim ellen szavazott, határozottan megtiltom, hogy engem, mint választópolgárt a jövőben Ön képviseljen. Ön arra tett esküt, hogy a választóit képviseli és nem arra, hogy a pártfegyelemnek tesz eleget.

Üdvözlettel

Dr. Füst Antal
nyugdíjas
az MTA doktora

------Válsz---------

Mélyen Tisztelt Doktor Úr !

Sajnálom, hogy Ön nem ért egyet az egészségbiztosítás átalakításának irányával. Remélem, hogy saját véleményének kialakításában - bár tartalmilag azt nem ismerem - Önt legalább olyan alaposság vezérelte, mint sokunkat a törvény tervezetének megvitatásában. Természetesen sért annak feltételezése, hogy kizárólag a "pártfegyelem" vezérelt volna, amikor IGENnel szavaztam. Szíves figyelmébe ajánlom, hogy attól , hogy az én megitélésem eltérö az Önétől,még nem jelenti azt, hogy akár nekem akár Önnek teljes mértékben igaza van. Azt ajánlom tisztelettel, hogy kisérje figyelemmel azokat az indokokat, amelyek a Törvény mellett szólnak, ismerje meg a részleteket, alakítsa ki - tudományos igényü - álláspontját, és a következő egy év folyamán , a törvény hatályba lépéséig (a pénztárak működésének megkezdéséig) tájékoztassa arról a Törvény végrehajtásának rendelkezéseit kidolgozókat. Meggyőződésem, hogy minden segítő észerevétel figyelembe vételre kerül. Tudom, hogy egy "történelmi" nagy rendszer átalakítása roppant felelősséget jelent, és

még sok hibával fog járni, sok-sok időt fog igénybe venni, de az átalakítás megkezdésének elhalasztása még nagyobb kockázatot hordoz, és nem kisebb felelősséget! Őszintén sajnálom, hogy egy támogatót elvesztettem - és nem Ön az egyetlen minden bizonyára, aki szembe fordul velem ebben az ügyben - , de megerősítem, hogy meggyőződésből szavaztam. Tudom, hogy Ön már nem tart érdemesnek a képviseletére, attól én még a zuglói polgárok érdekeiért fogok dolgozni legjobb meggyőződésem alapján.(Nota bene, a pártfegyelem egy demokráciában sem megvetendő) .

Tisztelettel
dr Baráth Etele
c. egyetemi tanár, volt miniszter, Zugló 21 számu körzetének képviselője

AZ AKADÉMIA ÉS AZ AKADÉMIKUSOK

Ha egy közepesen iskolázott magyar az Akadémiáról és az akadémikusokról hall, lelki szemei előtt egy csomó ősz hajú ember jelenik meg, akik lelkesen vitatkoznak olyasmikről, amelyeket az utca embere felfogni sem tud. Ebből aztán az következik, hogy ezek a hölgyek és urak, akik láthatóan tiszteletet parancsoló megjelenésűek, bizonyára csak fontos problémák megoldásán fáradozhatnak. Az igazság azonban ennél kissé bonyolultabb, és a látszat nem csak néha, hanem meglehetősen sűrűn csal is. Kevesen tudják, hogy az akadémikusok száma korlátozott, így ha valaki megszerzi az akadémia doktora címet, egyáltalán nem biztos, hogy belőle akadémikus lesz, hiszen ha nincs megüresedett hely, ráadásul az ő szakterületén, lehet, hogy hamarabb meghal, mintsem akadémikus lehetne belőle. Mikor én megszerezte az akadémia doktora címet, néhány barátom a következő képen fogalmazta meg a tudományos jövőmet: Nos akkor most már az előrejutásod kizárólag az akadémikusok elhalálozási hajlandóságától függ.

Félre téve a viccet, egy biztos, hogy az akadémikusok átlagos életkora napjainkra jelentősen megemelkedett, de ugyanígy nőtt az akadémiai doktorok átlagos életkora is. Ugyanakkor még

vannak az Akadémián olyan akadémikusok, akik bizony párthűségük jutalmaként szereztek tudományos fokozatot, majd akadémikusi címet. Egy páran vannak még, hiszen a rendszerváltást követően ezek tagságát nem szüntették meg, viszont rehabilitálták azokat, akiket a kádár rendszer távolított el. Sajnálatos, hogy ez utóbbiak a megtiszteltetést már nem élhették meg. Azoknak pedig akik asszisztáltak ezek kizárásához, nem kell elviselni a kizárás szégyenbélyegét. Fiatal, 30-40 év körüli akadémikus jelenleg sajnos alig van. Ennek elsődleges oka az az elterjedt nézet, és egyben sajnos gyakorlat, hogy az utódnevelés meglehetősen kockázatos, hiszen a tanítvány lekörözheti a mestert. Szerintem pedig éppen ez bizonyítja legjobban, hogy volt értelme annak, hogy éltünk.

No de menjünk vissza a dolgok elejére. A kezdetek nélkül ugyanis igazából nem lehet megérteni a jelent. Menjünk vissza az Akadémia alapításának idejére.

A Magyar Tudományos Akadémia, amelyet gróf Széchenyi Istvánnak a kezdeményezésére 1825-ben alapítottak, kezdetben úgy tűnt, hogy a nemzet érdekei szerint tevékenykedik. Történt azonban néhány olyan esemény, melynek révén az Akadémia bizonyos szakterületeken, a realitástól elszakadva, meg nem erősített állítások bázisán álló elméletek gyártásával és fejlesztésével kezdett foglalkozni. Ez a folyamat a kiegyezést követően

nyert teret és sajnos még napjainkban is tart. Különösen szembetűnő volt ez két tudományterületen, nevezetesen a történelem és a nyelvtudomány területén ahol az Akadémia fokozatosan osztrák irányítás alá került. A magyar nyelvre vonatkozó kutatásokat például olyan nyelvtudósok képviseltek, akik valójában magyarul sem tudtak igazán.

Ebből aztán olyan áltudományos megállapítások születtek, mint a magyar őstörténet teljes tagadása és a finnugor elmélet. Mindkettő, a mai napig is görcsösen tartja magát. A magyarellenesség abban is megnyilvánult, hogy a magyar nyelvet úgy mutatták be, mint egy olyan szedett-vetett keveréket, amelyben hemzsegnek a környező népek nyelvéből átvett szavak. Merthogy a magyar olyan primitív, hogy még a legfontosabb dolgokra sincsenek saját szavai. Nem csoda, hogy ez a szemlélet Arany Jánost is feldühítette, hiszen a következő szavakkal reagált rá:

„Kisütik, hogy a magyar nyelv
Nincs, nem is lesz, nem is volt,
Ami új van benne mind rossz,
Ami régi, az meg tót.”

Hiába bizonyították be ismert külföldi tudósok, hogy a magyar a világon ma beszélt nyelvek közül a legrégebbi, és a legfejlettebb belső struktúrájú nyelv, amelyhez, már csak logikai következte-

tésként is, több ezer éves őstörténetnek kell tartoznia, a Magyar Tudományos Akadémia ezekről a bizonyított tényekről hallani sem akar. Akinek ma Magyarországon ez a véleménye, az számíthat arra, hogy minimum háttérbe szorítják, ellehetetlenítik a publikációs terét, de ha nagyon vehemensen védi az igazát, számolhat azzal is, hogy megpróbálják nevetségessé tenni.

Az osztrák elbutító politika tökéletesen bevált. Bár krónikáink visszatérésről beszélnek, mi mégis a honfoglalásnak állítottunk emlékművet. A mai iskolai tankönyvek szerint a magyarok történelme Szt. Istvánnal kezdődik, no legföljebb Géza fejedelemmel. Aztán előttük volt Árpád, a honfoglaló, és ami közte és István kora között történt, arról nem szól a tananyag. Látni még szép térképeket, hogy merre lovagoltunk Ázsiában, miközben nyereg alatt puhítottuk a húst, és több semmi. Illetőleg van még említés arról a korról, amikor a hazába visszatért „honfoglaló" magyarok katonailag Európa urai voltak, de ezt az időszakot „kalandozások" címszó alatt említik, amelynek egyetlen célja, mondják,a zsákmányszerzés volt. Hogy mindez a Nagy Károly féle betörés során elrabolt „avar kincsek" visszaszerzése érdekében történ, arról már nem szoktak beszélni.

László Gyula – bár a kommunista rendszer kegyeltje volt – félve merte leírni a „kettős honfoglalás"-ról szóló elméletét, amely szerint az

avarok bejövetele a magyarok első térnyerése volt a Kárpát medencében. Csak baráti körben, ott is csak halkan emlegette, hogy valójában el sem mentünk a Kárpát medencéből. A magyarok őshazáját tehát nem valahol az ázsiai sztyeppéken, hanem, itt, a Kárpátok karéjában kell keresni. Illetőleg nem kell keresni, mert megvan, hiszen ma is itt élünk.

A finnek már felhagytak azzal az ideával, hogy a magyar és a finn rokon nép. Mai álláspontjuk szerint, a finn őshaza az a terület, ahol ma Finnország van. Ezt a magyar nyelvtudósok az Akadémián, nem akarják meghallani. Így zárt fülekre talál a kelta és az etruszk nyelvrokonság napjainkban feszegetett lehetősége is.

Sajnos ez az osztrák sugallatra létrehozott tévút és a vele járó tévtanok az iskolai tananyag révén annyira elterjedtek, hogy ma már a magyarok is vallják, illetőleg kétkedve hallgatják az igazságot, ha egyáltalán meghallják. A több évszázados agymosás tehát eredményes volt.

Ne higgyük azonban, hogy ilyen dogmatikus nézetek kizárólag csak a történelem tudományt és a nyelvtudományt uralják, megtalálhatók ezek manapság a műszaki tudományok vonalán is.

Ékes példa erre a matematikában a fuzzy elmélet mellőzése és a fizikában az u.n. szkeptikusok tevékenysége.

A fuzzy elméletet egyenesen kóklerségnek tartották. Jeles képviselője a magyar Fullér Róbert, akinek több könyve jelent meg külföldön, a mai napig képtelen megszerezni az akadémiai címet. Nagyon komoly, több akadémikus összefogásával sikerült elérni, hogy 2004-ben megszülessen az első akadémiai doktori cím a fuzzy elméletből, Fodor János professzor munkássága révén.

Egy kicsit kalandosabb és sajnos negatív példa, a szkeptikusok esete. Staar Gyula és Trupka Zoltán, „A hazai szkeptikus mozgalom történetéről" című tanulmányukban a következőket írják: „A magyar szkeptikusok Budapesten, a Kossuth Klubban gyűltek össze 1992. március 19-én, hogy létrehozzák a Tényeket Tisztelők Társaságát. Mintegy hetven érdeklődő jelent meg: tudósok, pedagógusok, újságírók, egyetemisták, bűvészek. Elnöküknek Szentágothai Jánost, a neves agykutatót választották, akinek harcos kiállása az áltudományos nézetek és az azokkal üzletelő szélhámosok ellen széles körben ismert volt." Létrejött tehát a Tényeket Tisztelők Társasága vagy egyszerűen csak TTT, akik magukat csak „szeptikusok"-nak nevezik. Az idő múlásával azonban az eredeti célkitűzések megváltoztak és a „szkeptikusok" mára már valójában dogmatikusok

lettek. Ha születik valami új tudományos eredmény, vagy akár csak egy új elmélet, azt azonnal megvizsgálják, és ha szerintük ellentmond, vagy úgy vélik, hogy ellentmond a fizika törvényeinek, akkor azt azonnal sarlatánságnak, jobb esetben csak áltudománynak kiáltják ki. A társaság jelenlegi vezetői önmaguk fölött bírát, nagyobb tudású embert nem ismernek el és igyekeznek minden új dolgot nevetségessé tenni. Jelenleg a társaságot három ember uralja, Härtlein Károly, Orosz László és Füstöss László, a Budapesti Műszaki és Közgazdaságtudományi Egyetem Fizika Tanszékének oktatói. A leginkább az Egely György által forszírozott nullponti energiára haragszanak, de kiveri náluk a biztosítékot a vízautó és a hidegfúzió is. Szemléletükből következik, hogy a dolgokat nem azzal a hozzáállással közelítik meg, hogy valami miért működik, hanem eleve azzal, hogy működhet-e egyáltalán.

Azt, hogy mi az a nullponti energia legegyszerűbben Szentgyörgyi János leírásából érthetjük meg: „A klasszikus fizika szerint egy test energiája hőmérsékletével egyenesen arányos. Ez azt jelenti, hogy nulla Kelvin fokon a testek energiája nulla. Ez a megállapítás érvényét veszíti a kvantummechanika leírása szerint. A határozatlansági relációból következik, hogy a dolgok létezése és mozgása egyenértékű. Vagyis minden, ami létezik, tehát hullámfüggvénnyel leírható, helyzetében elmosódott s elmosódottságából fakadóan rendelkezik

mozgási energiával. Tehát a kvantummechanika leírásában még az abszolút nulla fokon sem lehetséges (ami egyébként elérhetetlen) semmilyen „nulla energiájú létező”. Mindezt alátámasztja az a mérési eredmény, amely egyes anyagok energiájának és hőmérsékletének kapcsolatát adja meg nagyon alacsony (abszolút nullához közeli) hőmérsékleten. Ebben a tartományban a klasszikus fizika szerinti lineáris a kapcsolat az energia és a hőmérséklet között. A valóságban viszont nulla Kelvin fok közelében az energia függvény értéke a hőmérséklet csökkentésével nem nullához, hanem egy u.n. nullponti energiához tart.

2007-ben az Akadémia lapjában a Magyar Tudomány-ban, Dr. Hargitai Róberttel, a Colorado School of Mines professzorával megjelentettünk egy tanulmányt, „A jövő potenciális energiaforrásai” címmel. A tanulmányt lényegében Matt Savinar 2006-ban megjelent „The Oil Age is Over” című munkája inspirálta. A tanulmány nagy port vert fel a szkeptikusok körében. Érdekes módon a tanulmányt nagyon nívósnak ítélték, de vehemensen támadták a következő részeit.

„…az emberiségnek biztosítania kell, hogy az atomenergiának legyen kevésbé veszélyes alternatívája is. A lehetséges alternatívák közül

nem célszerű kihagyni a ma még vitatott hidegfúziót sem."

„*Vízierőművek már régóta működnek a világon, ezek azonban gyakorlatilag csak a víz helyzeti energiáját hasznosítják. Napjainkban létezik egy másik megoldás is, amely az előbbinél jóval hatékonyabb. Ennek lényege, hogy miként a benzinmotor hajtóanyaga a benzin, egy vízzel működő motoré a vízplazma. Az eljárás magyar ember, Gróf Spanyol Zoltán szabadalma, melyet 1985-ben Németországban jegyeztek be. Az USA-ban 1992-ben született meg Randell Mills eljárása, amely bizonyítottan annyi hőt termel a vízből, szennyezés nélkül, mint amennyi a hagyományos üzemanyagok elégetésével nyerhető. Az oroszok 1998-ban készítettek el egy vízplazmával működő hegesztő- és vágógépet, amely mintegy 1600 W áramfelvétel mellett 8000 C°-ot állít elő (Spanyol,Z., 2006.). A vízplazmával hajtott motor alkalmazása forradalmian módosíthatja a közlekedést és általában a gépipart, hiszen módot ad a szénhidrogének kiváltására. Ráadásul a motor égésterméke víz, tehát semmiféle környezetszennyező hatás nem lép fel. Ha a fentiek igazak, akkor egy ilyen erőforrás alkalmazásának elterjedését nagy valószínűséggel nem tervezi segíteni az olajérdekeltségek mindent átszövő hálózata."*

A dolog, az előbb említett három úrral folytatott személyes, nem éppen barátságos, és kiváltképp a mérnököket ostorozó beszélgetésen odáig fajult, hogy meghívtak a következő szkeptikus konferenciára, hogyha akarjuk, ott megvédhetjük nézeteinket. Persze nem titkolták, hogy a konferencián szándékukban áll kikarikírozni minket. A legnagyobb sértés számukra a vízautó volt, de a hidegfúzió sem váltott ki tetszést. Orosz úr azt hiányolta, hogy miért nem említettük meg a nullponti energiát is. Hogy valami más oka is lehet a felháborodásnak, bizonyság rá, hogy Härtling úr e-mail-ben szólított fel arra, vessem latba szakmai tekintélyemet annak érdekében, hogy a vízautó magyar szabadalmasának alapítványa nehogy kapjon 1 %-ot valaki adójából.

A konferencián kitettek a pulpitusra egy különálló széket, rajta kis táblával, mely szerint ez az éppen aktuálisan ostorozottak széke, szóval afféle szamárpad. Én ettől függetlenül a hallgatóság kö-zött foglaltam helyet. A konferencián Orosz tanár úr vezette fel a minket érintő témát, elrettentésül külön kivetítve tanulmányunk kifogásolt részeit. Meglehetősen nagy vehemenciával igyekezett lejáratni minket. Aztán amikor a hallgatóság már kellőképpen kimosolyogta magát, én kaptam szót. Először Orosz úr felvezetőjére reagáltam, megdicsérve őt, mondván, hogy milyen tökéletesen alkalmazta az egyes számú sajtótörvényt, amely arról szól, hogyan csináljunk híranyagot abból,

aminek semmi hírértéke nincsen. Orosz úr szemei szikrázat, de ezzel nem törődve, szó szerint a következőket mondtam:

„Tisztelt Hölgyeim és Uraim!

Mindenek előtt szeretném szerzőtársam nevében is megköszönni a lehetőséget, hogy ezen a konferencián részt vehetünk, és a megszólíttatott jogán, röviden kifejthetjük véleményünket. Tesszük ezt annak ellenére, hogy már a meghívás is felért egy tetemrehívással, nem beszélve az itt, azóta, rólunk elhangzottakról.

A geológiával és a bányászattal több mint 40 éve foglalkozó mérnökként megtanultam, hogy a természeti jelenségekhez és az új műszaki megoldásokhoz kellő alázattal kell közelíteni, mert sajnos nem igaz, hogy az embernek van biztos tudása. Mi elfogadjuk, hogy nem tudunk mindent, és amit tudni vélünk annak biztosnak vélt állapota is megváltozhat a peremfeltételek módosulása esetén. Ebből az alázatból is fakad, hogy egy új dolog vizsgálatakor nem arra a kérdésre keressük a választ, hogy miért nem működhet, hanem arra, hogy hogyan működik. Annak bizonyítására, hogy ez az igazán helyes szemlélet, szabad legyen pár sort idéznem Beck professzor úr „Parajelenségek és paratudományok” című könyvéből. „… eleve nem lehet kizárni, hogy találkozhatunk az első és második főtétellel (a termodinamika első és

második főtételéről van szó – az én beszúrt magyarázatom) mai tudásunk alapján szemben álló jelenségekkel. Ha a tapasztalat ezeket megerősíti, akkor nyilvánvalóan módosítani kell a tudomány megállapításait. Mint látni fogjuk, erre eddig nem kellett sort keríteni."

De ugye, hölgyeim és uraim – emeltem fel a fejemet a könyvből - nincs kizárva, hogy ez bekövetkezhet."

Beck professzor szemben ült velem, az első padsorban és láttam, hogy nem nagyon tetszik neki a megjegyzésem. Egészen piros lett az arca. Később, az Akadémia említett lapjában azzal vádolt, hogy szakmai hírnevét rongálom. Pedig csak idéztem tőle, méghozzá szó szerint. Itt jegyzem meg, hogy Beck professzort a magam részéről nagyon is tisztelem. Hosszú ideig volt az Akadémia Etikai Bizottságának elnöke és talpig becsületes embernek ismertem meg. E kis kitérő után térjünk vissza a konferenciához. Hozzászólásom így folytatódott:

„Most pedig, Hölgyeim, és Uraim engedjék meg, hogy minden további magyarázat helyett felolvassam a következő nyilatkozatot!

„Sajnálattal értesültünk róla, hogy a Magyar Tudomány 2007/1. számában megjelent, „A jövő potenciális energiaforrásai" című, 11 oldal

terjedelmű tanulmányunk nem egészen fél oldalnyi részében leírtak, a fizikus társadalom – vagy néhány kollégájuk - nemtetszését sőt, felháborodását váltották ki. A kifogásolt témák: a vízzel hajtott autó és az egy mondatban említett hidegfúzió.

Mindenek előtt, szeretnénk leszögezni, hogy a cikk célja a potenciális lehetőségek számbavétele és nem azok kritikai vizsgálata volt. A víz mint motor hajtóanyag kérdéskörében magunk is kifejeztük kétkedésünket, amikor a találmányként bejegyzett eljárás rövid leírása után megjegyeztük, hogy: „Ha a fentiek igazak, akkor egy ilyen erőforrás alkalmazásának elterjedését nagy valószínűséggel nem tervezi segíteni az olajérdekeltségek mindent átszövő hálózata.” A megfogalmazás nem véletlenül volt éppen ez, és nem igazán értjük mi volt ebben a megfogalmazásban az amit úgy értelmezhetett bárki is, hogy „…mellé álltunk „ ennek az ügynek. Ami a hidegfúziót illeti, a kifogásolt mondat a következő: „A lehetséges alternatívák közül nem célszerű kihagyni a ma még vitatott hidegfúziót sem.” Úgy véltük, hogy ez utóbbi bizonytalanságára a „vitatott” jelző használata elégséges. Természetesen erről is lehet vitát kezdeményezni, de ebben mi nem kívánunk részt venni, hiszen érzésünk szerint a magyar nyelvet ismerők körében elég egyértelmű a megfogalmazásunk.

Nem tagadva, hogy a fizikusok kompetenciája, az említett két témát „lerágott csontnak” tekinteni, magunk sem mondjuk ennek az ellenkezőjét. Ugyanakkor a mérnöki gyakorlatból megtanultuk, hogy semmilyen megállapítás, nem lehet 100 %-ig biztos. Így, mivel a tudományos fejlődés motorja valóban a kételkedés, engedtessék meg nekünk, hogy mi is élhessünk a kételkedés jogával.
Úgy véljük nem volna szabad elfelejteni Karl R. Rogers örök érvényű szavait, miszerint: „Semmilyen tudás nem biztos, csak a tudás állandó keresése adja meg a biztonság alapjait.”

Budapest, 2007-02-24 Dr. Füst Antal,
Dr. Hargitai Róbert

Hölgyeim és Uraim! Köszönöm, hogy meghallgattak.”

A megszólalásomnak érdekes reakciói voltak. Volt néhány, gyakorlatilag semmitmondó hozzászólás. Mikor már azt hittem vége, és menni készültem, ismét jelentkezett egy középkorú úr, aki kifejezetten megdicsért azért, hogy egyáltalán el mertem jönni, ide az oroszlánbarlangba, és el mertem mondani, amit gondolok. A konferenciáról filmfelvétel készült, utóbb fedeztem fel az interneten. Geiger János barátom, amikor végignézte, csak annyit mondott: No, ezeknek sem volt gyermekszobájuk.

A dolognak azonban ezzel még nem lett vége. Az ELTE fizikusai írásban kifogásolták, hogy miért szerepel a nevem alatt az a tanszék, ahol jelenleg is geostatisztikát tanítok. A cikkünk ugyanis alkalmas az ELTE lejáratására. A vihar azonban gyorsan elült, azóta az ELTE-t nem szerepeltetem a cikkeimben, viszont szerepeltetem a Szent István Egyetemet, ahol semmilyen formában nem volt kifogásuk a leírtak ellen.

Gondolom, ez a történet is jól példázza, hogy a tudományos életben manapság a dogmatizmus az uralkodó, és mint mondani szokták, fejétől bűzlik a hal. A fej pedig ez esetben a Magyar Tudományos Akadémia. Itt lenne az ideje, hogy a változás szele idáig is elérjen.

Budapest, 2008. június 1.

KÉT TEMETÉS

A bánya temetése

Az aknán az utolsó csille is kijött. Felpántlikázva, rendesen. A lejtakna alján bányamanók zokogtak. Kérges tenyerű bányász akasztotta le a csillét a kötélről. Mögötte a bányarém vigyorgott. A bányász zenekar a bányász himnuszt játszotta. Bányász egyenruhában álltak sorfalat az emberek. Szemükben könny csillogott. A bányász tolta a csillét a buktató felé. Az arcokon reményvesztettség. A jövőjüket tolták ott, a család kenyerét. És egyre távolodott. Gyászbeszédek hangzottak el. A jövőről. A reményről. De az emberek már nem hittek. Aztán, ... aztán a hirtelen beállott csendben, az akna fölött csörömpölve lefelé fordult a kettős kalapács. Meghalt a bánya, és vele a remény. A kérges kezek ökölbe szorultak, újra felrévedtek az odalenti képek, a vágatok labirintusa, az imbolygó fények, a bánya zaja, a bánya illata. Mindenki úgy érezte, lelke egy részét veszítette el. Mert ami ott lent maradt, azt már nem láthatja senki. Van, de még sincs. Csak a szívekben él. Ott belül. Öreg bányászok mesélnek majd az ifjaknak arról a bányáról, amelyhez hasonló nincs és nem is lesz soha.

A beszédeknek vége lett. A zenekar sem játszott már. A fekete egyenruhák lehajtott fejjel

hazafelé indultak. Csendben, mogorván, keserű szájízzel. Aztán otthon sokáig némán ültek, mozdulatlanul, míg rájuk sötétedett. Gyászoltak. Gyászolták életük egy darabját. Csak lassan, bizonytalanul kelt bennük a remény. Talán lesz kenyér holnap is.

Egy országrész temetése

A nemrég kijelölt új határon az utolsó honvéd is átjött. Sapkáján a nemzetiszínű mellett gyászszalag. A katonazenekar a Himnuszt játszotta. Ünneplő egyenruhában álltak sorfalat az ezredek. A szemekben könny csillogott. Egy teherautó zárta a sort, rajta idősebb katonák. Hozták az utolsó háromszínű lobogót. Arcukon reményvesztettség. A jövőt hagyták odaát, a haza egy darabját. És vele ott élő véreinket. Mögöttük az új gazda pribékjei vigyorogtak. Szemükben káröröm. Beszédek hangzanak el. A szónokok a jövőről, a reményről beszélnek, de a katonák már nem hittek nekik. Aztán a hirtelen beállott csendben, valaki csörömpölve lezárta a határsorompót. Az ország egy része elveszett, és vele elveszett a remény is. A kérges katonakezek ökölbe szorulnak. Esküt mormolt a száj. Felrévedt bennük az otthagyott haza képe, a hegyek karéja, a rétek illata. Mindenki úgy érezte, lelke egy részét veszítette el. Mert ami ott maradt, az már a másé. Csak a szívekben él. Ott belül. Öreg katonák mesélnek

majd az ifjaknak arról a földről, amelyhez hasonló nincs és nem is lesz soha.

A beszédeknek vége lett. A zenekar sem játszott már. Az ezredek mosolytalan arccal a laktanya felé indultak. Csendben, mogorván, keserű szájízzel. Nem kelt a nóta az ajkakon. Gyászoltak. Gyászolták a hazát. És csak lassan, bizonytalanul kelt bennük a remény. Talán lesz még holnap, és lesz még olyan, hogy nem zárja el sorompó az utat.

LEVELEZÉS AZ EGÉSZSÉGÜGYI MINISZTEREKKEL

A következőkben először Dr. Molnár Lajosnak írt, válaszra nem méltatott levelemet közlöm, majd közreadom Dr. Horváth Ágnesnek címzett levelemet, a rá kapott választ és a viszontválaszt is.

Dr. Molnár Lajos úr
miniszter
Egészségügyi Minisztérium
Budapest
miniszter@eum.hu

Tisztelt Miniszter Úr!

Szeretném megköszönni Önnek mindazt, amit az egészségügy átalakítása érdekében eddig tett, és amit még szándékozik tenni. Ezzel a tevékenységével sikerült elérnie, hogy megkeserített gyermekkorom és aktív évtizedeim után, most nyugdíjasként is ugyanazt az anyagi-, lét- és egzisztenciális bizonytalanságot élvezzem, mint eddig.

Akkor, amikor hajdanán munkába álltam és elkezdtem fizetni az egészségügyi járulékot, jogi

értelemben az állam és köztem létrejött egy szerződés. Naiv módon, akkor azt hittem, hogy az állam is majd olyan korrekt módon betartja, amit ígért, legalább annyira szigorúan, mint ahogyan arra ügyelt, hogy én befizessem az általa megszabott hozzájárulást. Azóta sajnos, mást sem tapasztalok, mint, azt, hogy az állam folyamatosan, egyoldalúan megszegi ezt a szerződést. Ha pedig nekem ez nem tetszik, azzal nem törődik senki. Előállt tehát az a paradox helyzet, hogy a lakosság adójából eltartott államapparátus fittyet hány arra, akinek a pénzéből él. Ma ráadásul ugyannak az eszmének a hívei vezetik az országot, mint amikor az a bizonyos szerződés az állam és köztem létrejött. Tudom erre azonnal, tiltakozni szoktak, de valójában csak annyi történt, hogy a vörös csillag gyengülő fénye alól, ugyanazok, gyorsan átálltak a liberális szegfű árnyékába.

Volt egy viszonylag jól, bár egyáltalán nem ember centrikusan szervezett rendszer Magyarországon, az egészségügy. Most úgy tűnik, sikerül majd ezt is szétverni. Úgy látszik az az elv érvényesül, hogy ha tönkreteszik egy ország oktatásügyét (ez már csaknem kész) és egészségügyét, azzal az egész ország létét lehet bizonytalanná tenni. Ez ugyanis buta, satnya és beteges nemzetet eredményez. Tudom, nincs értelme ez ellen tiltakozni, netán az utcára kimenni. Ifjúkoromban egyes elégedetlen-eket sötét pinceszobákban vertek, most tüntető tömegeket az utcán. Hiszen olyan világot élünk,

amikor lehet ugyan tüntetni, csak aki ellen tüntetnek, az úgy gondolja, hogy majd csak megunják és hazamennek. Ma már a vezetők arra sem méltatják a tömeget, hogy legalább megpróbálják megmagyarázni, mit, miért szándékoznak tenni. A vezetők, ha másképpen nem megy, tárgyalnak ugyan, de egy lépést sem engednek az eredeti elképzelésükből. Az egész tehát nem egyéb egy jól megszervezett színháznál. A baj csak ott van, hogy mi, a nézők, nem akartunk színházba menni, és nem volt szándékunk színházjegyet venni.

Tisztelt Miniszter úr!

Olyan jó lenne tudni ki volt az, aki kitalálta a szegénységi bizonyítványnak is beillő vizitdíj és dobozdíj dolgot. A vizitdíj, jelképes összeg – mondják önök, és igazuk van, csak azt felejtik el, hogy kinek jelképes, arról meg természetesen nem beszélnek, hogy ennek országos összegét, ki lehet majd venni az egészségügyből. Mert igaz ugyan, hogy ez az orvosnál marad, de egyrészt ebből kell majd fedeznie a vizitdíj járulékos költségeit és más vonalon, minimum ennyivel csökken a támogatása. A vizitdíj sem más, mint annak az általam említett szerződésnek egy újabb megsértése, egy újabb adó. Ami meg a dobozdíjat illeti, annak már az indoka is kétségbeejtő, a szerencsétlen létminimum alatt élők pedig minden bizonnyal imáikba foglalják majd a kitaláló nevét. A gyógyszerészek pedig eggyel több dolgot adminisztrálhatnak, de

ennek költségét nyilván nem vonhatják le a dobozdíjból. Javaslom Miniszter úr, a minisztérium szervezze meg a gyógyszerdobozok visszaváltását, mondjuk nem 500-ért, de legalább 400 Ft-ért. Ha már venni kényszerül az a szerencsétlen, aki amúgy „ingyen” kapná a gyógyszert, akkor váltsák is vissza tőle, ha kiürült, hiszen nincs rá szüksége. A napokban rendeltem meg egy szemüveget. Keretet magam vittem, így csak a lencse és a beépítés költségét számolták fel. Akkor tudtam meg, hogy a TB nagylelkűen megtéríti a költség 20, azaz 20 %-át. Én szégyelltem magam a TB helyett.

Tisztelt Miniszter Úr!

Hol van az az összeg, amit életem során befizettem a TB-nek. Rossz szerződést kötött velem az állam? Miért én fizetem ki, ha az állam hibázott? Nem vagyok kísérleti nyúl. Önök most azokat a hibákat akarják „orvosolni”, amelyeket saját ideológiai vonaluk követett el. Ki tudja javítani a hibát az, aki sorozatban elkövette? Sajnos az élet már többször bizonyította, hogy a reformok, a toldozás – foldozások robbanáshoz vezetnek. Gondoljon például a magyar reformkorra és 1848-ra. Most bár nyugdíjas vagyok, újra kell TB-t fizetnem, mert vállalkozóként, szakértői munkát végzek. Ezért az újbóli fizetésért „természetesen” semmiféle ellenszolgáltatást nem kapok. Ez tehát ismét egy újabb adó, aminek ugyan van jog-

szabályi háttere, de a miértre legfeljebb annyi lehet a válasz, hogy: „csak”.

Úgy szeretném, Miniszter Úr, ha egyszer megtapasztalná milyen orvoshoz menni egy egyszerű állampolgárnak, milyen az, amikor az ember csak ülni egy orvos ajtaja előtt és vár, vár, ki tudja meddig, mintha a beteg ideje ingyen volna. Most ugyanis, az egészségügy a betegek kiszolgáltatottságára épül, hiszen a beteg azért van, hogy várjon. Az Ön reformjai után ez valóban megváltozik, de a következőre: ha kifizette, akkor várhat. Vagyis a kiszolgáltatottság hamarosan a reményvesztettséggel egészül ki. Úgy tűnik ma az a jó állampolgár, aki ha már megszületett, gyorsan kifizeti a taníttatását, aztán mondjuk 45 évig keményen adózik, fizeti a nyugdíj- és a TB járulékot, majd ha nyugdíjba vonul, tudja a kötelességét és jobblétre szenderül. Nos ezt érzi ma egy gondolkodó nyugdíjas.

Külön szeretnék gratulálni Önnek, ahhoz, amit a gyógyszer árak terén sikerült elérnie. Az általam szedett Betaloc például ötszörösére drágult néhány hónap alatt. Elképzelem hogyan reagál az árak eszméletlen felfelé rohanására egy olyan idős ember, akinek 40 ezer körül van a nyugdíja. Ott tartunk Miniszter úr, hogy luxuscikk lett például az Algopirin, 20 szemet ma 770 Ft-ért adnak, de pár héten belül már 1070 lesz, ha 300 Ft vizitdíjért fel kell íratni receptre. A helyzet tehát egyre

kilátástalanabb. Én mondom Önnek, Miniszter Úr, nem volt érdemes fizetnem a TB-t egy életen át.

Ráadásul egyszerre sújtja a lakosságot az egészségügy egyoldalú fizetőssé tétele a gáz árának, a villany árának, a közlekedésnek, és ezek hatásaként minden árúnak és szolgáltatásnak az áremelkedése. A nyugdíjemelés már arra sem volt elég, hogy a távfűtés árnövekedésének legalább felét fedezze.

Végezetül tisztelt Miniszter Úr, boldog lennék, ha tudnám, Ön valóban hisz abban, amit csinál? Mert ha igen, akkor végre akadna egy olyan ember is ebben az országban, aki egyetért Önnel.

Tisztelettel

Budapest, 2007. febr. 5.

Dr. Füst Antal

(Ezt a levelet megpróbáltam a sajtóban is elhelyezni. Egyetlen szerkesztőség sem méltatott válaszra.)

Dr. Horváth Ágnes úrhölgy
miniszter

Tisztelt Miniszter Asszony!

Korábbi ígéreteim ellenére, nem küldök Önnek további vizitdíj számlákat, elszámolás végett, mert egyrészt látom, hogy hiába teszem, másrészt bízom benne, hogy ennek az őrületnek a népszavazás véget vet.

Van azonban egy másik őrület, ami csak közvetetten, a várakozási idő meghosszabbítása miatt, sújtja a beteget, annál inkább érinti az orvos idegállapotát. Sajnálatosan az elmúlt hónapban háromszor is meg kellett jelennem egy szakrendelésen, ahol minden alkalommal velem is aláírattak egy „Elszámolási nyilatkozat" című papírt, melyben tudatják a következőt: „Tájékoztatjuk arról, hogy az Ön jelen ellátása után, a hatályos jogszabályoknak megfelelően a finanszírozó, várhatóan a következő térítést fizeti az ellátónak." A tételes felsorolást követően kijött a végösszeg, 738 pont, ami megfelel 1077 Ft-nak. Nos ezzel a papírral két probléma van. Először is: úgy tűnik, mintha az állam lenne a finanszírozó, aki mindezt várhatóan (esetleg) kifizeti. Tisztelettel közlöm Önnel, hogy én, a magyar állampolgár, aki közel 43 éven át fizetett, és még jelenleg is fizet egészségügyi hozzájárulást, én vagyok a finanszírozó. A másik dolog, ki fizeti meg azt a számlát,

amit a beteg nyújthatna be, hiszen az egészségügy tudatos szétverése révén mindenütt megnövekedett a várakozási idő, sőt néhol években kifejezhető várólistákat sikerül „eredmény”-ként felmutatni. Például egy-egy szakorvosi vizsgálatra alkalmanként 2 órát kellett várnom a rendelő ajtaja előtt. Az én kvalifikáltságom mellett, a Magyar Mérnöki Kamara 2008 évi mérnökdíjai szerint, az általam elszámolható óradíj 24 és 28 ezer forint között mozoghat. Tisztelettel kérdezem, ezt az alkalmanként (csak a minimummal számolva) 48 ezer forintos számlát ki fizeti ki nekem? Itt lenne az ideje tudomásul venni, hogy a beteg nem azért van, hogy várjon, vagy manapság inkább: ha már fizetett, várhat. Meggyőződésem, hogy az egészségügy tudatos szétverését olyan gondos előrelátással végzik, melynek egyik célja az orvost szembe állítani a beteggel és viszont.

Kétségtelen, hogy az egészségügy átalakítást igényel, de csak a kommunisták dalolták, hogy a múltat végképp el kell törölni, az okos ember javít, és nem rombol. Engem még abban a szellemben neveltek, hogy ha nem tudsz jót tenni, inkább ne tégy semmit. Kifejezetten megalázónak tartom, hogy a népnek, a ma hatalmon lévők a „kísérleti nyúl” szerepét szánták. Aztán ha nem sikerül, akkor majd jól otthagyják, mint a gyerek a szétszedett játékát.

Ha nem, többek között, az én pénzem bánná nem dühöngtem volna egy másik sláger őrületen, amelyet óriás plakátokon kellene hirdetni: „Minden ágyhoz külön széfet!” jelszóval. Ez kérem édestestvére a kakaó-biztos számítógépnek és az elektronikus iskolai táblának. Már másra nincs is szükség? Kerül, amibe kerül? Legalább még több dolga lesz az egészségügyi személyzetnek, mert, hogy Ön szerint, nincs még nekik elég.

Ami a várólistákat illeti, magam is szenvedő alanya vagyok az ezekkel kapcsolatos újabb fejlesztésnek. Most már több mint egy éve várok egy csípőműtét utáni utókezelésre. Igaz, már a másik csípőm is kezd romlani, meg a bal térdem is, de itt a sor végén lévők a sor elejéről már nem is látszanak. Nem akarom azt hinni, hogy az Egészségügyi Minisztériumban nincsenek olyan emberek, akik orvosként, vagy ápolóként dolgoztak az egészségügyben. Mégis olyan intézkedések születnek, amelyek mögül hiányzik az ember, és mintha csak a pénz lenne a fontos, a beteg nem más, mint egy zavaró tényező. Meg tudná nekem magyarázni például, hogy miért nincs volumenkorlát a terhesség-megszakítások esetében, és miért van az öregkori beavatkozásoknál. Nehéz elhinni, hogy ez nem szándékos. Jobb, ha a magyar meg sem születik, de ha már véletlenül sikerült megszületnie, segíteni kell abban, hogy minél előbb elpatkoljon.

Tisztelt Miniszter Asszony!

Nagyon remélem, hogy az egészségügy Ön által annyira akart átalakításáról készült jogi torzónak kiváló, de törvénynek egyáltalán nem nevezhető valamit, soha nem léptetik hatályba. Nem hinném, hogy egyedül vagyok azon a véleményen, hogy ennek a kormánynak már akkor sem szabad hinni, ha véletlenül igazat mond.

Annak érdekében, hogy tájékozott legyen arról, mit akar bevezetni, csatolnék egy leírást az amerikai egészségügyi rendszerről. Tanulságos. De ha az, amit Ön támogat csak fele ennyire rossz, akkor sem kell. Aztán csatolok egy másik írást is, amely az Ön intézkedéseinek egyik következményéről a legújabb halálos áldozat esetéről számol be. Bizony nem ez az első ok, ami miatt önnek már régen le kellett volna mondani. Mi lesz, ha kártérítési perek sokaságát akasztják a Minisztérium nyakába? Mi lesz, ha egyszer valakinek eszébe jut firtatni, hogy ki a felelős mindezért. Egy polgári demokráciában természetes, hogy egy ilyen halálesetért az egészségügyi miniszter a felelős, de nálunk …

Tisztelt Miniszter Asszony!

Fogadja el egy idős ember tanácsát. Most, amíg önként teheti, mondjon le!

Üdvözlettel

Dr. Füst Antal, az MTA doktora, c. egyetemi tanár

Budapest, 2008. február 4.

Ui.: Kifejezetten udvariatlan lépésnek tartom, hogy a Minisztérium számítógépes rendszerébe egy olyan modul van beépítve, amely a beérkezett e-mail-eket megadott idő után automatikusan törli, ha azokat nem olvasták el. Megmosolyogni való viszont, hogy erről az e-mail feladóját értesíti.

----------A válasz---------

Dr. Füst Antal részére

drfustnetranthi.hanh@chello.hu

Tisztelt Dr. Füst Antal!

Engedje meg, hogy dr. Horváth Ágnes miniszter asszonynak címzett, vizitdíjjal kapcsolatos levelére – miniszter asszony elfoglaltságára tekintettel – én válaszoljak.

A vizitdíj számlán olvasható „szállító” és „vevő” kategóriák a számvitelben valamennyi szerződéstípus tekintetében általánosan használt fogalmak.

Levelében érdeklődik, hogy a TB-járulékért cserébe milyen egészségügyi szolgáltatásokra jogosult. Az 1997. évi LXXXIII. törvény határozza meg, hogy a biztosítottakat és a törvény szerinti egyéb jogosultakat az egészségbiztosítás keretében milyen szolgáltatások illetik meg. Ezek a teljesség igénye nélkül az alábbiak:

- A betegségek megelőzését és korai felismerését szolgáló egészségügyi szolgáltatások (pl. különböző szűrések)
- Háziorvosi ellátás
- Fogászati ellátás
- Járóbeteg-szakellátás
- Fekvőbeteg-gyógyintézeti ellátás
- Szülészeti ellátás
- Orvosi rehabilitáció
- A gyógyszerek, a gyógyászati ellátások, valamint a gyógyászati segédeszközök nyújtott támogatás
- Utazási költségtérítés
- Gyermekgondozási díj
- Táppénz

A nemzeti kockázatközösségen alapuló egészségbiztosítási rendszer működtetése rendkívül nagy költséggel jár, ezt jórészt járulékokból fedezi az

állam. Az ellátórendszernek természetesen akkor is képesnek kell lennie az ellátások teljes körű nyújtására, ha közben a biztosítottak többsége az adott évben csak egyes szolgáltatásokat vesz igénybe, némelyikük akár egyetlenegyet sem. Az elmúlt években, évtizedekben bizonyára Ön és családtagjai is igénybe vették a fenti szolgáltatásokat, például a gyógyszerekhez, gyógykezelésekhez nyújtott támogatást vagy a táppénzt, de az is lehet, hogy vannak Önök között olyan szerencsések, akiknek erre nem volt szükségük.

A biztosítási-kockázatközösségi elvnek épp az a lényege, hogy minden kereső fizeti az egészségbiztosítási és nyugdíjjárulékot, ugyanakkor egyes jogosultak a betegségük miatt gyógyszertámogatásban, gyógykezelésben, táppénzben stb. részesülnek, míg mások szinte egész életükben nem voltak betegek.

Mindazonáltal azok, akik hosszú ideje becsületesen fizetik a járulékot, joggal kérdezhetik, hogy miért van szükség a vizitdíj bevezetésére.

A közpénzből finanszírozott egészségügyi kiadások a fejlett országokban sok tényező együttes következményeként évről évre növekednek. A fő okokat a lakosság elöregedése, vagyis átlagos élettartamának (egyébként üdvözlendő) növekedése, valamint az egyre modernebb és hatékonyabb, egyben egyre drágább gyógyszerek és

gyógykezelési módszerek alkalmazása jelenti. Utóbbit kissé sarkítva úgy is meg lehetne fogalmazni, hogy a korábban befizetett járulékok a tudomány mai állásának megfelelő, drágább ellátások fedezetére már nem elegendőek.

Magyarországon emellett a finanszírozási problémákhoz az ellátórendszer ésszerűtlen strukturális eloszlása, valamint az ingyenesnek érzett egészségügyi szolgáltatások indokolatlan igénybe vétele is hozzájárul. Nemzetközi összehasonlítások alapján hazánkban a lakosság egészségi állapotához képest – amelynek javításán természetesen még sokat kell fáradoznunk – indokolatlanul magas az orvos-beteg találkozások száma, vagyis sokan akkor is szívesen felkeresik az orvost, ha annak valós egészségügyi indoka nincsen. Így persze kevesebb idő és pénz jut azok ellátására, akik valóban ellátásra szorulnak, és – hiába költünk az európai átlagnak megfelelő pénzt az egészségügyre – az egy esetre jutó összeg sok esetben aránytalanul kevés, továbbá az orvosok is túlterheltek.

A fentiek miatt Magyarországon is bevezettük az egészségügyi ellátási költségekhez viszonyítva jelképes nagyságú önrészfizetést (a vizitdíjat és a kórházi napidíjat). Ennek és a többi reformlépésnek szemléletváltást is kell eredményezniük: mindannyiunknak tudnia és éreznie kell, hogy az egészségügyi ellátás igénybevételekor valójában

szolgáltatást vásárolunk, amelynek ára van (még ha költségek túlnyomó részét nem is a közvetlen érintettnek kell megfizetnie). Várhatóan ez a szemléletváltás vezet majd el a hálapénz, a korrupció megszűnéséhez is.

Természetesen valamennyi döntéshozó tisztában van azzal, hogy a reform során fájdalmas intézkedéseket is meg kell hozni, amelyek kisebb-nagyobb mértékben fokozzák a betegek terheit vagy egyéb kényelmetlenséggel járnak. A döntési alternatívák közötti választás során ezért az egészségügyi kormányzat a szakmai és finanszírozási szempontok mellett mindig a lehető legnagyobb mértékben törekszik a szociális és igazságossági szempontok figyelembevételére és érvényesítésére.

Budapest, 2007. május 11.

Tisztelettel

Dr. Rádai Tamás
Osztályvezető

----------*Viszontválasz*----------

Dr. Rádai Tamás úr
osztályvezető

Egészségügyi Minisztérium

Tisztelt Osztályvezető Úr!

Nagyon köszönöm megtisztelő válaszát, és egyben sajnálatomat is kifejezem, mivel Ön kényszerült arra, hogy ezt a választ megírja. Közel egy évtizedig voltam állami felső vezető, egy országos hatáskörű hivatal elnökhelyetteseként, így tudom, hogy az ilyen pozícióban az embernek két véleménye van, a magán- és a hivatalos. A kettő, többnyire nem egyezik. Ezért aztán valóban csak sajnálni tudom Önt, hogy olyan választ kellett írnia, amely egy az adott problémára aktualizált generál szöveg, gondosan kerülve a konkrétumokat és az egyenes válaszokat. Bár az ilyen szöveg nem dodonai, mégis tanítani lehetne az Államigazgatási Főiskolán, mert bizony ez a semmit mondás iskolapéldája. A magam részéről ezért jobban szerettem volna, ha a miniszter asszony válaszol. Ennek oka, hogy neki, ha van is kétféle véleménye, azok egyformák, ellenkező esetben ugyanis nem vállalta volna el a miniszteri megbízást.

Nyilván Ön sem gondolja komolyan, hogy nem tudom, mihez van jogom a TB járulék befizetése kapcsán. Én ugyanis azt kérdeztem, hogy ha nyugdíjasként külön járulék fizetése nélkül jár nekem az egészségügyi ellátás, akkor nyugdíjas magánvállalkozóként miért kell TB-t fizetnem. De

ha már fizetnem kell (a szerezzünk minél több pénzt, vagy a „csak” logika bázisán), akkor ezért milyen ellenszolgáltatást kapok. Mert ha semmit, akkor ez nem egyéb jogtalan haszonszerzésnél, amiért az állam másokat büntet, saját magát nem. Nos erre a kérdésre nem kaptam választ.

De ugyanígy nem kaptam választ arra a kérdésre sem, hogy mit kapok a befizetett vizitdíjért. Mert ha csak egy elismervényt, akkor a 300 minusz az elismervény költsége, megint csak nem egyéb jogtalan haszonszerzésnél.

Ami a számviteli szóhasználatot illeti, az lehet, hogy Önt nem zavarja, én egyenesen megalázónak tartom.

Ön megpróbálta megértetni velem a „biztosítási-kockázatközösségi elv” lényegét. Köszönöm a magyarázatot, de miután jelenleg két magyarországi egyetemen is tanítok – többek között – kockázatszámítást, korántsem tartom túl meggyőzőnek a magyarázatát. Különösen nem meggyőző a dolog abban a jelenlegi szituációban, amikor mindent megtesznek, hogy a többbiztosítós rendszer bevezetésével csökkentség az egy biztosítóra jutó kockázati összeget, más szavakkal növeljék az állampolgár egészségügyi kockázatát.

Köszönöm, hogy megosztotta velem azokat a kormányzati reményeket, amelyeket a vizitdíj, meg a kórházi napidíj bevezetéséhez fűztek. Magamtól soha nem tételeztem volna fel ekkora naivitást az egészségügyi kormányzatról. Amit én tapasztalok az bizony a lakosság elkeseredettsége, és – finoman szólva - egyre növekvő ellenszenve az ilyen közutálatot kiváltó intézkedésekkel szemben. Saját tapasztalatomból mondom, hogy sikerült az orvosból nyomtatványokat kitöltő adminisztrátor csinálni, mert nem a beteg, a beteg gyógyítása a fontos, hanem az, hogy erről a megfelelő jelentések elkészülnének. Továbbra is csak azt tudom javasolni a miniszter asszonynak, járja végig a birodalmát Mátyás királyként, álruhában. Tanulságos séta lenne.

Tisztelt Osztályvezető Úr!

Azért, csak szeretném, ha korábban meg nem válaszolt és most megismételt kérdéseimre megpróbálna elfogadható választ adni. Talán még engem is meg lehetne győzni. Habár nem hinném, hogy van ebben az országban olyan ember, aki helyeselné, hogy egyre több pénzt próbálnak kihúzni a zsebéből.

Végezetül ismételten köszönöm válaszát és egyben tájékoztatom, hogy ezt a levelet a miniszter asszonynak is elküldöm, abban a

reményben, hogy egy picit hatni tudok a lelkiismeretére.

Üdvözlettel

Dr. Füst Antal
az MTA doktora

Budapest, 2007-05-15

CIRKUSZ A FŰTÉS KÖRÜL

FŐTÁV ZRT.

1116 Budapest
Kalotaszeg u. 31.
Tisztelt Igazgató Úr!

A fűtési díjak ügyében egy alkalommal már volt szerencsém megkeresni a FŐTÁV Zrt-t. Akkor sem kaptam megnyugtató választ, de most megérkezett a következő számlájuk.

A számlát tanulmányozva döbbenten látom, hogy a „Szorzótényező” dimenzióval rendelkezik. Ha a rá vonatkozó leírást is végig olvassa az ember, akkor kiderül, hogy ide például az árengedmény sorban a 0,05 értéket kellen írni, de semmiképpen nem 5,00%-ot. Tovább vizsgálva a számlát, ha nem a családom zsebét rövidítenék meg vele, bizonyára viccnek venném az egészet. Most amikor meleg rekordok dőlnek meg az országban, akkor Önök nettóban 7938 Ft távhő szolgáltatási díjat számláznak nekem. Ugyan világosítsanak már fel arról, hol van ennek az ellentételezése? Bár most jobb ha nem fűtenek, így is elég meleg van. Már az elmúlt alkalommal is kérdeztem, miért kell fizetnem azért a szolgáltatásért amit nem

vettem igénybe, de elfogadható választ nem kaptam. Valamiféle karbantartásra meg készenlétre hivatkoztak, de igazából nem volt meggyőző a dolog. Ilyen alapon a sarki fűszeres meg a benzinkutas is számlázhatna nekem, akkor is ha nem vásárolok semmit, mert hiszen ő is készenlétben van (várva, hogy igénybe vegyem a szolgáltatásait).

A baj még tetőződik, hiszen az ilyen jellegű (hogy finom legyek) anyagi megrövidítésben a kormány is örömmel részt vesz és a meg nem vett semmiért még áfát is fizettet velem. Ha ezt én tenném, mint egyszerű állampolgár, már régen elítéltek volna jogtalan haszonszerzésért. Ami a melegvíz ellátás díját illeti, furcsálom, hogy az télen nyáron ugyanaz. Valami baj van a rendszerükben, ha nyáron is annyi hő kell a melegvíz előállításához, mint télen. Persze ha előtte lehűtenék a vizet a téli hőmérsékletre és aztán melegítenék fel, a jelenleginél magasabb költséget is igazolni lehetne.

Önök óriás plakátokon hirdették a távfűtés előnyeit, hogy kényelmes meg tiszta. Ez igaz is, de elfelejtették ráírni a plakátra, hogy annak a szerencsétlennek, aki ezt elhiszi a gatyája is rámegy.

Tisztelt Igazgató Úr!

Túl az élcelődésen, amit a kiszolgáltatottságból eredő tehetetlen düh váltott ki belőlem, szeretném ha választ adna a következő kérdésekre, természetesen mellőzve a jogszabályokra való hivatkozásokat, valamint a politikai szlogeneket:

1.) Miért kell nyáron fűtési díjat fizetni?
2.) Mivel magyarázható, hogy a melegvíz (hő)díja nyáron és télen változatlan?
3.) Ha anyagilag ellhetelenítenek, hogyan tudok lekapcsolódni a távfűtési rendszerről? Ha netán erre nincs mód, lakóhely változtatás nélkül, akkor mi van az állampolgári jogaimmal?
4.) Mit kell tennem, mit kell felszereltetnem ahhoz, hogy a tényleges fogyasztásom alapján számlázzanak nekem? Ez a műszaki megoldás mennyibe kerül és ha a nyílászárókat kicseréltetem, várhatóan mennyi idő alatt térül meg?
5.) Milyen műszaki fejlesztési tervekkel rendelkezik az Ön vállalata annak érdekében, hogy a távhő ellátás önköltsége csökkenjen? Mit kívánnak tenni a hőszállítás so-rán keletkező hőveszteségek mérséklése érdekében?
6.) Milyen tervei vannak Önöknek arra a nagyon is reális esetre, amikor a lakosság már tömegesen képtelen lesz kifizetni a távhőellátás egyre gátlástalanabbul emelkedő költségeit?

Őszintén remélem, hogy a feltett kérdésekre adott válaszok egyértelmű referenciával szolgálnak a FŐTÁV-ról, és meggyőznek arról, hogy a jelenlegi piaci kínálatból a családom a lehető legjobbat választotta.

Válszát várva, maradok tisztelettel
Dr. Füst Antal

Budapest, 2007. június 27

Dr. Demszky Gábor úr
főpolgármester
Föpolgármesteri Hivatal

1052 BUDAPEST
Városház u. 9-11.

Tisztelt Főpolgármester Úr!

Megkaptuk a legfrissebb távfűtési számlát és az bizony kiverte nálunk a családi türelem biztosítékát. Mivel a Fővárosi Közgyűlés hozzájárult a távfűtés árának újbóli emeléséhez, kénytelen vagyok Önhöz fordulni, tekintettel arra, hogy ez az Ön testülete.

Az első idegességi hullám 2007 nyarán érte el a családot, mert amikor az ország a közel 40 fokos hőségben kapkodott levegő után, megérkezett a Főtáv számlája, 8000 Ft körüli összegről. Ekkor a Főtáv-hoz fordultam egy levéllel, de a válasz nem nyugtatott meg. Csak azt tudtam meg, hogy ezt az összeget azért kell fizetni, mert ők bármikor készen állnak arra, hogy fűtsenek (ezt már csak én teszem hozzá), akár 40 fokos hőségben is. Értem én, a távfűtési rendszer ránk eső fenntartási költségét kell kifizetnünk, mert az már olyan mértékű, hogy az árba beletéve forradalmat váltana ki. Az sem hatotta meg a Főtáv-ot, hogy ilyen alapon a sarki fűszeres is kérhetne tőlem havi befizetést (akár vásárolok tőle, akár nem), hiszen ő készen áll arra, hogy kiszolgáljon. És ez igaz minden kiszolgálóra, a benzinkúttól a ruhatisztítón át a Nemzeti Színházig. De mi van olyankor, ha én a fűtési szezonban nem kérek fűtést. Akkor az előző fűtést nem szolgáltató időszakban nem létező szolgáltatásért fizettettek velem?

És itt jutottunk el a probléma gyökeréig. A Fővárosi Közgyűlés szemrebbenés nélkül megszavazza az áremelést, miközben az érintett lakosságnak nincs módja

- alternatív szolgáltatót választani és
- lekapcsolódni a rendszerről.

Kényszerpályán vagyunk tehát, ami már alkotmányos kérdést vet fel. Ha én nem dönthetem el, hogy kitől vásárolok, akkor szabadságjogaimban

vagyok korlátozva. Ez pedig ellentétes azzal a toldozott-foldozott Rákosi-féle alkotmánnyal is amire a politikusok hivatkozni szoktak, és amelynek nevében az Alkotmány Bíróság hozza döntéseit. A kommunista uralom alatt épült bérházakban, melyeket gondos előrelátással, tökéletesen lelakott állapotban az önkormányzatok eladtak a benne lakóknak, nincs mód arra, hogy egy lakás leváljon a távfűtési rendszerről.

Mielőtt válaszolna, gondoljon arra a nyugdíjasra, akinek 50000 körüli a nyugdíja, és aki még azt sem döntheti el, hogy egyen vagy melegedjen. Fűteni muszáj, enni meg nem. Persze Ön mondhatja, hogy az ilyen kis jövedelműek támogatást kapnak az Államtól. Főpolgármester úr, nem szegyen az, ha egy (ma még talán) 10 milliós országban több mint 1 millió ember jogosult erre? Ez ugyanis nyílt beismerése annak, hogy sikerült a lakosság jelentős részét a kommunista, majd szociál-liberális (Budapesten a liberális) uralomnak koldussá tenni.

Most mintha megmozdult volna valami a Főtáv-nál is. A nyílászárók cseréjéről beszélnek, meg a radiátoronkénti hőmennyiség mérésről. Ez mind szép, de ha nem mozdul meg a Főváros rövid időn belül, akkor ez is csak egy elvetélt ötlet marad. A lakosságnak ugyanis nincs anyagi tartaléka, sokkal inkább van tartozása. A tartozás pedig újabb

tartozást szül. Aztán lehet választani, nyomor vagy új ablak. A csapda bezárult.

A Főtáv-nak a nyári levélváltásunk alkalmával javasoltam, hogy olyan jellegű műszaki fejlesztést kellene végrehajtani, amely tüzelőanyag változtatással jár. Ha az ember egy kicsit kinyitja a szemét, és kitekint a Világba, akkor azonnal észreveszi, hogy az olajkorszaknak vége. 50 éven belül a Föld kőolaj készletei gyakorlatilag elfogynak. A magyar politikusok ezzel szemben úgy viselkednek, mintha vakok lennének. Országos szinten is a kőolajtermékek felhasználását szorgalmazzák (pl. vasúti szárnyvonalak megszüntetése és a közlekedés közútra terelése). Ezzel növekszik a benzin és gázolaj felhasználás. Miközben a vasút teljes villamosítása a reális cél. A villamos energiát ugyanis másból is elő lehet állítani, nem csak olajból és földgázból. A Főtáv is jobban tenné, ha azon gondolkodna, hogyan tudná a távfűtést úgy biztosítani, hogy az egyrészt olcsóbb legyen, másrészt az ország ne függjön a külföldi beszállítóktól. Ma már kész, mobil összeszerelhető rendszerek kaphatók a világpiacon, amelyek olyan anyagok elgázosítását (és nem elégetését) teszik lehetővé, mint a fekália, háztartási hulladék, szén, stb. Az így nyert gáz azután tetszés szerint felhasználható akár villamos energia előállítására, akár távfűtési melegvíz előállítására. A másik nagy költséggel és veszteséggel járó része a távfűtésnek, maga a hálózat. Itt a hőcsövek alkalmazása

nyújtana reális költségcsökkentő megoldást. Ehhez azonban még komoly műszaki fejlesztési munka szükséges.

Végezetül, tisztelt Főpolgármester úr, szeretném a Főtáv számlájával kapcsolatos észrevételeimet közölni Önnel. Az aránytalanul magas végösszeg mellett a két 5%-os „kedvezmény" enyhén szólva, bosszantó. Bár ez a két tétel 1413 Ft díjmérséklést jelent, ugyanakkor az Állam ÁFA címén nem szégyell 4474 Ft-ot (az előbbinek több mint háromszorosát) elvinni. Tudom erre, törvény van, de a törvényt is emberek hozták. Csak úgy tűnik, azok az emberek – üljenek akár a Parlamentben, akár a Fővárosi Közgyűlésben - nem gondolkodtak. Az ÁFA ügy önmagában is egy csapda, hiszen az Állam számára az a kedvező, ha az árak minél magasabban, hiszen annál több az ÁFA bevétel. Tehát a lakosság és az általa fenntartott állam érdeke szöges ellentétben áll egymással.

Összegezve, Főpolgármester úr, tisztelettel kérem szíveskedjen válaszolni a következő kérdéseimre.

- Miért nem kötelezi a Fővárosi Közgyűlés a Főtáv-ot arra, hogy reális műszaki fejlesztési tervet készítsen, olyat melyben a kitűzött cél a költségek mérséklése és hosszú távon biztosítható tüzelőanyagok felhasználása?

- Miért nem szorgalmazza a Fővárosi Közgyűlés a távfűtő hálózatról való leválás lehetőségének biztosítását?
- Miért nem dolgoz ki a Fővárosi Közgyűlés egy olyan – mindenki számára érthető – tervet, amely megvalósítását követően, lehetővé teszi a lakásonkénti tényleges fűtési költségek számítását?
- Ha már más módon (amit kétlek), a költségek nem csökkenthetők, miért nem kezdeményezi a Fővárosi Közgyűlés a távfűtés díjának ÁFA mentessé tételét?

Tisztelettel

Dr. Füst Antal

Budapest, 2008. január 5.

LEVÉL A PÉNZÜGYMINISZERNEK

Dr. Veres János úr
miniszter

Pénzügyminisztérium

Tisztelt Miniszter Úr!

Szeretnék tájékoztatást kérni Öntől abban az ügyben, hogy az APEH miért vezetett be újabb adófajtát. Állítólag ha én, mint vállalkozó bedolgozok egy olyan cégnek, amely a megbízását közbeszerzési pályázaton nyerte el, akkor ez a cég az általam kibocsátott számlát csak akkor fizetheti ki, ha APEH igazolást mellékel arról, hogy nincs tartozásom az APEH felé. Egy ilyen, elektronikus úton kibocsátott igazolásért az APEH 2000 Fr-ot kér, és állítólag ennek fejében köteles 8 napon belül e-mailben megküldeni az igazolást a kérelmezőnek. Ha a számlát befogadó cég az említett APEH igazolás nélkül fizet, akkor ezért az APEH megbünteti.

Tisztelt Miniszter Úr!

Túl azon a nehezen felfogható furcsaságon, hogy akinek APEH tartozása van, miből fogja kifizetni, ha pont az APEH gátolja meg abban, hogy

pénzhez jusson és módja legyen a tartozást rendezni, sehogyan nem fér a fejembe, hogy ezért nekem miért kell fizetnem. Vagy eleve az a cél, hogy azt, akinek muszáj vállalkozni, azt így vagy úgy, de leginkább mindenáron tönkretegyék? Ha jól belegondolunk, akkor az derül ki, hogy az APEH már saját magának sem hisz. Saját maga által kiállított igazolást kér arról, hogy amit ő állít, az igaz?

Egyszerűen kétségbeejtő a helyzet. Nekem, mint nyugdíjasnak, az iparban, a felsőoktatásban és az államigazgatásban ledolgozott több mint 42 év után vállalkoznom kell, hogy megéljek, helyesebben azért, hogy ne kelljen rosszabb körülmények között élnem, mint aktív koromban. Ezért persze engem az állam keményen büntet. Csak úgy, egy hanyag kézmozdulattal, az EVA kulcsot a kormány 15-ről 25 %-ra emelte. Aztán felemeltek minden járulékot, amit csak lehetett, vagy éppen kitaláltak egy újat. Az adózásra vonatkozó jogszabályok úgy szaporodnak mint a gomba és olyan gyorsan változnak, hogy a „földi halandók” számára követhetetlenek. Arról nem is beszélve, hogy a jogszabályok és az emberi logika köszönő viszonyban sincsenek egymással. Feltéve persze, ha nem az a kormány célja, hogy pénzt kell szerezni, mindenáron. Más oldalról nézve, hogyan lehet vállalkozást működtetni olyan jogi környezetben, amikor még egy évre sem lehet

előre tervezni. Pedig állítólag a kormány mindent megtesz a vállalkozások támogatása érdekében. Vélhetően én nem abban a sorban állok, ahol ezt a támogatást osztják.

Tisztelt Miniszter Úr!

Várom szíves válaszát, milyen jogon vezetett be az APEH egy újabb adót, és mikor lesz már vége ennek a kétségbeejtő gazdasági szorításnak ami erre a kormányra jellemző. Az Ön szavait idézem befejezésül, amikor azt kérdezem, hogy: „Nem volt még elég? Még mindig nem volt elég?”

Ui.: Most pedig tisztelt Miniszter Úr, nyugodtan kezdeményezhet ellenem egy APEH ellenőrzést, most legalább tudom, hogy miért történik.

Budapest, 2008. február 1.

Tisztelettel

Dr. Füst Antal
okl. bányamérnök
az MTA doktora
vezető bányászati szakértő

SZT. ISTVÁN IGAZI NAGYSÁGA ÉS A MA VALÓSÁGA

A honfoglalást követő kalandozások komoly tanulsággal zárultak a magyarok számára. Megfigyelték, hogy azok a falvak és városok, amelyeket fal vett körül nagyobb eséllyel szálltak szembe az ellenséggel. De számos esetben tapasztalták azt is, hogy egy egyszerű falusi templom, pláne, ha külön fallal volt körülvéve, sikeresen védhető erődítménynek bizonyult.

A Kárpát medencében Árpádék előtt itt élő magyarság többnyire földvárakat emelt. Ezeket ma avarkori földváraknak hívja a tudomány. Kővár, például olyan mint Attila király vára a Dunakanyarban, melyet később Árpádvárnak is hívtak, viszonylag kevés volt.

Már Géza fejedelem idejében is nyilvánvalónak látszott, hogy azt a helyzetet, hogy időnként idegen martalócok betörjenek az országba, vagy az országon belül rablóbandák fosztogassák a lakosságot, a királynak nincs elégséges hatalma teljes biztonsággal megakadályozni. Szt. István királyunk felismerte, hogy a legokosabb megoldás ilyen esetekben, alkalmazkodni az adottságokhoz, és ezzel együtt kihasználni a helyzet adta lehetőségeket a hatalom megerősítésére. Mivel a király

tisztában volt vele, hogy a kereszténység államvallássá tétele a nemzet hosszú távú fennmaradása érdekében elkerülhetetlen, számot vetett azzal, hogy ennek várhatóan milyen következményei lesznek. A következmények között volt egy olyan, amely a király számára pótolhatatlan előnnyel járt. Ez pedig az egyház szigorú rend szerint felépülő, tekintélyelvű szervezetének működtetéséből adódott. Az egyházi szervezet ma is úgy működik, mint egy megbízható információs lánc.

A király tehát elrendelte, hogy minden tíz falu közösen építsen templomot. A templomot általában egy mindenhonnan jól látható helyre építették. Ami viszont mindenhonnan látható, abból mindenhová is el lehet látni. A templom tornyából mindent meg lehetett figyelni, ami a falvakban és a környékükön történik, így előre lehetett jelezni a martalócok érkezését is. A harang, amely hívó szavával, a szentmisére hívta az embereket, félreverve arra is jó volt, hogy riassza őket, ha veszély közeledik. Ilyenkor a templom menedéket nyújtott a lakosságnak és némi védelmet is biztosított. A templom tehát kettős funkciót töltött be, egyszerre volt az Isten háza és a lakosság oltalmazója. Ezzel együtt létrejött egy tökéletesen működő egyházi szervezet is. A templomhoz tartozó híveket összefogta a pap, aki gyakorlatilag mindent tudott a híveiről (mint a nyájról a pásztor), és a piramis elven épült egyház egy jól működtethető információs láncolatként funkcionált. Csíkban például Csíkszentdomo-

kos, Csíkszenttamás, Csíkjenőfalva, Csíkkarcfalva, Csíkdánfalva, Csíkmadaras, Csíkszépvíz, Csíkszentmihály, Csíkajnád és Csíkciberefalva alkotott egy 10-es közösséget, és az első templomot a szájhagyomány szerint, az 1040-es években építették.

Kezdetben a templomok fából épültek, de amikor ezek a sorozatos támadások révén többször leégtek, az Isten házát kőből és téglából kezdték építeni. A védekezés hatékonyágának növekedésével a lakosság megszaporodott és kinőtte a templomot. Akkor született az az elhatározás, hogy: minden három falu építsen egy templomot. Később már minden falunak lett saját temploma, és főként Erdélyben, ezeket védhető fallal vették körül és kialakultak az erődtemplomok. A már említett csiki közösség templomát ötször kellett újjáépíteni. Ötödszörre azonban már csak a csíkszenttamásiak építették fel, és csak az ő templomuk lett. A martalócok pedig látva, hogy a préda megszerzése egyre nehezebb, elmaradoztak.

A király és a lakosság tehát nem tett mást, mint alkalmazkodott az adottságokhoz és lehetőségekhez, és nem próbálta erőszakkal megváltoztatni azokat. Szt. István királyunk igazi nagysága tehát nem csupán abban van, hogy a kereszténység felvételét kötelezővé tette, hanem emellett abban is, hogy biztosította az ország fennmaradását és

területi sértetlenségét, utódai számára is, hosszú századokkal előre. A létrehozott szervezet azonban nem csak a védelmet biztosította, hanem a lakosság lelki gondozását is, és a mi a legfontosabb, az egyház szervezete révén lehetőséget adott arra, hogy az információ a legalsóbb szintről folyamatosan áramoljon az uralkodóig. Ez a rendszer – a tatár és török dúlást leszámítva – gyakorlatilag a tianoni diktátumig ragyogóan működött.

Trianon megszüntette az ország egységét és azt szétdarabolva, az ország 2/3-át idegen fennhatóság alá rendelte. Ez a trauma a nemzetet olyannyira lebénította, hogy még ma sem meri kimondani, hogy nem csupán a trianoni diktátumnak, de már a II. világháborút lezáró és számunkra trianont megismétlő békeszerződésnek is lejárt a hatálya. Az a diplomáciai siker, amit vitéz Nagybányai Horthy Miklós kormányzó úr ért el az elcsatolt területek visszaszerzésének terén, sajnos a II. világháborút követő, időben számos emberéletet követelt és magyar emberek százezreinek megnyomorításával járt az utódállamok bosszúhadjárata révén.

A helyzet tehát ma is olyan, mint Szt. István idejében volt. Ahhoz gyengék vagyunk, hogy jogos tulajdonukat katonai erővel visszavegyük, így egyetlen megoldás maradt, alkalmazkodni az adottságokhoz, kihasználni a lehetőségeket és mivel ezek a gazdaság területén nyitottak, az elcsa-

tolt területeket gazdaságilag kell érdekszféránkba vonni. Az erre irányuló törekvés nem jelentene többet, mint azt, hogy a Kárpát-medence gazdasági egységének helyreállítását tűzzük ki célként.

Ennek első lépéseként a szomszédos országok ellen gazdasági offenzívát kellene indítani, és kihasználni a szomszédok pillanatnyi tőkeéhségét. Az egykori magyar területeken fokozatosan fel kell vásárolni a megszállók kezében lévő vállalkozásokat, egyben támogatni kell az ott élő magyarok vállalkozásait, jó minőségű magyar árút kell teríteni az így adódó piacokon és a gazdasági terjeszkedéshez fel kell használni, az egy nemzethez tartozás erejét. Ennek első gesztus értékű megnyilvánulása a magyar állampolgárság megadása kellett volna legyen.

A következő lépés a gazdasági hegemónia megszerzését után az lenne, hogy az elcsatolt területek egyenkénti területi (és nem etnikai) autonómiáját kikényszerítsük a megszálló hatalomnál. Ennek érdekében fokozatosan támogatni kell az ott élő magyarok autonómia törekvéseit, diplomáciai úton fellépve minden ezt gátló ellenlépés esetében.

Az autonómia megvalósulása után, annak mértékét úgy célszerű fokozni, hogy az adott állam, szövetségi formájúvá kényszerüljön átalakulni, hasonló helyzet álljon elő, mint Magyarországon

az 1867-es kiegyezés után, vagy a XX. században, Csehszlovákiában, Csehország és Szlovákia között.

Ezt követően az utolsó stádiumban, kihasználva az adott világpolitikai helyzet valamely kedvező lehetőségét, ki kell nyilvánítani az elszakadt terület politikai függetlenségét, amely a fennálló gazdasági függőség miatt, előbb-utóbb az anyaországgal való egyesüléshez vezet.

Persze – mondja az olvasó – egyszerű ezt csak úgy elmondani, de nézzünk körül. Mi lett ebből az országból. Ha nem vetünk véget annak a kommunista gyalázatnak, ami a XXI. század első évtizedét jellemzi maradék hazánkban, az utódállamok és egykori elnyomóink vásárolnak fel mindent. Orosz kézben van a MALÉV, szlovák kézben a Miskolci vasmű, amit már az I. Világháború után is szerettek volna megkaparintani, osztrák kézben a MÁV egy része, és ki tudja mi következik még. Talán Szt, István királyunk tévedet? Mégsem kellene annyira tisztelni az idegeneket?

Budapest, 2008. február 6.

GUSZTOS ÚRNAK ÍRT LEVÉL

Gusztos Péter úr
országgyűlési képviselő

Tisztelt Képviselő Úr!

Nehezen írom le az Ön esetében a „tisztelt” jelzőt, hiszen olyat tett, amit egy magát magyarnak valló ember, egyszerűen nem lenne képes megtenni. Önt, mint kiderült, kifejezetten zavarta, hogy a Szent korona másolata jelen volt az eddigi tisztavatásokon. „Áldásos” tevékenysége révén, az idén erre már nem kerül sor.

Engem, mint magyar embert viszont az zavar, hogy egyáltalán lehet olyan országgyűlési képviselő a magyar Parlamentben, aki megtagadja a magyar történelmet, a magyar hagyományokat, a nemzeti jelképeket és legbecsesebb nemzeti ereklyénket a Szent koronát.

Ön vagy nem magyar ember, vagy képtelen felfogni, hogy a világon egyedülállóan, a magyar Szent korona nem a királyságot, mint államformát, hanem a magyar államiságot jelképezi. Én sem az iskolában tanultam a Szent koronáról. Sajnálom, hogy Önnek erre nem volt módja.

Cselekedetével Ön megsértette a Szent koronát és ezzel magát a magyar nemzetet is. Én, mint a magyar nemzet tagja, és mint magyar állampolgár személyemben is sértve érzem magam. Sértve érzem magam, azért is, mert amikor én jártam abba a gimnáziumba ahová Ön (36 évvel korábban) még nem ilyen „hazafiság”-ot tanultam. Eddig büszke voltam az iskolámra, ezek után már meggondolom, hogy a nevét említsem.

Ezért felszólítom, hogy nyilvánosan kövesse meg a nemzetet. Ha ezt képtelen megtenni, akkor már csak egy dolgot javasolhatok Önnek. Mondjon le parlamenti székéről!

Budapest, 2008. július 23.

Üdvözlettel

Dr. Füst Antal
okl. bányamérnök
az MTA doktora
c. egyetemi tanár

(e-mailben elküldve a címzettnek, 2008. július 23-án 20:57-kor.)

MOBIL ÁLLATKERT

Mostanában divat a mobil állatkert. Budapest újabb színfoltja, a külföldiek számára újabb magyar látványosság, amelyet ha már ide utazott valaki, nem szabad kihagyni. Nagy előnye, hogy az év bizonyos előre kiválasztott napjain egyszerre több helyen létesül a fővárosban, de nem azonos időben működik. Minden kiválasztott helyen ketrec épül, de a látnivalók egyszerre csak egy helyen tekinthetők meg, ugyanis a látnivalók vándorolnak az egyik helyről a másikra. Így azután, ha egy külföldi nem láthatta a rács mögötti állományt az egyik helyen, nem maradt le semmiről, mert ugyanazt megnézheti egy másik helyen is.

A dolog úgy zajlik le, hogy az állatkerti őrség erős mobil kerítés elemekkel körbe keríti a kiválasztott helyeket, és az így létrehozott ketreceket gondosan őrzik, nehogy valaki például szétszedje addig, amíg a látványosság megérkezik. A ketrecbe szánt állományt fekete autókkal hozzák, és rögvest beterelik. Ezt követően elkezdődik a látványosság, melyet az állomány már előre begyakorolt. A ketrecre természetesen szükség van, mert az állatkertben sem véletlenül zárják be az állatokat a rácsok mögé. Azért teszik, nehogy kárt tegyenek a nézőközönségben. Érthető tehát, hogy az ilyen helyeken is szükség van a ketrecre,

már a biztonság érdekében is. A nézőknek szigorúan tilos az állományt hergelni, bekiabálásokkal zavarni. Az ilyesmi ugyanis eltereli a figyelmüket az előre begyakorolt mozdulatoktól és akkor még nagyobb kiabálás lesz. Az állományt etetni is tilos. Szerencsére olyan még eddig nem fordult elő, hogy ezt bárki megpróbálta volna. Azokat a nézőket pedig, akik nem bírnak magukkal és a tiltás ellenére hangos szóval hergelik az állományt, netán a bemutató kevésbé sikeres volta miatt becsmérelik is azt, az állatkerti őrség elvezeti.

Aztán ha vége van a bemutatónak, az éj leple alatt szétszedik a mobil ketreceket, és ismeretlen helyre szállítják.

- Hogy miért van szükség erre a mobil állatkertre?
- Semmi másért, mint azért mert az állami vezetők nem tudnak egyszerre minden helyen koszorúzni.
- No jó, de hát ettől még nem kellenének rácsok.
- Kérem, higgyék el, csak a biztonság miatt van. Hiszen a rendes állatkertben is a látogatók biztonsága miatt vannak az állatok ketrecben.
- Ez még ráadásul igaz is. Innen nézve viszont ez az új magyar találmány, ez a

mobil állatkert nem csak mobil, hanem negatív is.

- Miért lenne negatív?
- Csak azért, mert az állatkertben a ketrecen kívül lévőket védik a rácsok, itt pedig fordítva, azokat, akik belül vannak.

Ne hagyja ki, legközelebbi nemzeti ünnepünkön tekintse meg ön is. Megéri! Ingyen van, ingyen, a mi pénzünkből.

Budapest, 2008. október 31.

EŐRSI ÚRNAK ÍRT LEVÉL

Dr. Eőrsi Mátyás úr
országgyűlési képviselő

Tisztelt Uram!

Az Ön következő kijelentése ráébresztett a szomorú valóságra:
"Rettenetes volt látni, ahogy a magyar szurkolók ostoba, a történelem szemétdombjára való zászlókkal és plakátokkal megsértették a szlovák nemzetet Dunaszerdahelyen. Abszurd, hogy magyar nácik menetelnek Szlovákiában és Magyarországon, aki pedig Nagy-Magyarországról fantáziál, az vagy őrült, vagy gazember."

Bevallom én is azok közé tartozom, akiknek nem tetszik, hogy a történelmi Magyarország területét darabokra szaggatták, és ezzel egyrészt megszüntették a Kárpát medence gazdasági egységét, másrészt megvetették a nemzetiségi ellentétek melegágyát. Bevallom Önnek, hogy én tudom, mit jelent az árpádsávos zászló, illetőleg nekem jelent valamit, de ettől még nem érzem magam sem őrültnek, sem gazembernek. Önnek is tudnia kell, hogy ha egy ország önként mond le arról, ami az övé, az meg is érdemli, hogy elvegyék tőle. Továbbá Önnek is tudnia kell, hogy többnyire a

tolvaj szokott tolvajt kiáltani. Ezért aztán nagy szomorúsággal tölt el, hogy van olyan képviselője a Magyarország Parlamentjének, aki őrültnek nevezi azt, akiből még nem ölték ki a nemzeti érzés maradékát is. Bár ez után a kijelentése után nem tudom, hogy Ön kiknek a képviselője. Egy biztos, hogy magyar embereknek nem. Ezen túl engedje meg, hogy megjegyezzem: legszívesebben perbe fognám Önt, mert kijelentését személyes sértésnek veszem. Mert én én bizony úgy gondolom, hogy a trianonban elszakított országrészeken idegen megszállás alatt sinylődnek magyar nemzetrészek. Ha azt szóvátenni vagy csak gondolni is rá bűn, akkor én inkább legyek őrült, vagy gazember, csak ne legyek olyan magyarul beszélő, de lelkében végképp nemzetidegen ember mint Ön.

Üdvözlettel

Dr. Füst Antal, okl. bányamérnök
az MTA doktora, c. egyetemi tanár
a Magyar Mérnöki Kamara tiszteletbeli tagja

(e-mailben elküldve a címzettnek, 2008. nov. 15-én, 17:35-kor)

TARTALOM

Előszó …… 3
Rácsodálkozások …… 5
Gömbcsukló csere …….. 7
A gyógytornász …… 14
A tudomány rejtelmei ……. 19
A függetlenség kérdése …….. 21
A véletlen …….. 25
A gondolat és az energiamező …….. 31
A viszonylagosság ……... 42
Az entrópia ügy …… 45
Lineáris-e a világ matematikája ……. 53
A véges és végtelen …… 56
Politikai fricskák ……... 69
Mit tanítsunk az egyetemen? ……. 71
Hogy is volt az az 56? …… 78
Mi történt ezzel a néppel? …….. 84
A demokrácia árnyoldalai ……... 93
Bocsánatot kellene kérni! ……... 98
A Gyurcsány-féle szindróma …….. 102
Levélváltás …… 104
Az akadémia és az akadémikusok … 107
Két temetés …….. 122
Levelezés az egészségügyi miniszterrel ……... 125
Cirkusz a fűtés körül …… 144
Levél a pénzügyminiszternek …… 153
Szt. István király nagysága és a ma valósága …… 156

Gusztos úrnak írt levél …… 162
Mobil állatkert ……... 164
Eőrsi úrnak írt levél …….. 167